

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Olympijské hry 2008 v Pekingu a jejich vliv na infrastrukturu a rozvoj Pekingu

Beijing Olympic Games 2008: Impact on Infrastructure and Development of Beijing

OLOMOUC 2018 Šárka Zhang

vedoucí diplomové práce: Bc. Martin Lavička, M.A.

Prohlašuji, že jsem danou diplomovou práci zpracovala sama s přispěním vedoucího práce a konzultanta a používala jsem pouze literaturu v práci uvedenou. Zároveň prohlašuji, že jsem tuto práci ani její části dosud nepoužila k získání kreditů v rámci studia na FF UPOL.

V Olomouci dne 10. 05. 2018

Vlastnoruční podpis:

Anotace

Jméno a příjmení: Šárka Zhang

Název katedry a fakulty: Katedra asijských studií, Filozofická fakulta

Název diplomové práce: Olympijské hry 2008 v Pekingu a jejich vliv
na infrastrukturu a rozvoj Pekingu

Vedoucí diplomové práce: Bc. Martin Lavička, M.A.

Počet stran: 141

Počet znaků: 236 411

Počet příloh: 8

Olympijské hry jsou význačnou událostí pro každou pořadatelskou zemi. Ovlivňují širokou škálu oblastí, kterou mohou být ekologie, lidská práva, mezilidské vztahy, ekonomie, životní prostředí, energie nebo infrastruktura. Tato diplomová práce se soustřeďuje právě na vliv OH na infrastrukturu a rozvoj pořadatelského města. Cílem je prokázání a popsání vlivu OH v Pekingu v roce 2008 na rozvoj města Peking a jeho infrastrukturu.

Klíčová slova:

Infrastruktura, Olympijské hry, Mezinárodní olympijský výbor, pořadatelské město, kandidátské město.

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu panu Bc. Martinu Lavičkovi, M.A. za cenné rady a připomínky a za jeho aktivní přístup při vedení mé diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat panu Pavlu Sousedíkovi, panu Rudolfu Zachovalovi a paní Magdaléně Duhajské za odborné konzultace.

Obsah

Anotace	3
Poděkování	4
Seznam obrázků	7
Seznam tabulek	8
Seznam zkratk	9
Ediční poznámka	10
1. Úvod	11
1. 1. Cíle práce	12
1. 2. Metodologie	13
1. 3. Struktura diplomové práce	17
2. Teoretická část	18
2. 1. Proces žádosti a výběru pořadatelského města OH	18
2. 2. Příprava na OH a jejich organizace	21
2. 2. 1. Hlavní subjekty, jejich úlohy a povinnosti	22
2. 2. 2. Pekingský organizační výbor pro Olympijské hry (POVOH)	25
2. 3. Vybudování infrastruktury a její dopad	28
2. 3. 1. Olympijské hry Peking 2008, dlouhodobé plánování a výstavba	30
2. 4. Ekonomika a financování OH	32
2. 4. 1. Náklady na OH	34
2. 4. 2. Výnosy OH	35
2. 4. 3. Ekonomický dopad	36
2. 4. 4. Odhad pracovních míst	38
2. 4. 5. Ekonomický aspekt Olympijských her v Pekingu 2008	39
3. Praktická část	40
3. 1. Pekingské mezinárodní letiště, terminál 3 (T3)	40
3. 1. 1. Výstavba T3 Pekingského mezinárodního letiště	41
3. 1. 2. Dopravní obslužnost a přeprava cestujících z letiště	44
3. 1. 3. Počet cestujících a ekonomika	45
3. 2. Pekingské metro	51
3. 2. 1. Historie Pekingského metra	52
3. 2. 2. Linky metra vybudované k příležitosti OH 2008	54
3. 2. 3. Počet cestujících metrem, ekonomická situace metra	61

3. 3. Olympijský lesní park	64
3. 4. Olympijská sportoviště	68
3. 4. 1. Národní stadion (Ptačí hnízdo)	69
3. 4. 2. Národní stadion vodních sportů (Vodní kostka)	75
3. 4. 3. Olympijský park pro veslování a kanoistiku v Shunyi	81
3. 5. Dopad OH na ekonomiku Pekingu	84
3. 5. 1. Turismus v Pekingu	87
3. 5. 2. Zaměstnanost v Pekingu	93
3. 5. 3. Hrubý domácí produkt (HDP) Pekingu	96
4. Závěr	98
5. Résumé	104
6. Seznam literatury	105
6. 1. Internetové zdroje	105

Seznam obrázků

OBRÁZEK Č. 1

Návrh společnosti Foster + Partners, T3 Pekingské mezinárodní letiště, zleva T3C, T3D a T3E.

OBRÁZEK Č. 2

T3, Pekingské mezinárodní letiště, noční pohled, zleva T3C, T3D, T3E.

OBRÁZEK Č. 3

Linky pekingského metra, které byly v provozu u příležitosti OH Peking 2008.

OBRÁZEK Č. 4

Centrální osa protínající Peking.

OBRÁZEK Č. 5

Národní stadion (Ptačí hnízdo).

OBRÁZEK Č. 6

Národní stadion vodních sportů (Vodní kostka).

OBRÁZEK Č. 7

Nevyužívaný Olympijský park pro veslování a kanoistiku v Shunyi.

Seznam tabulek

TABULKA Č. 1

Počet odbavených cestujících a nákladní dopravy Pekingského mezinárodního letiště.

TABULKA Č. 2

Roční příjmy společnosti BCIA.

TABULKA Č. 3

Roční počet cestujících metrem.

TABULKA Č. 4

Přehled počtu zahraničních a domácích turistů a příjmy ze zahraničního a domácího turismu.

TABULKA Č. 5

Počet pracovníků v primárním a sekundárním průmyslu a terciárním sektoru v Pekingu.

TABULKA Č. 6

Počet nezaměstnaných a počet pracovníků ve stavebnictví v Pekingu.

TABULKA Č. 7

HDP v Pekingu a HDP na jednoho obyvatele města Peking.

Seznam zkratk

BCIA	Beijing Capital International Airport
BOBICO	Výbor pro nabídku OH v Pekingu 2008 (Beijing 2008 Olympic Games Bid Committee)
CAAC	Civil Aviation Administration of China
CAG	China Architecture Design & Research Group
CAH	Capital Airports Holding Company
CBA	Analýza nákladů a výnosů
CITIC	China International Trust and Investment Corporation
I-O	Analýza vstupů a výstupů
LOH	Letní olympijské hry
MF	Mezinárodní federace
MOV	Mezinárodní Olympijský výbor
NDRC	National Development and Reform Commission
NOV	Národní olympijský výbor
OBS	Služby olympijského vysílání (Olympic Broadcasting Services)
OG	Olympic Games
OH	Olympijské hry
OVOH	Organizační výbor pro OH
T3	Terminál 3 Pekingského mezinárodního letiště
ZOH	Zimní olympijské hry

Ediční poznámka

Při přepisu originálních názvů míst z čínského jazyka je uplatňován systém Pinyin s ekvivalentem, který existuje v českém jazyce. V případě, že takový ustálený výraz v češtině neexistuje, je použit anglický výraz. Původní názvy, které jsou v čínském jazyce jsou v textu uvedeny v pinyinu a v poznámce jsou přepsány ve znacích.

1. Úvod

Tato diplomová práce se primárně zabývá vlivem letních olympijských her konaných v Pekingu v roce 2008 na rozvoj a vybudování infrastruktury v tomto městě. Okrajově řeší problematiku dopadu na ekonomiku hlavního města Čínské lidové republiky.

Olympijské hry (OH) by měly představovat pro pořadatelské město i stát přínos nejen z hlediska ekonomického, ale také z hlediska prestiže, reklamy, propagace turismu, rozvoje daného regionu, zlepšení legislativních podmínek, mezinárodních vztahů apod. Jsou také “přehlídkou” technické vyspělosti země. Ne každé OH však vedou k očekávanému výsledku a samotná praxe s sebou přináší negativní i pozitivní dopady. Před konáním OH je nutné, aby pořadatelská země zajistila kompletní zázemí pro pořádání her. Toto zahrnuje zajištění veškerých činností spojených s bezproblémovým průběhem OH. Patří sem výstavba infrastruktury, sportovišť, zabezpečení potřebných ubytovacích kapacit, příprava obslužnosti daného místa aj. Olympijská infrastruktura do této vybavenosti spadá a ovlivňuje rozvoj města i ekonomiku daného regionu. Ukončením OH rozvoj daného regionu nekončí, ale naopak by se měl dále dynamicky vyvíjet. Proto je tato práce soustředěna právě na problematiku rozvoje infrastruktury, její využitelnosti a dalšího vlivu na daný region.

Diplomová práce se zaměřuje na posouzení situace před, během a po ukončení Olympijských her konaných v Pekingu v roce 2008. Ačkoli je oblast výzkumu soustředěna na infrastrukturu, částečně se dotkne i jiných oblastí, které jsou s konáním OH spojeny. Jedná se o dopad v oblasti environmentální, ekonomické, strategické, technologické atd. OH měly velký vliv na globální pohled světa na Čínskou lidovou republiku, která si díky precizní přípravě a plánování dokázala vybudovat a posílit svou pozici v celosvětovém měřítku. Až do doby přípravy a samotného konání OH, byla Čínská lidová republika státem, který byl spojován zejména s neklidnou politickou situací ve 20. století, s masakrem na náměstí Brány nebeského klidu, nebo s nedodržením lidských práv. V souvislosti s konáním OH se mediální pozornost upínala na Čínskou lidovou republiku a svět tak mohl sledovat vývoj a změny v různých oblastech této země.

Během období sedmi let, které slouží každé pořadatelské zemi k přípravě OH, musí být zbudována komplexní infrastruktura potřebná k úspěšnému průběhu her. V případě Pekingu byly naplánovány projekty na výstavbu nových silnic, silničních okruhů, metra, parků a zeleně, hotelů, budov sloužících k televizním přenosům a prostor pro administrativní práci, samotných sportovišť atd. Jelikož jsou areály primárně vybudovány za účelem konání OH, je nutné, aby každý organizátor plánoval vybudování infrastruktury s ohledem na dlouhodobé využití daných projektů. Vzhledem k tomu, že doba plánování je poměrně krátká a náročnost příprav vysoká, při nesprávném dlouhodobém plánování jsou častým výsledkem opuštěné areály nebo prostory s velmi malým využitím, které se pak stávají ekonomickou zátěží. Toto byl případ OH konaných v Aténách v roce 2004¹ nebo OH Rio de Janeiro 2016, kde jsou sportoviště nevyužitá a země se díky OH zadlužila.²

1. 1. Cíle práce

Hlavním cílem této diplomové práce je popis vlivu OH konaných v Pekingu v roce 2008 na rozvoj infrastruktury města a její následné využití. Oblast infrastruktury není omezena pouze na dopravní infrastrukturu, ale zahrnuje také občanskou vybavenost a veřejná prostranství. Cílem je na základě relevantních zdrojů prokázat, zda byl projekt OH Peking 2008 úspěšný či nikoli. Projekty, zejména infrastruktura, jsou i nadále využívány a slouží k celkovému rozvoji města a přispívají ke zvýšení životní úrovně obyvatel. Práce je zaměřena na popis plánování a průběh výstavby projektů Čínské lidové republiky v oblasti infrastruktury. Dále se zabývá jejich využíváním po skončení OH Peking 2008. Jednotlivé projekty jsou posuzovány na základě dostupných relevantních údajů a dány do kontextu tak, aby bylo možno prokázat, že organizátoři již během plánování zohledňovali další rozvoj a využití, které následovalo po skončení OH 2008.

Druhým cílem je prokázání faktu, že konání OH v Pekingu pomohlo ke značnému růstu tohoto města. To se netýká pouze rychlého vývoje infrastruktury během přípravy

¹ Olympijské sportoviště: Obrazem: Desáté výročí Atén. Prázdné a chátrající stadiony. *tyden.cz* [online]. Empresa Media, 10.8.2014 [cit. 2018-02-17]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/sport/obrazem-desate-vyroci-aten-prazdne-a-chatrajici-stadiony_314992.html

² PROUZA, David. Brazilské Rio rok po olympiádě. Drahá sportoviště chátrají a nemají využití. *IROZHLAS.cz* [online]. Český rozhlas, 10.8.2014 [cit. 2018-02-17]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/brazilske-rio-rok-po-olympiade-draha-sportoviste-chatraji-a-nemaji-vyuziti_1708212055_jap

OH a dalšího rozvoje po ukončení této události, ale také vývoje v oblasti turismu, ekonomiky města Peking a zaměstnanosti.

Na základě získaných oficiálních dat, statistik, zpráv, článků, dokumentů a jiných relevantních zdrojů je provedena jejich analýza a výsledná zjištění jsou výstupem dokazujícím nebo vyvracejícím teorii využívání daných projektů a jejich nutnosti výstavby během přípravy na OH.

1. 2. Metodologie

Problematika OH je sledovanou a vyhledávanou oblastí nejen ze strany odborníků, ale také široké veřejnosti. Tato oblast je rovněž specifická v tom, že reflektuje konkrétní situaci pořadatelského státu v oblasti ekonomické, finanční, technologické, politické, legislativní, ekologické, mezinárodních vztahů, atd., a proto je zajímavým předmětem k výzkumu. Prací týkajících se OH Peking 2008 bylo napsáno poměrně velké množství, většinou se však týkají samotného konání OH, vlivu na životní prostředí, legislativu, lidská práva nebo „propagaci“ Čínské lidové republiky. Tyto práce jsou převážně zaměřeny na dopad OH na celou Čínskou lidovou republiku a ne konkrétně na jednotlivá města, ve kterých se hry konaly. Problematice vlivu OH na město Peking se věnuje poměrně málo prací. Na základě vlastních zkušeností z návštěv v Pekingu jsem si zvolila výzkum úzce vyhraněné oblasti, a to infrastruktury Pekingu před, během a po konání OH 2008. Předmětem zájmu mého výzkumu je infrastruktura a její další rozvoj a vývoj po konání OH. Tato oblast také úzce souvisí s ekonomikou Pekingu a ovlivňuje její vývoj, a proto je část diplomové práce věnována výzkumu v oblasti zaměstnanosti, HDP a turismu v Pekingu. V České republice se problematice OH Peking 2008 věnuje minimum bakalářských nebo diplomových prací. Veřejně přístupné jsou: bakalářská práce „Kontroverze Olympijských her v Pekingu 2008“³ nebo diplomová práce „Komparace českého televizního zpracování a prezentace letních olympijských her 2008 a 2016“.⁴ Prací zveřejněných v anglickém jazyce je více než v jazyce českém, ale předmětem jejich zájmu není primárně infrastruktura Pekingu.

³ SUČANOVÁ, Jitka. *Kontroverze Olympijských her v Pekingu 2008*. Brno, 2013, 58 s. Bakalářská práce. MUNI-FSPS. Vedoucí práce Mgr. Milena Strachová, Ph.D.

⁴ OTAVA, Marek. *Komparace českého televizního zpracování a prezentace letních olympijských her 2008 a 2016*. Praha, 2017, 89 s. Diplomová práce. CUNI-FSV. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jan Halada, CSc.

Z tohoto důvodu jsem si zvolila výzkum na téma OH 2008 a jejich vliv na rozvoj Pekingu a infrastruktury v tomto městě.

Pojmem infrastruktura je v této práci označována veřejná infrastruktura. „Veřejnou infrastrukturou jsou zařízení, struktury, služby a instituce, které jsou nezbytné pro ekonomiku a kvalitu života národa, regionu nebo města.”⁵ Veřejnou infrastrukturou se v této diplomové práci rozumí dopravní infrastruktura, občanské vybavení a veřejná prostranství. Dále je používán pouze zkrácený výraz „infrastruktura”.

Výzkum se zaměřuje na výstavbu a využívání terminálu T3 Pekingského mezinárodního letiště. Tento terminál není zajímavý pouze po architektonické stránce a díky svému technickému řešení, ale zejména také přínosy, které jeho výstavba přinesla. Jedná se zejména o využitelnost tohoto komplexu a zvýšení kapacity obslužnosti cestujících. Existence T3 má vliv na přepravu cestujících i nákladu, tímto ovlivňuje rozvoj Pekingu, a proto je zajímavé se touto problematikou zabývat. Další oblastí výzkumu je pekingské metro, jmenovitě linky metra, které byly vybudovány, nebo prodlouženy u příležitosti konání OH 2008. Výzkum se zabývá vývojem během přípravy na OH a pojednává také o vývoji a využití pekingského metra po skončení OH. Dopravní obslužnost má vliv na životní úroveň obyvatelstva a na rozvoj regionu.

Výzkumu je podroben i Olympijský lesní park, který je veřejným prostranstvím nejen pro občany tohoto města. Tento park jsem si vybrala kvůli jeho rozloze, umístění, důrazu na životní prostředí a využitelnosti. Nedílnou součástí olympijské infrastruktury tvoří sportoviště. Výzkum se zabývá Národním stadionem, Národním stadionem vodních sportů a Olympijským parkem pro veslování a kanoistiku v Shunyi. Tyto komplexy jsem zvolila na základě náročnosti výstavby, jejich kontroverzní architektury a zejména využitelnosti po ukončení OH. Výzkum se zabývá návštěvností těchto areálů a jejich využíváním po roce 2008.

Další částí výzkumu je turismus v Pekingu a vývoj situace v letech před a po konání OH. Data se zaměřují na počet turistů a také příjem města Peking ze zahraničního i domácího turismu. Poslední dvě kapitoly se zabývají zaměstnaností

⁵ SPACEY, John. 7 Examples of Public Infrastructure. *Simplicable* [online]. 2017-02-15 [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: <https://simplicable.com/new/public-infrastructure>

a vlivem OH na HDP. Tyto oblasti jsem si vybrala z důvodu ověření názorů které tvrdí, že OH mají pozitivní vliv na zvýšení zaměstnanosti⁶ a ovlivňují HDP.⁷

Jednotlivá data, která byla předmětem výzkumu jsem získávala primárně z oficiálních zdrojů (provozovatelé objektů, statistické úřady). Podklady pro tabulky uvedené v této práci jsou z výročních zpráv statistických úřadů nebo společností. Tyto veřejně dostupné informace jsou nejspolehlivějšími zdroji pro výzkum, jelikož pochází přímo od společností, které provozují dopravní služby (Beijing Subway a Beijing Capital International Airport), nebo ze Statistického úřadu města Peking (Beijing Municipal Bureau of Statistics) a z Národního statistického úřadu Čínské lidové republiky (National Bureau of Statistics of the People's Republic of China).

Téměř veškerá literatura a zdroje, ze kterých jsem čerpala, jsou dostupné pouze v anglickém nebo čínském jazyce, vyjimečně v jazyce českém. Podklady pro praktickou část jsem získávala na oficiálních stránkách společností, které se podílely na výstavbě projektů, dále jsem vyhledávala různé články zpravodajských společností (China Daily, Reuters, The New York Times, BBC apod.), odborné články nebo studie, které se zabývají problematikou spojenou s výzkumem této diplomové práce. Některé informace byly také dostupné v „cestovních průvodcích“ zaměřených na Peking.

Pro teoretickou část jsem zvolila literaturu, která se všeobecně zabývá problematikou OH, motivací pro konání OH, organizací, dopadem na region během OH i po jejich skončení i jinými aspekty. Bylo ovšem těžké nalézt vhodnou literaturu, protože značná část je většinou tématicky zaměřená na vyhraněnou oblast, jako je propagace, vliv na lidská práva, ochrana životního prostředí. Další práce se zabývají politickým aspektem nebo historií OH. K popsání teoretické části této diplomové práce byla jako adekvátní zdroj vhodná publikace od Toohey a Veal, která se zabývá přípravou na OH, ekonomickým aspektem a také udává případové studie některých OH. Další literatura, kterou jsem si vybrala, byla od John A. Davise, který se částečně také zabývá přípravou na OH. Dále to byla doktorská práce od Rayana Stephana Gauthiera, z které jsem čerpala informace o žádosti na konání OH a o procesu výběru kandidátů

⁶ FAIRFIELD-SONN, James W. Hosting the Summer Olympic Games: Impact on Global Cites and International Business. *Journal of Applied Business and Economics* [online]. 2017, 19(2), 35-43 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: http://www.na-businesspress.com/JABE/Fairfield-SonnJW_Web19_2_.pdf

⁷ PAPPA, Evi a Marcus BRÜCKNER. *News shocks in the data: Olympic Games and their macroeconomic effects* [online]. Universitat Autònoma de Barcelona and CEPR, 2013, March 2013, 34 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://apps.eui.eu/Personal/Pappa/Papers/olympics15March2013.pdf>

a pořadatelského města. Dalšími vhodnými zdroji se pro mě staly různé zprávy a publikace vydávané Mezinárodním organizačním výborem (MOV), odborné články pojednávající o této problematice nebo výroční zprávy.

Každou kapitolu teoretické části jsem neprve všeobecně popsala na základě odborné literatury (Cai, Davis, Gauthier, Chen, Toohey, MOV) a poté uvedla do kontextu OH 2008. Pro informace týkající se OH 2008 jsem používala tři oficiální zprávy vydané Pekingským organizačním výborem pro OH (Beijing Organizing Committee for the Olympic Games), zprávu The China Economy Yearbook a jiné studie týkající se této problematiky.

Některá data nejsou veřejnosti přístupná, a tak se mi nepodařilo získat veškeré informace, které jsem chtěla při průzkumu využít. V kapitole pojednávající o letištním terminálu T3 jsem se snažila nalézt informace o ročním počtu cestujících a množství přepraveného nákladu pro jednotlivé terminály (T1, T2, T3), tyto informace se mi nepodařilo získat stejně, jako informace o počtu cestujících jednotlivými linkami metra. Protože je systém pekingského metra složitý, komplexní a technicky omezený, není možné tato data sesbírat ani pro poskytovatele dané dopravní služby.

Část informací nebyla dostupná pro vybrané období (roky 2003–2016). Informace nebyly pro některé období zveřejněny, a proto nejsou údaje v některých tabulkách kompletní pro všechny po sobě následující roky. Společnost Beijing Subway ve své výroční zprávě pro rok 2009 neuvedla roční a průměrný počet cestujících. V kapitole pojednávající o vývoji zaměstnanosti v Pekingu neuvedl statistický úřad vždy stejné informace a struktura výročních zpráv se v určitých obdobích lišila. Proto jsem do tabulky nemohla uvést údaje, které statistický úřad neposkytl.

V několika případech se informace z různých zdrojů se lišily, snažila jsem se proto vybrat nejvíce věrohodný zdroj, dle mého posouzení. Během výzkumu jsem se také částečně potýkala s problémy odborné terminologie v cizím jazyce a musela jsem se obeznámit s definicemi těchto termínů. Na základě takto získaných dat jsem provedla analýzu a závěry jsou uvedeny nad nebo pod tabulkami.

Některé zdroje, které byly v anglickém jazyce, uváděly názvy čínských společností pouze v angličtině a nebylo možné nalézt jejich čínský ekvivalent.

Předpokládám, že tyto společnosti buď zanikly, spojily se s jinými, nebo byly jejich názvy nepřesně uvedeny.

1. 3. Struktura diplomové práce

Diplomová práce je rozdělena na dvě hlavní části: teoretickou a praktickou. Teoretická část popisuje jednotlivé kroky během přípravy na OH, které mají směřovat k hladkému průběhu her. Dále jsou zde popsány subjekty účastnící se procesu přípravy konání OH. Ty jsou klíčové při plánování, přípravě i realizaci OH a také využití projektů po skončení her. Je zde popsána fáze podávání žádostí ke kandidatuře a výběr jednoho ze žadatelů, který se poté stane pořadatelem nadcházejících OH. V kapitole „Příprava na OH a jejich organizace“ jsou uvedeny nejvýznamnější subjekty podílející se na organizaci OH. Jmenovitě je v této části popsán „Pekingský organizační výbor pro OH“, který byl ustanoven pro plánování a organizování OH Peking 2008. Dále je obsahem teoretické části problematika zabývající se vybudováním infrastruktury a jejím dopadem. Toto je zejména důležité z hlediska pochopení nutnosti výstavby. Čtenář získá teoretický základ o problematice výstavby a rozvoje infrastruktury v Pekingu, která je stěžejním tématem této diplomové práce. Kapitola o ekonomice a financování OH se zabývá definováním základních pojmů jako jsou náklady a výnosy OH, ekonomický dopad OH, nebo vliv na pracovní místa.

Druhou stěžejní částí této diplomové práce je část praktická, která je zaměřena zejména na problematiku infrastruktury. Zabývá se nejvýznamnějšími projekty, jako jsou terminál T3 Pekingského mezinárodního letiště, Pekingské metro, Olympijský lesní park, a olympijská sportoviště (Národní stadion, Národní stadion vodních sportů a Olympijský park pro veslování a kanoistiku v Shunyi). Každý z těchto projektů obsahuje informace o výstavbě, nákladech a výnosech (pokud byla daná data zveřejněna), dále informace o návštěvnosti, využití areálu v současné době, případně využití při příležitosti konání Zimních OH 2022. Tato část také popisuje vliv výstavby těchto areálů na budování dalších projektů a rozvoj Pekingu. Poslední sekce praktické části se zabývá dopadem OH na ekonomiku Pekingu. V oblasti turismu definuje vliv na turistický ruch a obsahuje statistická data o ročním počtu zahraničních i tuzemských turistů. Také se zde řeší problematika zaměstnanosti v Pekingu a HDP tohoto města.

2. Teoretická část

Každý stát a pořadatelské město se rozhoduje pro uspořádání OH s dopředu vytyčeným cílem a vlastním zájmem, jímž může být získání politické, ekonomické, sociální, či strategické výhody. Dle Toohey a Veal se země účastní kandidatury na OH z důvodu očekávaného posílení ekonomiky pro daný region, což se týká zvýšení zaměstnanosti a příjmů. Na druhé straně jsou však častým jevem velké náklady spojené s celkovou přípravou OH a následné nedostatečné využívání vybudované infrastruktury.⁸

2. 1. Proces žádosti a výběru pořadatelského města OH

Proces výběru vhodného kandidáta na pořadatele OH začíná 9 let před samotným konáním daných OH. Žadatelé o kandidaturu nejprve zašlou oficiální žádost, na jejímž základě Mezinárodní olympijský výbor (MOV) zvolí vhodné kandidáty.⁹ Každý žadatel ustanoví výbor, který je zodpovědný za sestavení olympijské nabídky. Dne 6. září 1999 byl ustanoven výbor pro nabídku OH v Pekingu 2008 (Beijing 2008 Olympic Games Bid Committee BOBICO, *Beijing 2008 nian aolimpike yundonghui shenban weiyuanhui*¹⁰), kterému bylo podřízeno devět oddělení zajišťujících kompletní nabídku pro OH 2008.¹¹ Výbor má, ve spolupráci s městem, také na starost vypracování studie o proveditelnosti, zasahuje do kampaní pro veřejné vztahy a snaží se získat podporu pro nabídku. Tento proces trvá přibližně 2,5 roku. Žadatelé mají povinnost zodpovědět otázky MOV a jejich odpovědi jsou poskytovány formou dokumentu, tzv. „malé nabídky“.¹² V případě žadatelů o kandidaturu pro OH 2008 byly tyto otázky rozčleněny do následujících šesti kategorií: motivace a koncept, politická a veřejná podpora, obecná infrastruktura, sportovní infrastruktura, logistika a zkušenosti a financování. Kompletní

⁸ TOOHEY, Kristine. a VEAL, Anthony James. *The Olympic games: a social science perspective*. 2. vyd. Cambridge, MA: CABI Pub., 2007. 130 s. ISBN 9780851998091.

⁹ DAVIS, John A. *The Olympic Games effect: How Sports Marketing Builds Strong Brands*. 2. vyd. John Wiley & Sons Singapore Pte., 2012. 50 s. ISBN 9781118171684.

¹⁰ 北京2008年奥林匹克运动会申办委员会

¹¹ Beijing Organizing Committee for the Games of the XXIX Olympia. *Official report of the Beijing 2008 Olympic Games. Volume III* [online]. Beijing: BOCOG, 2010. ISBN 9787564402648. [cit. 28.12.2017]. Dostupné z: <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/2008/2008v3.pdf>

¹² GAUTHIER, Ryan Stephan. *The International Olympic Committee's Accountability for Harmful Consequences of the Olympic Games: A Multi-Method International Legal Analysis*. Rotterdam, 2015. Doktorská práce. Erasmus University Rotterdam. 115–117 s.

dotazník a jeho znění je uveden v příloze č. 1.¹³ Poté jsou všechny nabídky prozkoumány a jsou ustanovena tzv. kandidátská města.¹⁴ Tato města podléhají hodnocení podle několika kritérií, například u výběru kandidátských měst pro OH 2008 se postupovalo podle evaluačního programu nazvaného OlympLogic. Hodnocení probíhalo na základě následujících kroků: „1. Vytvoření seznamu kritérií pro popis připravenosti města pořádat OH v roce 2008. 2. Ne všechna kritéria mají stejný význam nebo váhu. Za tímto účelem byly stanoveny váhové faktory. 3. Stanovení benchmarku MOV. Tento ukazatel představuje minimální žádoucí stupeň pro jakékoliv kritérium MOV. Pracovní skupina stanovila měřítko MOV na úrovni šest (6). 4. Hodnocení měst žadatelů prostřednictvím souboru kritérií.”¹⁵

Kandidátská města znovu podávají nabídky, tentokrát propracovanější a detailnější. Kandidáti by měli prokázat technickou způsobilost, celkovou vybavenost a vlastní představu o konání a přípravě na OH. MOV ustanoví posudkovou komisi, jejímž úkolem je kromě posouzení nabídek, také vypracování zprávy ohledně rizik spojených s jednotlivými nabídkami. Před samotným rozhodnutím o pořadatelském městě se kandidáti účastní zasedání, kde prezentují svoji nabídku MOV. Členové následně hlasují a volí pořadatelské město z jednotlivých kandidátů. Pořadatelem se může stát kandidát, který získal více než 50 % hlasů. Pokud se tak nestane v prvním kole, vypadává kandidát s nejmenším počtem hlasů a opakuje se celý proces až do doby, než jeden z kandidátů získá více než 50 % hlasů.¹⁶ Během procesu výběru pořadatelského města navštěvuje Posudková komise MOV jednotlivé kandidáty za účelem posouzení a seznámení se s daným regionem.

Návrh na účast OH vyslovil čínský lídr Deng Xiaoping již v roce 1990.¹⁷ Poprvé se pak Peking účastnil řízení o kandidátské město pro OH 2000. Dne 23. září 1993 proběhlo hlasování členů MOV, kdy Peking nebyl vybrán jako pořadatelské město.

¹³ *Questionnaire for Cities Applying to Become Candidate Cities to Host the Games of the XXIX Olympiad in 2008*. Stillmed [online]. Lausanne, 2000 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Documents/Host-City-Elections/XXIX-Olympiad-2008/Questionnaire-to-become-Host-City-for-the-Games-of-the-XXIX-Olympiad-2008.pdf>

¹⁴ GAUTHIER, Ryan Stephan. *The International Olympic Committee's Accountability for Harmful Consequences of the Olympic Games: Multi-Method International Legal Analysis*. 115-117 s.

¹⁵ *Report of the IOC Evaluation Commission for the Games of the XXIX Olympiad in 2008* [online]. Lausanne: International Olympic Committee, 2001-04-03 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Documents/Host-City-Elections/XXIX-Olympiad-2008/Report-of-the-IOC-Evaluation-Commission-for-the-Games-of-the-XXIX-Olympiad-2008.pdf>

¹⁶ GAUTHIER, Ryan Stephan. *The International Olympic Committee's Accountability for Harmful Consequences of the Olympic Games: Multi-Method International Legal Analysis*. 115-120 s.

¹⁷ Beijing Wins! [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <http://www.china-un.ch/eng/premade/13643/wins.htm>

Ve čtvrtém hlasovacím kole vyhrálo město Sydney, které získalo o dva hlasy více než Peking. Při druhé žádosti o OH 2008 byl prokazatelný rychlý ekonomický růst Čínské lidové republiky a Peking splňoval „základní“ požadavky MOV (infrastruktura, ubytovací kapacity, podpora obyvatel).¹⁸ V porovnání s údaji uvedenými v první žádosti o kandidaturu, byl v období druhé žádosti o kandidaturu roční ekonomický růst za roky 1993–2000 vyšší o více než 8 %. Roční růst příjmů ze zvětšil v letech 1996–2000 o více než 20 %.¹⁹ Dne 13. července 2001 proběhlo v Moskvě hlasování o pořadatelské město OH 2008. Peking byl vybrán ve druhém kole a získal nadpoloviční většinu hlasů v celkovém počtu 56. Ten samý den pronesl v Moskvě projev starosta města Peking a prezident BOBICO v jedné osobě, pan Liu Qi. Ve své řeči deklaroval závazek čínské vlády na budování sportovních komplexů a obnovu infrastruktury Peking. Předpokládaná částka vynaložená čínskou vládou na tyto účely činila 20 miliard USD. 3,7 miliard USD mělo být použito na odlehčení dopravy v Peking (kapacita metra se měla zvětšit čtyřnásobně a délka dálnic se měla navýšit třikrát). Vláda Peking se zavázala k vynaložení částky 180 miliard RMB pro období následujících pěti let. Ta měla být určena na výstavbu městské infrastruktury (dopravní práce, dálnice, letiště, metro a železnice). Večer, dne 13. července 2011, se také odehrála oslava udělení statusu pořadatelského města v Peking, které se zúčastnily desetitisíce lidí. S projevem zde vystoupil tehdejší prezident Čínské lidové republiky, pan Jiang Zemin. Ve svém projevu vyjádřil poděkování a také apeloval na všechny občany, aby se připojili k úspěšnému konání OH.²⁰

V případě Peking se příprava na nabídku OH odehrávala následujícím způsobem. Nejprve bylo potřeba předložit MOV dokument s celkovým plánem (Candidature File), dále jen „kandidátský dokument“. Dokument byl uveden dopisy vyjadřující podporu, a byly vyhotoveny tehdejším prezidentem Čínské lidové republiky panem Zemin Jiangem a premiérem panem Rongji Zhuem. Dále kandidátský dokument obsahoval dopisy starosty města Peking pana Qi Liu a pana Weimin Yuana ve funkci prezidenta Čínského olympijského výboru a ředitele Státní správy sportu v Číně.

¹⁸ Beijing Organizing Committee for the Games of the XXIX Olympiad. *Official report of the Beijing 2008 Olympic Games. Volume 1* [online]. Beijing: BOCOG, 2010. ISBN 9787564402624. [cit. 28.12.2017]. Dostupné z: <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/2008/2008v1p1.pdf>

¹⁹ Successful Bidding for Hosting the Olympic Games. *China.org.cn* [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <http://www.china.org.cn/english/features/38328.htm>

²⁰ Beijing Wins!

Celkově se dokument skládal ze tří svazků, které řešily 18 témat. První svazek obsahoval tyto oblasti: finance, marketing, celní a imigrační formality, právní aspekty, meteorologii a ochranu životního prostředí, charakteristiku kandidátského města, regionální a národní charakteristiku. Druhý svazek se zabýval všeobecným konceptem sportu, Paralympijskými hrami, olympijskou vesnicí, sportovišti. Třetí svazek byl zaměřen na tyto oblasti: dopisy o závazcích, zdravotní služby, bezpečnost, ubytování, olympismus a kultura, doprava, technologie, komunikace a mediální služby. Kandidátský dokument měl 596 stran a podílelo se na něm 18 institucí a více než 200 pracovníků. Plánování dokumentu začalo v roce 2000 a během jednoho roku prošel fází přípravy, vypracování a překladu. Kandidátský dokument byl zaslán MOV v lednu 2001. V únoru 2001 provedla Posudková komise MOV čtyřdenní návštěvu Pekingu za účelem posouzení kandidatury na OH.²¹ Za pět měsíců od této návštěvy se konalo hlasování o pořadatelském městě pro OH 2008, kde zvítězil Peking.

2. 2. Příprava na OH a jejich organizace

Na této fázi se podílí více subjektů, zejména Organizační výbor pro OH, Národní olympijský výbor, Mezinárodní federace, MOV. Tyto subjekty a jejich povinnosti budou popsány níže.

Samotnou přípravu OH zajišťuje pořadatelská země. MOV svěřuje organizaci Národnímu olympijskému výboru pořadatelské země, který ustanoví Organizační výbor pro OH.²² Svěření pravomoci k organizaci OH je zaštitěno ve smlouvě, tzv. „Smlouva s pořadatelským městem” (Host City Contract). Smluvními stranami jsou MOV, Národní olympijský výbor pořadatelské země (NOV), pořadatelské město a Organizační výbor pro OH. Tato smlouva obsahuje povinnosti smluvních stran v oblasti financí, organizace, informování či podávání zpráv, komerce a práva. Dále jsou zde uvedeny také zvláštní povinnosti, které mají zajistit úspěšnou přípravu a bezproblémový průběh OH. Jelikož proces přípravy je velmi složitý, je nutná spolupráce všech zúčastněných subjektů, tj. MOV, NOV, vlády pořadatelských měst a státu, Organizačního výboru pro OH a ostatních, jako například Mezinárodní (sportovní) federace, Mezinárodní

²¹ *Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume I*

²² *Organising Committees for the Olympic Games*

paralympijský výbor, společnosti zodpovědné za vysílání OH.²³ Popis jednotlivých subjektů je uveden níže v kapitole 2. 2. 1. této diplomové práce.

Přípravná fáze trvá sedm let, od doby, kdy je vybráno pořadatelské město až do konání OH. V širším slova smyslu je to více než devět let, tedy období od podání žádosti na konání OH v daném městě až do jejich uskutečnění. Během tohoto časového úseku musí pořadatelské město zorganizovat přípravu OH a veškeré úkony s tím související, které budou uvedeny níže v textu.

2. 2. 1. Hlavní subjekty, jejich úlohy a povinnosti

Mezinárodní olympijský výbor. MOV je organizace, která je „vlastníkem“ OH a celé je zaštiťuje. Stará se o zajištění pokračování oslavy OH a také poskytuje pomoc a podporu v oblasti organizace, koordinace sportů a rozvoje. Snaží se pomoci Organizačnímu výboru OH a to tak, aby byla snížena rizika při pořádání OH a dosáhlo se maximalizace příležitostí spojených s OH. Například poskytnutím příspěvku na provozní náklady OH, předáním zkušeností a znalostí z organizování předchozích OH (aby se zamezilo výskytu stejných chyb), podporu při vysílání, která je zajištěna partnery MOV, jmenovitě Atos, Samsung, Panasonic a Omega.²⁴ Například v Olympijském programu partnerů pro OH 2012 bylo zahrnuto 11 nejdůležitějších sponzorů, mezi nimi i výše uvedené korporace, které přispívají do příjmů OH a za to jim náleží výhradní celosvětová marketingová práva.²⁵ Během sedmi přípravných let koordinuje schůzky výborů, kterých se účastní různí odborníci a kontroluje probíhající přípravu na OH.²⁶ MOV zavedla přístup na snížení nákladů na novou výstavbu v místě konání a to tak, že se uplatňuje využívání již existujících staveb a infrastruktury. Během her dohlíží Lékařská komise MOV na dodržování antidopingových pravidel.²⁷

Národní olympijské výbory. NOV jsou subjekty, které ztělesňují Olympijské hnutí a jejich úkolem je rozvíjet, chránit a propagovat jej v dané zemi. NOV navrhuje město ze svého státu, které se bude ucházet o post kandidátského/pořadatelského města OH a je zodpovědný za jednání tohoto města. Při získání statusu pořadatelského města

²³ Olympic Games Framework. *International Olympic Committee* [online].

²⁴ Ibid

²⁵ Does Olympic marketing work? *Financial Post* [online].

²⁶ Olympic Games Framework, *Produced for the 2024 Olympic Games*

²⁷ Factsheet. *Roles and Responsibilities During the Olympic Games* [online]. International Olympic Committee. 2013, December. [cit. 5.1.2018]. Dostupné z: https://stillmed.olympic.org/Documents/Reference_documents/Factsheets/Roles_and_responsibilities.pdf

je NOV, spolu s pořadatelským městem, pověřen organizací OH. NOV určuje Organizační výbor OH nebo vybírá sportovce, kteří byli navrženi Národní federací. Musí jmenovat hlavního lídra národního týmu „chef de mission“, který tvoří článek mezi MOV, Mezinárodními federacemi a Organizačním výborem OH. Jedním z dalších úkolů je také výběr uniforem nebo pozvání významných osobností, tisku, médií, či distribuce vstupenek.²⁸

Mezinárodní federace. MF jsou organizacemi, které propagují, rozvíjí a řídí daný sport na světové úrovni. Během OH ustanovují osoby zodpovědné za technickou kontrolu a pravidla pro jednotlivé sporty. Pořádají akce na jejichž základě se vybírají soutěžící a týmy účastníci se OH. Vyjadřují svůj názor na kandidáty OH a mohou poskytovat cenné rady pro Organizační výbor OH v oblasti rozvoje výstavby a technických pracovníků. Mimo jiné nominují rozhodčí a schvalují plán akcí týkajících se daného sportu na OH.

Organizační výbor pro olympijské hry. OVOH je jedním ze subjektů, který podepisuje smlouvu s pořadatelským městem. Tento výbor je zodpovědný za veškerou organizaci a přípravu OH. Musí zajistit oblasti potřebné pro konání OH a sladit jejich funkčnost, např. služby médií, ubytování, technologie, infrastruktura a výstavba míst konání, finance, sport. Jednou z hlavních rolí je zprostředkování spolupráce všech subjektů účastnících se organizace OH, zejména s vládou pořadatelské země a městskými úřady, aby bylo dosaženo cílů co možná nejefektivněji. Organizační výbor pro OH je ustanoven do pěti měsíců od zvolení pořadatelského města pro OH.²⁹ Jeho členy jsou členové MOV dané pořadatelské země, prezident a generální tajemník NOV a alespoň jeden člen, kterého si určuje pořadatelské město a stává se jeho zástupcem.³⁰ Během doby své působnosti se Organizační výbor pro OH rozrůstá z několika členů až po tisíce a prochází několika fázemi, z nichž první je fáze plánování.

Během plánování se zaměřuje na strategické plánování a vypracovává základní plán, který je detailním rozšířením nabídky podávané při kandidatuře. Stanovuje vizi daných OH a zadává povinnosti a role všech zúčastněných stran. Tato fáze směřuje k realizaci OH.

²⁸ Factsheet Roles and Responsibilities During the Olympic Games.

²⁹ Olympic Games Framework.

³⁰ Factsheet Roles and Responsibilities During the Olympic Games.

Druhou fází je „fáze připravenosti“, během níž prochází vše zbudované a určené pro OH testem, aby se zjistila reálná připravenost daného regionu. Dále se fáze zaměřuje na integraci technologií, procesů, lidí, míst a infrastruktury. Během ní dochází k výcviku mnoha pracovníků a týmů, které slouží jako podpora při OH.

Třetí fází je realizační fáze, při které dochází k samotnému uskutečnění OH. Tato fáze se neomezuje pouze na 16 dnů, kdy se konají OH a 10 dnů, kdy jsou uspořádány Paralympijské hry, ale zahrnuje také krátké období před a po jejich konání. V této fázi má Organizační výbor pro OH na starosti zajištění dopravy Olympijského ohně nebo závěrečné instalační práce na sportovištích apod.

Čtvrtou a poslední fází je fáze ukončení, během níž dochází k vypracování hodnotících zpráv, přípravě oficiálních reportů po skončení OH a také k transformaci některých míst konání OH k jejich dlouhodobému účelu využití.³¹

Služby olympijského vysílání (Olympic Broadcasting Services OBS). Tento subjekt zodpovídá za přenos zvuku a obrazu divákům na celém světě. Přenáší živé a nezaujaté rozhlasové a televizní vysílání z každého sportoviště. OBS je také zodpovědný za návrh, instalaci a provoz Mezinárodního vysílacího centra (International Broadcast Centre), ze kterého se během OH uskutečňuje přenos.³² Funguje od roku 2001, kdy byl založen MOV. Spolupracuje s Organizačním výborem pro OH, který má povinnost dodržovat podmínky vysílacích smluv. Kooperace mezi Organizačním výborem OH, OBS a oprávněnými vysílacími stanicemi je klíčová pro přenos OH divákům přímo z místa děje. Organizační výbor pro OH musí zajistit zázemí nutné k přenosu OH, například vysílací centrum, zařízení, osvětlení, kamerový systém apod.³³

Místní vláda pořadatelského města, orgány města. Místní vláda pořadatelského města je důležitá z hlediska plánování, organizování a zajištění OH. Také je jedním ze subjektů podepisujících smlouvu s pořadatelským městem. Tyto orgány mají většinou moc jim udělenou od vlády pořadatelské země a do jejich pravomocí spadá obvykle poskytování veřejné dopravy, financování rozvoje infrastruktury, které je spojeno s OH a v budoucnosti bude městem využíváno. Celkově poskytuje podporu pro bezproblémový průběh OH.

³¹ Olympic Games Framework.

³² Our Role. Olympic Broadcasting Service. [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: https://www.obs.tv/our_role

³³ Olympic Games Framework.

Vláda a státní řídicí orgány pořadatelského státu. Podílí se na plánování a realizaci OH. Jednotlivá ministerstva fungují na základě řídicího modelu, který koordinuje jejich úkoly během přípravy na OH.

Na celém procesu přípravy a organizace OH se podílejí další subjekty, např. Mezinárodní paralympijský výbor, obchodní komory, unie, nevládní organizace, kterými se však již dále nebudeme zabývat.³⁴

2. 2. 2. Pekingský organizační výbor pro Olympijské hry (POVOH)

Praktická část se bude zabývat vlivem OH na infrastrukturu a ekonomiku Peking. Je tedy zřejmé, že role POVOH (*Di ershiju jie aolinpike yundonghui zuzhi weiyuanhui*³⁵) je klíčová pro organizaci a samotné konání OH. Pro celkovou ilustraci a pochopení uvádím základní fakta o organizaci a fungování POVOH.

Založení Pekingského organizačního výboru předcházela fáze „přípravné kanceláře POVOH“, která byla ustanovena dne 8. srpna 2001. Tato kancelář byla složena z 27 členů (později ji tvořilo 40 členů) seskupených do deseti týmů, které se zabývaly následujícími oblastmi: sport, technologie, projektový management, mezinárodní vztahy, administrativa, média a komunikace, výstavba, HR, marketing a finance. Byla to organizace, která fungovala jako přechodný článek mezi BOBICO (Výbor pro nabídku OH 2008) a Pekingským organizačním výborem pro OH.³⁶

Přípravná kancelář POVOH měla připravit Peking na přechod z fáze uchazeče o OH do fáze přípravné. Jejím úkolem bylo mimo jiné prostudování smlouvy s pořadatelským městem a na jejím základě stanovit všeobecný rámec příprav pro OH, vytvoření návrhu na organizační výbor (POVOH), posílení vztahů s MOV a MF, a ostatní administrativní úkony. Přípravná kancelář navrhla strukturu POVOH, který hraje klíčovou roli v organizování OH a vytvořila plán, který byl založený na zkušenostech Peking s pořádáním rozsáhlých akcí a na zkušenostech měst Sydney a Atény s pořádáním předchozích OH. Tento plán pak prošel mnoha dalšími úpravami. Na základě spolupráce s MOV a v souladu se smlouvami byl vytvořen 246 stránkový

³⁴ Olympic Games Framework.

³⁵ 第二十九届奥林匹克运动会组织委员会

³⁶ Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume I.

„hlavní program“, který vymezoval základy pro přípravu OH. Došlo k návrhu odborníků z různých oblastí, kteří se stali součástí týmů POVOH.³⁷

POVOH byl založen 13. prosince 2001. Sestával se z členů vlády města Peking, představitelů Státní rady a Státní správy sportu (*Guojia tiyu zongju*³⁸), odborníků zabývajících se problematikou OH, sportovců, podnikatelů a osobností z oblasti kultury, vzdělávání a technologie.³⁹ Současně se založením POVOH zřídila ústřední vláda Čínské lidové republiky Vedoucí skupinu pro práci na OH v Pekingu. Tato skupina měla za úkol sestavit a koordinovat personál i zdroje tak, aby byla zajištěna plynulost přípravy. Skládala se z úředníků ministerstev a výborů. Pekingský organizační výbor v roce 2003 nahradil Vedoucí skupinu. Někteří z řad jejich členů se stali členy POVOH.

Rozhodovací orgán zahrnoval členy například z Vedoucí skupiny, ministerstev, městské správy Pekingu, ostatních měst, ve kterých byla umístěna sportoviště pro OH 2008, sportovních uskupení, sociálních, vědeckých, vzdělávacích, technologických skupin, skupin pro ochranu životního prostředí, čestné členy a jiné.

Pomocí plenárního zasedání konaného jednou až dvakrát za rok byly předávány informace o vývoji příprav na OH. Členové zasedání zde měli možnost vyjádřit své názory a připomínky. Představenstvo, které tvořili prezident, výkonný prezident, výkonný viceprezident, viceprezident, generální tajemník, poradce, asistent prezidenta a ostatní členové, se scházelo pravidelně jedenkrát za 14 dnů.⁴⁰

Dalšími subjekty byly výkonné orgány, které byly zodpovědné za jednotlivé úkony spadající pod jejich oblast působnosti. Celkově jich bylo 13:

- generální kancelář, zabývající se například organizací konferencí, tvorbou oficiálních dokumentů, koordinací mezi POVOH a ostatními vládními subjekty;
- marketing, zabývající se získáváním finančních prostředků, marketingovými činnostmi jako licenční a sponzorský program apod.;
- projektový management, jehož činností bylo sestavení, úprava a projekce všech rozvojových plánů spojených s OH 2008;

³⁷ *Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume I.*

³⁸ 国家体育总局

³⁹ Di 29 jie aoyunpike yundonghui zuzhi weiyuanhui jianjie 第 29 届奥林匹克运动会组织委员会简介 [Organizační výbor pro 29. Olympijské hry, stručné představení]. [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: <http://www.520xy8.com/Article/201508/91436.shtml>

⁴⁰ *Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume I.*

- technologie, zabývající se technickou podporou, telekomunikacemi, informacemi, záznamy atd.;
- výstavba a životní prostředí, které mělo za úkol zajištění a kontrolu výstavby sportovišť, infrastruktury a ochranu životního prostředí;
- média a komunikace, zabývající se například tiskovými zprávami, webovými stránkami POVOH, vztahy s médii;
- mezinárodní vztahy, soustřeďující se na vztahy a komunikaci s MOV, NOV a jinými;
- sport, jehož úkolem byla organizace všech sportovních utkání;
- finance, které zodpovídaly za celkový i roční rozpočet POVOH, účetnictví atd.;
- HR, zajišťující veškeré úkony spojené s lidskými zdroji jako je přijímání pracovníků, školení, organizace dobrovolníků apod.;
- právní záležitosti, jejichž úkolem byla ochrana práv duševního vlastnictví OH, veškerá práce se smlouvami a jinými právními úkony;
- služby pro OH, starající se o akreditaci, stravování, ubytování, služby pro diváky a jiné;
- audit a dozor, jehož úlohou byl dozor nad POVOH v rámci využívání financí, materiálů, motivace pracovníků atd.

S blížícím se datem konání OH bylo nutné rozšíření výkonných orgánů. Na konci července 2008 jich bylo 29. Jednalo se o tyto nově zřízené orgány: bezpečnost, logistika, dobrovolníci, Paralympijské hry, kultura a ceremonie, olympijská vesnice, doprava, Pekingské centrum pro příjezdy a odjezdy, Pekingské olympijské centrum pro média, zahajovací a zakončovací ceremoniál, správa a řízení míst konání, Pekingské akreditační centrum OH, Pekingské olympijské centrum vstupenek, mediální operace a Pekingské olympijské centrum pro pochodeň.

Některá sportovní utkání se konala mimo Peking v jiných městech. Pro tyto účely byly založeny zvláštní oddělení: Plavební výbor (v Qingdao), Jezdecký výbor (v Hongkongu), Úřad pro fotbal v ostatních pořadatelských městech. Na celkové přípravě OH se samozřejmě podílely další subjekty, kterých je nespočet a nebudeme se jimi dále zabývat.⁴¹

⁴¹ *Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume I.*

2. 3. Vybudování infrastruktury a její dopad

Infrastruktura spojená s uspořádáním OH je považována za jednu z nejkompexnějších a finančně nejnákladnějších oblastí. Z tohoto důvodu je jí věnována náležitá pozornost. Vyžaduje přesné a pečlivé plánování, koordinaci týmů z různých odvětví, během výstavby je nutno klást důraz na ochranu životního prostředí a kulturních památek, musí vyhovovat a sloužit účelu nejen v době konání OH, ale musí být také využita širokou veřejností po jejich ukončení. Zde je třeba se na danou oblast dívat z dlouhodobého hlediska.

Základní podmínkou je spolupráce místní vlády s Organizačním výborem pořadatelské země. Státy pořádající OH bývají často kritizovány médii za nevyužívání areálů a vysoké náklady, což může být způsobeno důsledkem špatného dlouhodobého plánování. Pokud se na takový projekt díváme pouze z hlediska ekonomického a přepočítáváme jej jednoduchým vzorcem „náklady vs. výnosy“, pak je kritika oprávněná. Existují však jiné přínosy pro pořadatelské město a zemi, které jsou nepřímé a nedají se vyčíslit finančně. Do těchto patří prestiž, která je spojená s průběhem OH, jelikož miliony diváků je na celém světě sledují. V tomto případě OH poskytují celosvětovou reklamu a vedou ke zvýšení turismu. Jedním z aspektů tedy může být nárůst turismu. Dalším aspektem je rozvoj města, jak v oblasti ekonomiky, tak v oblasti životní úrovně a vybavenosti města. OH 2008 zvýšily ekonomický růst v Pekingu. V roce 2002 bylo roční HDP tohoto města 313 miliard RMB, v roce 2007 to bylo již 900,62 miliard RMB, téměř trojnásobek.⁴²

Jelikož sedm let je poměrně krátká doba na veškeré plánování a výstavbu, je třeba hned na začátku procesu učinit zásadní rozhodnutí o infrastruktuře a sportovních zařízeních v pořadatelském městě. Toohey a Veal naráží na problém olympijského rozpočtu a jaké položky do něj zahrnout, protože náklady vynaložené na infrastrukturu nebudou sloužit pouze pro účely OH, ale budou využívány i po nich. Z nákladů na OH například navrhuje vyloučení těch, které jsou vynaloženy na sportovní infrastrukturu a veřejnost a jiné organizace je budou v budoucnu používat. Nutnost dokončit projekty ve stanovenou dobu vede k vícenásobným a přispívá tak k odchylce od plánovaného rozpočtu. Toohey a Veal tvrdí, že celkové náklady na výstavbu by neměly být

⁴² GE, Min. *The Olympic Economy in China: A Study of The Beijing Olympic Games* [online]. 2016. [cit. 21.2.2018]. Doktorská práce. The university of Western Australia. 162 s. Dostupné z: research-repository.uwa.edu.au/files/8927474/Min_Ge_2016.pdf

připisovány na účet OH. Proto by tedy olympijský rozpočet měl obsahovat pouze část nákladů, které jsou přímo spojeny s OH.⁴³ Na druhou stranu bez uspořádání OH by některá výstavba nebyla nikdy realizována nebo by byl celý proces roztržštěn, což by vedlo ještě k vyšším nákladům. Při komplexní výstavbě ve stejném období dochází k zefektivnění investice, rychlejšímu procesu výstavby, protože veškerá technika, odborníci a pracovníci jsou již soustředěni v daném regionu. Také musíme vzít v úvahu termíny, které jsou přesně stanoveny. Nedodržení těchto termínů by mohlo mít negativní důsledky na průběh OH a mohla by být ovlivněna i reputace pořadatelského státu.

Dopad infrastruktury můžeme posuzovat z různých hledisek. Například z hlediska sociálního má zlepšení infrastruktury vliv na zvýšení životní úrovně obyvatel, a to zejména rozšířením možností sportovního vyžití. Přispívá tak k lepšímu životnímu stylu obyvatelstva. Dalším aspektem, který investice do infrastruktury přináší, je rozšíření místní veřejné dopravy a zlepšení dopravní situace. Může také dojít ke snížení emisí ve městě, což ve výsledku přispívá k ochraně životního prostředí. Jako další příklad pozitivního dopadu vývoje infrastruktury můžeme uvést využití ubytovacích prostor pro účastníky OH. Po skončení OH se tyto obytné jednotky mohou prodat nebo pronajmout veřejnosti.⁴⁴

Na základě konečné zprávy pro MOV mohou být nehmotné, „neinfrastrukturní“ dopady členěny do tří skupin:

1. dopady na jednotlivce: přínosy pro zdraví obyvatel, kdy je díky OH propagován sport, zdravý životní styl, lidé se zapojují do různých sportovních aktivit apod. Dále sem patří psychické zdraví, které je spojeno zejména se sebevědomím občanů v pořadatelské zemi. Získání dovedností spojených s příležitostí zaměstnání nebo podílení se na dobrovolných akcích. „Sociální kapitál“, který odkazuje na zlepšení kvality života jednotlivce v návaznosti na lepší vztahy ve skupinách a rozšíření okruhu osobních vazeb.
2. dopady na komunitu jako celek: zlepšení spolupráce a vazeb skupiny, zvýšení sociálního a kulturního porozumění, sociální integrace, propojenost obyvatel atd.

⁴³ TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Science Perspective*.

⁴⁴ Final Report of the IOC Coordination Commission. *Games of the XXIX Olympiad, Beijing 2008* [online]. International Olympic Committee. 2010, January. [cit. 5.1.2018]. Dostupné z: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Games/Summer-Games/Games-Beijing-2008-Olympic-Games/Final-Report-of-the-IOC-Coordination-Commission/Final-Report-of-the-IOC-Coordination-Commission-Beijing-2008.pdf>

3. zlepšení image daného místa: tento aspekt má vliv na obyvatele daného regionu ve smyslu hrdosti, vlastenectví, prezentace místa, reputace apod.⁴⁵

Z výše uvedených faktů je tedy zřejmé, že ačkoli bychom mohli náklady vynaložené na výstavbu veškeré infrastruktury spojené s konáním OH považovat za ekonomicky nevýhodné, existují zde aspekty, které jsou pro rozvoj daného regionu i celé společnosti přínosem, a proto jsou státy ochotny organizovat OH.

2. 3. 1. Olympijské hry Peking 2008, dlouhodobé plánování a výstavba

Olympiáda Peking 2008 byla založena na třech základních konceptech: zelená Olympiáda, Olympiáda pokročilých technologií a Olympiáda pro lidi (*Lüse aoyun, keji aoyun, renwen aoyun*⁴⁶). Ideou vztahující se na zlepšení kvality života obyvatel Pekingu byla výstavba vysoce moderních sportovišť a kulturních zařízení, jako i rozvoj dopravní infrastruktury vedoucí ke zkvalitnění těchto služeb. S tím byla spojena výstavba parků, uplatňování pokročilých technologií při výstavbě města a urbanizace.⁴⁷

Uspořádání OH umožnilo hlavnímu městu Čínské lidové republiky realizovat široké spektrum projektů a soustředit se na mnoho cílů. Nemalé finanční částky byly investovány na zlepšení infrastruktury a životního prostředí města.⁴⁸ Z celkových nákladů ve výši 45 miliard USD byla více než polovina určena na dopravní infrastrukturu (letiště, metro, silnice, železnice)⁴⁹ a 8 miliard USD bylo na ochranu životního prostředí, z nichž byla velká část vložena na zlepšení ovzduší v Pekingu.⁵⁰ Před přípravná fáze, která trvala od prosince 2001 do června 2003, zahrnovala mimo jiné zajištění finančních prostředků na výstavbu a plány hlavních projektů. Dále následovala rozvojová fáze, která trvala od července 2003 do června 2006, během níž bylo vybudováno převážné množství projektů. Detailně bude výstavba vybraných sportovišť a zařízení popsána v praktické části. Olympijský plán byl sestaven na principu dlouhodobého využití sportovišť, infrastruktury a jiných vybudovaných

⁴⁵ Final Report of the IOC Coordination Commission. *Games of the XXIX Olympiad, Beijing 2008*.

⁴⁶ 绿色奥运、科技奥运、人文奥运。

⁴⁷ Beijing Organizing Committee for the Games of the XXIX Olympia. *Official report of the Beijing 2008 Olympic Games. Volume II*

⁴⁸ CHEN, Yawei. *Creating a New Image. Beijing: Beyond the Olympic City* [online]. Real Estate Research Quarterly, 2012, December. [cit. 4.1.2017]. Dostupné z: <https://repository.tudelft.nl/islandora/object/uuid:78887c3a-ed57-4241-bbd8-ba5c094be5b2/datastream/OBJ>

⁴⁹ MCBRIDE, James. *The Economics of Hosting the Olympic Games*. COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS [online]. 2018-01-19 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/background/economics-hosting-olympic-games>

⁵⁰ TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Science Perspective*.

projektů. Design zařízení byl navržen tak, aby odpovídal účelům OH a umožňoval jejich další využití po skončení her. Dle olympijského plánu mělo být 32 různých míst, kde se OH měly konat. Dvanáct jich mělo být nově zbudovaných a ostatní měly být buď dočasné, nebo stávající zařízení, určené k rekonstrukci. Dvanáct nově zbudovaných míst bylo finančně kryto 26 % místní správou, 11 % vládou, 50 % od soukromých investorů nebo vlastníka místa konání, 13 % dary Číňanů žijících v zahraničí.⁵¹

Při výběru lokality pro OH se v poslední fázi rozhodovalo mezi dvěma místy: *Walicun*⁵², který se nachází na severu Pekingu (severní konec centrální osy) a *Yizhuang*⁵³, který je na jihovýchodě. Nakonec byl upřednostněn *Walicun*, kde byl současný Olympijský park vybudován. Původně se zde nacházela obydlí pro migranty a pracovníky s nízkým příjmem. Při rozhodování mezi oblastmi *Walicun* a *Yizhuang* byly obě posuzovány z hlediska ekonomické situace, dopravní infrastruktury, politické propagandy a vize. *Walicun* byl vybrán, protože ekonomika tohoto regionu byla poměrně silná, infrastruktura zde byla rozvinutější a další rozvoj této oblasti zapadal do plánu města pro roky 2004–2020 (Beijing City Master Plan). Hlavní město Číny výše uvedené fakty zužitkovalo ve formě zpracování plánů na městskou restrukturalizaci a rozvoj infrastruktury do Olympijského plánu. Olympijský park se stal novým centrem pro širokou veřejnost a přispěl ke zlepšení image města.⁵⁴

S ohledem na město a obyvatelstvo se tedy podařilo docílit rozvoje sportovních, kulturních a komerčních center. Na základě olympijského plánu (Beijing Olympic Games Action Plan) byla zavedena opatření, která vedla ke snížení znečištění životního prostředí. Přibližně 200 továren znečišťujících životní prostředí bylo přestěhováno. Ve větším měřítku se začala používat „čistá energie“, energie získaná spalováním uhlí byla nahrazena elektřinou nebo zemním plynem. Dále došlo k rozšíření ploch zeleně a obyvatelé byli vzděláváni v oblasti ochrany životního prostředí. Bylo propagováno používání veřejné dopravy, nákup „zelených“ produktů, třídění odpadu a úspora vody.⁵⁵

⁵¹ CHEN, Yawei. *Creating a new image. Beijing: Beyond the Olympic City.*

⁵² 洼里村

⁵³ 亦庄

⁵⁴ XU Chunxiao. *The Beijing 2008 Olympic Games and Urban Land Use Evolution: Did the 2008 Olympics benefit local communities?* [online]. [cit. 2018-03-21], 10-16 s. Dostupné z: <https://academiccommons.columbia.edu/catalog/ac:187319>

⁵⁵ XU Honggang, YANG Liu. *Environmental Concerns and Policies in the Beijing Olympic Games.* [online]. [cit. 2018-04-16]. https://www.researchgate.net/publication/266649853_Environmental_Concerns_and_Policies_in_the_Beijing_Olympic_Games

Konání OH s sebou nese pro pořadatelské město celosvětovou prestiž, a proto se Peking snažil vybudovat „supermoderní“ město. Ptačí hnízdo je jedním z příkladů, ale u příležitosti OH vyrostlo v Pekingu velké množství dalších architektonických klenotů, které byly navrženy předními světovými architekty. Příkladem můžeme uvést budovu CCTV, přezdívanou „kalhoty“, letiště T3 připomínající svým povrchem střechy šupiny draka, nebo Národní operu s hvězdnou oblohou na střeše. Těmito stavbami si Peking získal image moderního světového velkoměsta. Díky OH dokázal Peking zrealizovat plány, které by jinak byly odsouzeny buď k pozdější výstavbě nebo by byly ponechány stranou bez možnosti implementace.

Výsledkem konání OH bylo „22 nových stadionů, 15 zrekonstruovaných zařízení, 2 nové silniční městské okruhy, 228 km nově vystavené dopravní infrastruktury, 8 nových linek metra, 252 nově vystavených hvězdičkově kategorizovaných hotelů, 40 km vyčištěných řek, jeden milion nových stromů a 83 km vysazených zelených pásů”.⁵⁶ Díky OH může město nabídnout svým občanům lepší kulturní a sportovní využití, dopravní vybavenost, ekologičtější prostředí a nová městská centra.

Tyto obrovské projekty však s sebou nesou výzvu pro Peking, a to jak využít sportoviště, která mají tak velkou kapacitu. Většinou jsou atrakcí pro turisty, nebo se v nich příležitostně konají akce obdobného charakteru.⁵⁷ Již teď je jasné, že Ptačí hnízdo bude využito pro ceremonie ZOH v Pekingu v roce 2022.⁵⁸

Ať již posuzujeme OH Peking 2008 z jakéhokoli hlediska, faktem zůstává, že byly přínosem pro celé město a jeho obyvatele nejen po stránce lepší vybavenosti města, ale zejména měly vliv na zlepšení kvality životního prostředí a rozvoj dopravní infrastruktury.

2. 4. Ekonomika a financování OH

Aktivita spojené s uspořádáním OH před, během a po jejich konání a jejich dopad na ekonomiku pořadatelské země jsou označovány pojmem „olympijská ekonomika”. Olympijská ekonomika pomáhá posílit ekonomiku pořadatelského státu následujícím způsobem: v počáteční fázi stimuluje celkovou poptávku (podpora investic, vládní

⁵⁶ CHEN, Yawei. *Creating a new image. Beijing: Beyond the Olympic City.*

⁵⁷ Ibid

⁵⁸ Legacies of Olympic Games 2008 Set to Benefit Beijing 2022 [online]. © *International Olympic Committee*. 2017. [cit. 2018-01-04]. Dostupné z: <https://www.olympic.org/news/legacies-of-olympic-games-2008-set-to-benefit-beijing-2022>

výdaje, spotřeba apod.) a v pozdější fázi zvyšuje nabídku (zlepšení obchodní značky, pohánění růstu rozvíjejících se odvětví, mezinárodní image). Vliv OH na ekonomiku je uskutečňován vazbou mezi průmysly a vazbou mezi regiony. Pokud mluvíme o průmyslu, jedná se o podporu rozvoje na sebe navazujících odvětví, které mají uspokojit poptávku OH. U vazby mezi regiony se jedná o předání olympijské ekonomiky z pořadatelského města na ostatní města.⁵⁹

Ohledně ekonomického dopadu OH na pořadatelskou zemi se však vedou spory. Důležitou otázkou je, zda se zaměřit pouze na výzkum a porovnání ekonomických veličin, nebo posuzovat vliv OH celkově, nejen z ekonomického hlediska. Pokud bychom porovnávali vliv OH pouze v ekonomickém měřítku, pak můžeme konstatovat, že jen málo pořadatelských zemí dosáhlo profitu, a ještě méně z nich dlouhodobé ekonomické udržitelnosti vázané na konání OH. Uspořádání OH má pro pořadatelskou zemi jiné, pro ni velmi důležité dopady. Například v oblasti prestiže, vývoje infrastruktury, lidských práv, politické a legislativní oblasti apod. Pro každou pořadatelskou zemi se však tyto dopady různí.⁶⁰

Obecně přijímaným názorem je, že sportovní akce obrovského rozsahu přispívají ke stimulaci ekonomiky daného města nebo regionu. Díky takové akci dochází ke zvýšení veřejných i soukromých výdajů a tím k vyšším ziskům daných subjektů. Například výdaje na rekonstrukci hotelů, ze kterých mohou generovat profit stavební společnosti. Vliv OH na ekonomiku státu se projevuje ve snížení nezaměstnanosti (dlouhodobá a dočasná nově vytvořená pracovní místa), zvýšení turismu, zvýšení poptávky, růstu produkce (sportovní výrobky, stavební práce, potraviny apod.), rozšíření bankovního sektoru (směnné transakce, půjčky), hodnotě daně z příjmů, daně z prodeje atd. Druhou stranou věci však zůstávají obrovské náklady na pořádání OH, které často vedou ke ztrátám nebo zadluženosti.⁶¹

Toohey a Veal dělí ekonomický rozsah na tři oblasti:

1. politická ekonomika, která se zabývá otázkami významu OH na mezinárodní a národní ekonomické a politické úrovni;

⁵⁹ CAI, Bing. *The China Economy Yearbook Volume 3*, 271-272 s.

⁶⁰ TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Science Perspective*. 121 s.

⁶¹ NUREEV, Rustem a Evgeny MARKIN. Political Economy of Olympic Games. *Review of Business and Economics Studies* [online]. Financial University, Moscow, 2015-05-06, 2015(1), 16 s. [cit. 2018-04-29]. ISSN 2308-944X. Dostupné z: https://issuu.com/robess.russia/docs/rbes_01-2015_blok_cover_press4

2. financování, což zahrnuje problematiku finančních prostředků a financování OH a jednotlivých olympijských událostí;
3. ekonomický dopad, který zkoumá dopad konání OH na výnosy a zaměstnanost pořadatelské země.⁶²

Většina odborníků vychází z měřitelných dat a zkoumání ekonomického dopadu a financování je založeno například na porovnávání nákladů a výnosů, dat o nezaměstnanosti, vlivu na vývoj HDP atd. Při podání žádosti o konání OH musí každý žadatel předložit předběžný rozpočet, který se po ustanovení pořadatelské země navýší. Obsahuje mimo jiné informace o investicích státu nebo financování.⁶³ Jak tedy vypadá struktura nákladů a výnosů a jaké položky se do ní zahrnují?

2. 4. 1. Náklady na OH

Náklady můžeme rozdělit na přímé náklady Organizačního výboru OH, do kterých spadají veškeré provozní náklady na uspořádání OH. Největší podíl tvoří náklady na pracovní sílu, technologie, dopravu, administrativu, do ostatních patří například náklady na stravování, bezpečnost, zdravotní služby a ceremonie. Další skupinou nákladů jsou přímé náklady, které nespádají do nákladů Organizačního výboru OH. Tyto náklady jsou zabezpečeny pořadatelskou zemí, městem nebo soukromým investorem a jedná se zejména o náklady na výstavbu olympijské vesnice, sportovišť, mediálního a tiskového centra, broadcastingového centra. Poslední kategorií spadající do nákladů jsou nepřímé náklady, které nepatří do nákladů Organizačního výboru OH. Ty zahrnují náklady na výstavbu železnic, silnic, letišť, nebo modernizaci hotelů.⁶⁴

Struktura nákladů na OH se v přípravné fázi (tj. během participace výběrového řízení) skládá zejména z nákladů na přípravu nabídky, přípravu dokumentace, nákladů spojených s návštěvou MOV a poplatku za účast ve výběrovém řízení o kandidátské město. Ve fázi přípravy na konání OH, která následuje po úspěšném zvolení jednoho z kandidátů, vznikají náklady:

1. organizační (náklady na zahajovací a ukončovací ceremonie, náklady na administrativu, náklady na předání olympijské pochodně);

⁶² TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Science Perspective*. 121-122 s.

⁶³ FLYVBJERG, Bent, ALLISON, Steward. *Olympic Proportions: Cost and Cost Overrun at the Olympics 1960-2012* [online]. 2012 [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: [https://eureka.sbs.ox.ac.uk/4943/1/SSRN-id2382612_\(2\).pdf](https://eureka.sbs.ox.ac.uk/4943/1/SSRN-id2382612_(2).pdf)

⁶⁴ Ibid

2. na výstavbu infrastruktury (komunikace, metro, silniční okruhy aj.);
3. technické (sportoviště, olympijská vesnice, stadióny atd.).⁶⁵

O nákladech a investicích do infrastruktury, zejména dopravní, pojednávala předchozí kapitola, proto se jimi již nebudu dále zabývat.

Náklady na vesnice pro atlety a jejich doprovod bývají často předmětem kalkulací. Při plánování se počítá s využitím těchto zařízení po skončení OH, zejména jako ubytovací prostory, např. byty, univerzitní koleje, hotely apod. Investoři tak mohou po skončení OH relativně rychle získat kapitál prodejem těchto zařízení.

Další náklady tvoří například náklady na bezpečnost (policie, lékařská služba, záchranná služba), náklady na přípravu týmů, kdy každá pořadatelská země má zájem na získání nejvyššího počtu medailí, a proto musí mít atleti zajištěnu kvalitní přípravu. Dále sem patří náklady sponzorů (reklama, propagace).⁶⁶

2. 4. 2. Výnosy OH

Mezi výnosy OH patří poplatky za vysílání, příjmy za používání olympijské značky, sponzorské dary světových i místních sponzorů, prodej vstupenek, loterie, prodej suvenýrů a ostatního zboží,⁶⁷ vládní dotace. Poplatky za vysílání tvoří svým objemem největší položku ve výnosech, přibližně 40%. Sponzorství se pohybuje okolo 30 % a sponzorům je nabídnuto výhradní právo v určité oblasti. Část oblastí však zůstává pro místní sponzory, jako například pozemní doprava, bankovníctví, telekomunikace, oděvní průmysl. Výnos z prodeje vstupenek se liší v závislosti na charakteru pořadatelské země, může dosáhnout až 20 % z celkového objemu výnosů z OH. Dotace mohou být poskytovány obcemi, soukromými osobami nebo společnostmi.⁶⁸

MOV přerozděluje 90 % ze svých marketingových výnosů organizacím podílejícím se na olympijském hnutí. Jedná se například o tyto organizace: NOV, Organizační výbor pro OH, Mezinárodní federace. Zbylé výnosy si nechává na pokrytí nákladů. Poskytnutá finanční podpora vychází zejména ze smluv na vysílání a z tzv. TOP (The Olympic Partners) programu, což je sponzorský program spravovaný

⁶⁵ NUREEV, Rustem a Evgeny MARKIN. *Political Economy of Olympic Games*. 16 s.

⁶⁶ TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Science Perspective*. 134-135 s.

⁶⁷ PREUSS, Holger. *Economic Dimension of the Olympic Games*. [online] https://ddd.uab.cat/pub/worppap/2010/181078/preuss_eng.pdf

⁶⁸ TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Science Perspective*. 135 s.

MOV. Pro OH 2008 bylo MOV uvolněno pro různé organizace 1,25 miliard USD. MOV poskytuje finanční podporu také NOV (Národním olympijským výborům), zejména na rozvoj olympijských týmů a atletů. Pro OH 2008 činil výnos pro NOV 301 mil. USD.⁶⁹

Dobrovolníky bychom mohli také částečně zařadit do výnosů, ale spíše tvoří skupinu, která nenáleží ani výnosům ani nákladům. Přispívá však ke snížení nákladů, protože je práce dobrovolníků prováděna bezúplatně. Bez jejich pomoci by se náklady na OH podstatně navýšily. Dobrovolníci poskytují práci v oblasti služeb, například tlumočení, poskytování rad veřejnosti, asistence při výkonu různých úkolů.⁷⁰

Organizační výbor pro OH je pod vedením MOV zodpovědný za sponzorství místních subjektů, prodej vstupenek a licenční programy. Program na místní sponzorství OH poskytuje marketingová práva pouze pro pořadatelskou zemi a výnosy z tohoto programu jsou použity na krytí nákladů operací Organizačního výboru pro OH. Během OH 2008 se na výše uvedeném programu podílelo 51 místních sponzorů, kteří přispěli částkou 1,218 miliard USD. Cenu vstupenek určují dva subjekty: Organizační výbor pro OH a MOV. Při stanovení ceny se vychází z ekonomické situace veřejnosti v pořadatelské zemi a ceny velkých sportovních událostí konaných na daném území. Výnos z prodeje vstupenek pro Organizační výbor pro OH 2008 činil 185 mil. USD. Na OH Peking 2008 bylo k dispozici 6,8 mil. vstupenek, z tohoto počtu bylo prodáno 96 % (6,5 mil.). Poskytování licencí zahrnuje právo na použití olympijských znaků, log apod. na různé výrobky, produkty a suvenýry. Udělování licencí spadá do kompetence Organizačního výboru daných OH. Organizační výbor pro OH Peking 2008 poskytl 68 licencí s výnosem 163 mil. USD.⁷¹

2. 4. 3. Ekonomický dopad

Jedním z faktorů vedoucích k udržitelnému rozvoji je právě ekonomický dopad. K dalším patří dopady v oblasti sociální a oblasti životního prostředí.⁷² Pozitivní ekonomický dopad je pro pořadatelskou zemi jedním z hlavních důvodů konání OH.

⁶⁹ Olympic Marketing Fact File 2018 Edition [online]. Lausanne: INTERNATIONAL OLYMPIC COMMITTEE, [cit. 2018-01-08]. Dostupné z: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Documents/IOC-Marketing-and-Broadcasting-General-Files/Olympic-Marketing-Fact-File-2018.pdf>

⁷⁰ TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Science Perspective*. 136 s.

⁷¹ Olympic Marketing Fact File 2018 Edition.

⁷² WEERAKOON, Ranjan. *A Review of Sport Events Impact Evaluation Methods*. [online] www.iiste.org

Očekává se nárůst pracovních míst a příjmů pro daný region a město. Je třeba zdůraznit, že pojem ekonomický dopad není spojen se ziskem nebo výnosem OH, ale je zaměřen právě na dopad v oblasti zaměstnanosti a celkové ekonomiky, ať již z pohledu národního, regionálního nebo místního. To, že jsou OH ztrátové nemusí nutně znamenat, že tyto hry měly negativní ekonomický dopad.⁷³

Ekonomický efekt OH se posuzuje čtyři roky před a po konání OH a také v roce, kdy se OH konají.⁷⁴ Pro stanovení rozsahu ekonomického dopadu existuje několik metod. Nejvýznamnějšími jsou:

1. Analýza nákladů a výnosů (cost-benefit analysis, CBA). Tato analýza porovnává výnosy a náklady a poskytuje informace sloužící k rozhodnutí, zda daný projekt realizovat nebo nikoli.⁷⁵ Při hodnocení ekonomického dopadu OH pomocí této metody existují dva druhy. CBA hodnotí projekt před konáním události. Zde vláda zaujímá stanovisko, zda OH uskutečnit. Výsledky také slouží jako podklad k rozhodnutí ohledně sportovišť, zda budou dočasného nebo trvalého charakteru. Po skončení OH může vláda využít výsledků CBA metody pro učinění rozhodnutí o alternativním využití sportovišť.⁷⁶
2. Analýza vstupů a výstupů (input-output analysis, I-O). Tato analýza využívá input-output tabulek, v nichž je znázorněna produkce nebo cenová kategorie. Tabulky však závisí na zveřejněných datech, které nemusí být kompletní.⁷⁷ Nevýhodou I-O metody je, že podává nadhodnocená data ekonomických dopadů.⁷⁸ Metoda se využívá při plánování a utváření politických opatření. Stanovuje prognózy dopadu změn poptávky na místní ekonomiku.⁷⁹

Identifikaci ekonomického dopadu dělíme na čtyři fáze:

⁷³ TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Science Perspective*. 139-140 s.

⁷⁴ EDDS, Samantha. *Economic Impacts of the Olympic Games through State Comparison*. [online]. 23 s. Dostupné z: http://freakonomics.com/media/Economic_Impacts_of_the_Olympic_Games.pdf

⁷⁵ Cost-Benefit Analysis Deciding. *MindTools* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: https://www.mindtools.com/pages/article/newTED_08.htm

⁷⁶ PAPANIKOS Gregory T., PATSOURATIS Vasilis. *The Cost-Benefit Analysis of the Post Olympic Games Use of the 2004 Athletic Venues*. [online]. [https://www.atiner.gr/gtp/Papanikos\(2004\)-Olympic.pdf](https://www.atiner.gr/gtp/Papanikos(2004)-Olympic.pdf)

⁷⁷ KASIMATI, Evangelia. Economic Aspects and the Summer Olympics: a Review of Related Research. *INTERNATIONAL JOURNAL OF TOURISM RESEARCH* [online]. John Wiley & Sons, 2003 [cit. 2018-03-05]. DOI: 10.1002/jtr.449. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/227616941_Economic_Aspects_and_the_Summer_Olympics_A_Review_of_Related_Research

⁷⁸ SARTORI, Martina. *CGE modeling for the economic assessment of mega-events: A tentative cookbook*. [online]. [cit. 2018-04-18]. <https://www.gtap.agecon.purdue.edu/resources/download/8580.pdf>

⁷⁹ FLETCHER Deborah, PORTER Philip K. *The Economic Impact of the Olympic Games: Ex Ante Predictions and Ex Post Reality*. [online]. [cit. 2018-04-18]. <http://www.humankinetics.com/acucustom/sitename/Documents/DocumentItem/15949.pdf>

1. stanovení výdajových položek vztahujících se k OH, které by se bez konání OH nevyskytly. Do těchto patří přímé a nepřímé výdaje. Přímé výdaje jsou spojeny přímo s OH, jsou to například výdaje financované z poplatků na práva na mezinárodní vysílání, výdaje zahraničních sportovců a ostatních členů v pořadatelské zemi, výdaje mezinárodních sponzorských organizací, výdaje mezinárodních vysílacích stanic v pořadatelské zemi, výdaje zahraničních diváků OH. Nepřímé výdaje jsou nepřímo spojeny s OH a zahrnují například turismus, který vznikl na základě konání OH v pořadatelské zemi či městě, výdaje na akce konající se díky Olympijským hrám.
2. měření výdajů pomocí finančních prostředků. Některá data jsou jednoduše dostupná (zdroj u MOV, Komise pro cestovní ruch), u jiných je však třeba provést studii nebo výzkum.
3. ocenění dopadu výše zmíněných výdajů na místní, regionální a národní příjmy.
4. krytí výdajů na odhadovaná pracovní místa.⁸⁰

2. 4. 4. Odhad pracovních míst

Pracovní místa, která byla vytvořena se dají přiměřeně stanovit na základě odhadnutých výdajů pomocí rozdělení celku výdajů na odpovídající plat nebo mzdu. Tyto data jsou však pouze odhadem a reálná situace se může lišit. Mohou se zde vyskytovat přesčasy, nebo práce na částečný úvazek. Literatura se shoduje na skutečnosti, že pracovní místa jsou zejména dočasného charakteru. Například pracovníci provádějící stavební práce, které skončí po výstavbě daného objektu, nebo pracovníci v jakémkoli odvětví spojeném s konáním OH. Některá pracovní místa jsou dlouhodobějšího charakteru. Například práce v oblasti turismu, která trvá po celou dobu působení pozitivního efektu OH.

Díky složitosti měření ekonomických výstupů bývají data často zkreslena a nepřesná. Některé analýzy také obsahují komplexní data a posunují význam OH výše než analýza ekonomického dopadu. Takové analýzy mohou zahrnovat údaje o pozitivních dopadech jako například nadšení pro akci, národní cítění, zvýšená sportovní aktivita obyvatel, zlepšení image místa konání OH, zlepšení životního

⁸⁰ TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Science Perspective*. 139-140 s.

prostředí. Stejně tak obsahují také údaje o negativních dopadech jako hluk, zvýšené ceny za ubytování, dopravní zácpy, dopravní nehody.⁸¹

Nesporným faktem zůstává, že pokud se správně akce tohoto rozměru naplánuje a uchopí, OH mohou mít nemalý pozitivní vliv na stimulaci ekonomiky pořadatelského města i země.⁸²

2. 4. 5. Ekonomický aspekt Olympijských her v Pekingu 2008

Čínská lidová republika se při příležitosti OH chopila možnosti ukázat světu, jak je demokratická, otevřená a vyspělá. V uspořádání OH viděla šanci na zprostředkování informací o její moderní ekonomice celému světu a také šanci na nastartování ekonomického růstu. OH napomohly čínské ekonomice zahájit posun od výrobního průmyslu poskytovaného globálně, na němž byla založena, k poskytování služeb a zboží pro rozrůstající se čínskou střední třídu. Aby proběhly OH bezproblémově, byla čínská vláda ochotna investovat obrovské finanční částky do sportovních zařízení, dopravní infrastruktury, ubytování, projektů pro životní prostředí apod.⁸³

Před konáním OH stimulovala olympijská ekonomika ekonomický růst. Byly uskutečňovány investice do olympijských zařízení, dopravního prostředí a také dala impuls různým odvětvím. Během konání OH došlo ke zvýšení vnější poptávky, která dává podnět k ekonomickému rozvoji. Toto je způsobeno zvýšenou spotřebitelskou silou, kdy se v pořadatelském městě nachází větší počet osob. Zejména je daný efekt zjevný v oblasti přepravy, sociálních služeb, ubytování, stravování, zábavy, telekomunikací atd. Předpoklad dle oficiální zprávy ekonomické ročenky byl, že dojde k podpoře zahraničních ekonomických vztahů a bude následovat udržitelný ekonomický rozvoj.⁸⁴

⁸¹ TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Science Perspective*. 141-143 s.

⁸² CAI, Bing. *The China Economy Yearbook Volume 3*. 272 s.

⁸³ MARTIN F., Michael. CRS Report for Congress: China's Economy and the Beijing Olympics [online]. 2008-08-06 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <https://china.usc.edu/sites/default/files/legacy/AppImages/crs-beijing-olympics-2008.pdf>

⁸⁴ CAI, Bing. Editor: Chen, Jiagui. *The China Economy Yearbook Volume 3*. 273-274 s.

3. Praktická část

Tato část diplomové práce se zabývá infrastrukturou a ekonomikou spojenou s LOH Peking 2008. První oddíl bude zaměřen na infrastrukturu, její důležitou roli, kterou sehrála při konání OH a její následné využití. Bude zde podrobně popsán proces výstavby zahrnující také plánování. Pro lepší ilustraci bude každý jednotlivý projekt doplněn schématickým obrázkem stavby, případně statistickým údajem (počet návštěvníků, cestujících, apod.). Nejdříve bude oblast zájmu zaměřena na dopravní infrastrukturu (letišťe, metro) a poté na jednotlivé vybrané stavby určené pro OH 2008 (Ptačí hnízdo, Vodní kostka, Olympijský park).

Popis rozvoje ekonomiky města spojený s konáním OH bude předmětem další části, která se bude zabírat ekonomickými daty směřujícími k prokázání teorie, že konání OH mělo výrazný vliv na expanzi a rozvoj hlavního města Peking.

3. 1. Pekingské mezinárodní letiště, terminál 3 (T3)

Letiště zprostředkovává první kontakt cestujícího s danou zemí, je tedy „vstupní branou“, a proto považuji za důležité začít právě s problematikou týkající se výstavby letištního terminálu Pekingského mezinárodního letiště (Beijing Capital International Airport, BCIA, *Beijing shoudu guoji jichang gufen youxian gongsi*⁸⁵). Většina letů ze zahraničí je směřována právě na tento terminál, který je architektonicky zajímavě řešen.

Pekingské mezinárodní letiště je druhé největší letiště na světě.⁸⁶ Celkově má tři terminály, T1, T2 a T3. Právě T3 byl navržen a zbudován z důvodu konání OH 2008. Z relevantních dat je zřejmé, že město Peking by bylo nuceno vybudovat buď další letiště nebo terminál v závislosti na nedostačující kapacitě dvou starších terminálů T1 a T2, které byly již v té době přeplněné. Můžeme tedy tvrdit, že OH nebyly hlavním důvodem ke stavbě T3. Téměř s jistotou se ovšem dá říci, že OH napomohly rychlému zbudování nového letištního terminálu nebývalých rozměrů, ve vysoké kvalitě a s využitím v té době dostupných nejvyspělejších technologií, jak bude popsáno níže.

⁸⁵ 北京首都国际机场股份有限公司

⁸⁶ The top 20 largest airports by passenger number 2018. International Airport Review [online]. 2018-04-09 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.internationalairportreview.com/article/32311/top-20-largest-airports-passenger-number/>

T3 Pekingského mezinárodního letiště se nachází na severovýchodě Pekingů. Zastavěná plocha T3 je 986 000 m², což z ní činí jednu z nejrozsáhlejších budov na světě.⁸⁷ Délka činí 2 900 m, šířka 790 m a výška 45 m. Celkem má sedm poschodí, dvě podzemní patra, které slouží jako parkoviště s kapacitou 7 000 parkovacích míst a pět nadzemních pater. T3 je rozdělen na tři části: T3C, T3D a T3E. T3C je hlavní terminál určený pro cestující domácích letů. V letištní hale T3D byli odbavováni sportovci během konání OH 2008. T3E je určen pro mezinárodní lety a nákladní letecké společnosti.⁸⁸ Roční kapacita T3 je 60 milionů cestujících.⁸⁹ Touto výstavbou vzrostla kapacita letiště z 35 milionů cestujících na 90 milionů za rok.⁹⁰

Výstavba T3 ve spojitosti s konáním OH 2008 proběhla komplexně, rychle a za použití nejmodernějších technologií a napomohla tak rozvoji města zvýšením kapacity odbavených cestujících a dodávek zboží. Znamená to tedy, že do Pekingů mohlo vycestovat více zahraničních osob, byly vytvořeny nové přímé lety ze zahraničí a navýšila se kapacita zboží přepraveného leteckými společnostmi. Také obyvatelé Čínské lidové republiky mohli pohodlněji cestovat do Pekingů, jelikož byl jeden terminál určen pouze pro domácí lety. Pro obyvatele regionu znamenalo otevření T3 lepší obslužnost, zvýšení životní úrovně a komfortu.

3. 1. 1. Výstavba T3 Pekingského mezinárodního letiště

Zbudování celého areálu trvalo asi čtyři roky. Za tuto dobu bylo nutno provést všechny práce spojené s výstavbou. Pokud porovnáme s výstavbou T5 letiště v Heathrow, ta trvala téměř 6 let⁹¹ a byla více než jedenkrát tak nákladnější než výstavba T3 Pekingského mezinárodního letiště. V létě roku 2003 podepsala čínská strana smlouvu se světově proslulou společností Foster + Partners.⁹² Tato společnost připravovala návrhy například na Viadukt Millau ve Francii (Millau Viaduct),

⁸⁷ Terminal 3, Beijing Capital Airport, Beijing. Design Build Network [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.designbuild-network.com/projects/terminal-5-beijing/>

⁸⁸ Terminal 3 of Beijing Capital International Airport. *China Airline Travel* [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: chinaairlinetravel.com/airport-guide/beijing-international-airport/terminal-3.htm

⁸⁹ LI, Lishuai. Capacity Expansions of Beijing Capital International Airport. USA, 2009, 22 s. Dostupné také z: http://ardent.mit.edu/airports/ASP_exercises/2009%20reports/ASP%20Li-ClassProject-BeijingAirport.pdf Massachusetts Institute of Technology.

⁹⁰ Beijing Capital International Airport Terminal 3. ARUP [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.arup.com/projects/beijing-capital-international-airport-terminal-3>

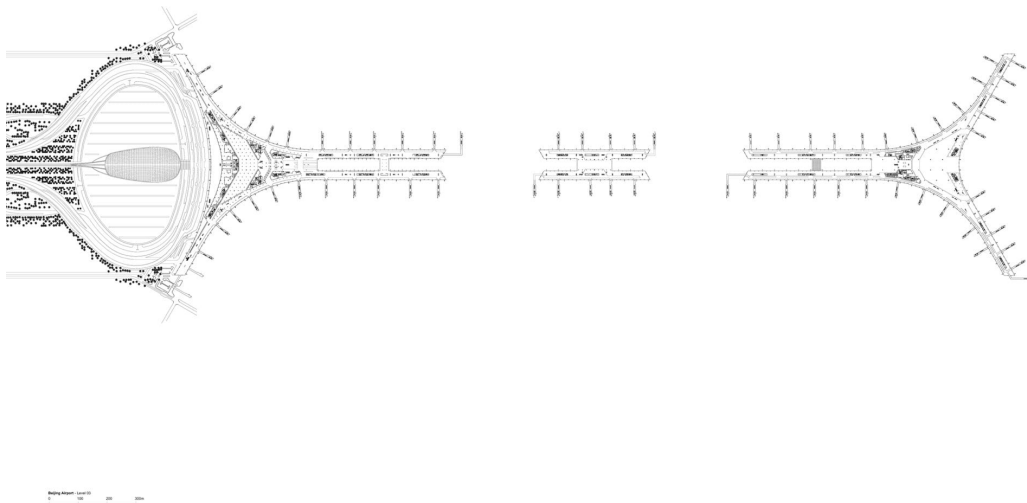
⁹¹ Heathrow Terminal 5 Case Study [online]. 2010-03-20 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://sfuheathrowcase.wordpress.com>

⁹² *Man Made Marvels China: Beijing Airport* [Dokumentární seriál]. Režie Jo LOCKE. UK, Darlow Smithson Productions & the China International Communication Centre, 2008. V digitalizované podobě dostupný prostřednictvím YouTube z: https://www.youtube.com/watch?v=pfM_Xiw3zhl&t=59s

Mezinárodní letiště v Hongkongu (Hong Kong International Airport) nebo Steve Jobs Theater. V současné době připravuje návrh na Umělecké muzeum v Datongu (Datong Art Museum).⁹³ Patří mezi nejlepší ve svém oboru a proto byla vybrána čínskou stranou.

OBRÁZEK Č. 1

Návrh společnosti Foster + Partners, T3 Pekingské mezinárodní letiště, zleva T3C, T3D a T3E.

Zdroj: <https://www.fosterandpartners.com/>

Další společností podílející se na projektování T3 byla firma ARUP, která měla na starosti požární a fasádní inženýrství a návrh letiště. Také čínská skupina BIAD (Beijing Institute of Architectural Design, *Beijing shi jianzhu sheji yanjiu youxian gongsi*⁹⁴) a společnost NACO se podíleli na projektování T3.⁹⁵ Firma NACO se zabývá návrhy a plány výhradně pro letiště.⁹⁶ Jelikož je T3 tak obrovskou a komplexní stavbou, projektanti museli vyřešit spoustu problémů a skloubit veškeré požadavky dohromady. Některé požadavky se postupně upravovaly a u projektu tohoto rozsahu je také nutné počítat se spoustou proměnných. Celý komplex je navržen v „čínském“ stylu: barevné sladění červené a žluté, nebo střecha budovy, která je posázena „šupinami“ draka. To vše bylo vyprojektováno s ohledem na nutnost instalace systému odbavování zavazadel

⁹³ Foster+Partners [online]. [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://www.fosterandpartners.com>

⁹⁴ 北京市建筑设计研究院有限公司

⁹⁵ Beijing Capital International Airport Terminal 3. ARUP

⁹⁶ NACO [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://naco.nl>

obrovského měřítka, přistávacích drah, které musí být uzpůsobeny pro přílety a odlety největšího letadla A380, a také potřebou na energetickou šetrnost celého letištního terminálu nebo rozvinutou dopravní obslužnost (metro, taxi, parkoviště, minibusy apod.).⁹⁷

Osvětlovací systémy terminálu vyprojektovala společnost Speirs + Major, která musela v krátké době tří měsíců vypracovat koncept osvětlení. Tato společnost v minulosti připravovala návrh osvětlení pro T5 v Heathrow, nebo pro letiště v Madridu.⁹⁸ Na T3 Pekingského mezinárodního letiště se nachází více než 300 000 m² střešních panelů a 361 trojúhelníkových světlíků, které svým tvarem na střeše připomínají „šupiny“ draka. Proto je tato stavba také nazývaná „drakem“.⁹⁹ Díky promyšlenému osvětlovacímu systému je maximálně využito okolní světlo a celý terminál je řazen do kategorie tzv. pasivních budov, které jsou energeticky úsporné.¹⁰⁰

Zavazadlový systém je obrovský systém zbudovaný pro přepravu zavazadel v ceně 240 mil. USD.¹⁰¹ Tímto projektem byla pověřena společnost Siemens. Daný systém umožňuje efektivní třídění a dopravování zavazadel pomocí žlutých vozíků, na kterých je umístěn čárový kód shodný s kódem na kufříku. Za jednu hodinu je možno přepravit 19 200 kusů zavazadel v rychlosti 10 m/s. Zavazadla z T3C jsou dopravována na T3E do 5 minut a cestující by měly obdržet zavazadla za 4,5 minuty od vykládky. V systému je použito více než 200 kamer.¹⁰² Celková délka pásů činí 68 km.¹⁰³ Práce na instalaci zavazadlového systému byly započaty v průběhu stavby terminálu, kvůli značné časové omezenosti projektu (běžně instalace trvá 3–4 roky, zde byl předem vymezený čas pouze 2,5 roku).¹⁰⁴

Tento terminál zapadá do konceptu OH 2008, jejichž jedním ze sloganů je „Zelená Olympiáda, Olympiáda vyspělých technologií, Olympiáda pro lidi“.¹⁰⁵

⁹⁷ *Man Made Marvels China: Beijing Airport* [Dokumentární seriál].

⁹⁸ Speirs+Major [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: http://www.speirsandmajor.com/work/architecture/beijing_capital_international_airport/

⁹⁹ *Man Made Marvels China: Beijing Airport* [Dokumentární seriál].

¹⁰⁰ VŠETEČKA, Roman. V Pekingu vyrostl gigantický letištní terminál. Megalomanský, přesto úsporný. *Technet.cz* [online]. MAFRA, 2008-08-06 [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: https://technet.idnes.cz/v-pekingu-vyrostl-giganticky-letistni-terminal-megalomansky-presto-usporny-1xj-/tec_technika.aspx?c=A080804_205732_tec_technika_vse

¹⁰¹ Terminal 3, Beijing Capital International Airport. *Airport technology* [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <https://www.airport-technology.com/projects/beijing-terminal/>

¹⁰² Terminal 3 of Beijing Capital International Airport. *China Airline Travel*.

¹⁰³ LIAO, Kai. A Study of Terminal Three of Beijing Capital International Airport. USA, 2009, 21 s. [cit. 2018-03-10]. Dostupné také z: http://ardent.mit.edu/airports/ASP_exercises/2009%20reports/Terminal%203%20Beijing_kailiao.pdf. Massachusetts Institute of Technology.

¹⁰⁴ *Man Made Marvels China: Beijing Airport* [Dokumentární seriál].

¹⁰⁵ Beijing 2008 Green Olympics Initiative. *International Center for Sustainable Development* [online]. 2011 [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: www.solarcities.org/beijingolympics.htm

T3 splňuje všechny tyto tři aspekty: komplex je navržen v koncepci úspor energie a maximálního využití okolní energie za použití současných nejmodernějších technologií, umožňuje tak úsporu nákladů spojených s provozem budovy a nepřímo tak napomáhá ke zvýšení zisku, případně snížení ztráty společnosti. Terminál byl postaven zejména díky potřebě rozšíření kapacity letiště, tedy pro „lidi“, což bylo také jedním z hlavních předsevzetí při konání OH 2008, kdy se očekával nápor cestujících. Letiště získalo vyšší kapacitu odbavených cestujících a nákladu. I když musela společnost BCIA vynaložit nemalé finanční prostředky na výstavbu a odkup do svého vlastnictví, dlouhodobě byla investice výhodná a přinesla užitek nejen společnosti BCIA, ale také lidem.

3. 1. 2. Dopravní obslužnost a přeprava cestujících z letiště

T3 má velmi dobrou dopravní obslužnost. Cestující, kteří přiletí do Pekingu na tento terminál se mohou do města dostat několika způsoby: taxi, letištními autobusy, metrem, nebo automobilem (s využitím parkoviště pod terminálem). Na terminálu je stánek, který poskytuje taxi služby a východ ke stanovištím taxi je viditelně označen.

Letištní autobusy jezdí každých 15 nebo 30 minut a mají šest pravidelných linek. Metro (Airport Express) je linka, která má pouze čtyři zastávky a jeho trasa je město Peking-letiště. Za zhruba 20 minut se cestující může dostat z letiště do města (zastávka *Dongzhimen*¹⁰⁶). Cena jízdenky je 25 RMB. Přeprava na samotném terminále mezi T3C, T3D a T3E probíhá pomocí automatického „vlaků“, který cestující přepraví na místo za přibližně 3 minuty, přičemž překoná vzdálenost 2 080 m.¹⁰⁷ Tento systém přepravy je efektivní a pro cestující, kteří přilétají do Pekingu poprvé, přehledný. Nápis a informační cedule jsou v čínském i anglickém jazyce. Umožňuje rychlý přesun z letištního terminálu na další linky metra, kterými je Peking už poměrně dobře vybaven. Další informace ohledně letištní linky metra budou uvedeny v další kapitole pojednávající o systému metra v Pekingu.

¹⁰⁶ 东直门

¹⁰⁷ Beijing Capital International Airport – T3. *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/cityguides/beijing/capital-airport2.htm>

3. 1. 3. Počet cestujících a ekonomika

Letištní terminál T3 Pekingského mezinárodního letiště byl otevřen dne 29. února 2008¹⁰⁸ a stavba byla zahájena 28. března 2004.¹⁰⁹ T1 má kapacitu 9 mil. cestujících, T2 může odbavit 26,5 mil.,¹¹⁰ celkově 35,5 mil. cestujících. Již v roce 2001 byl počet cestujících 24,177 mil., v r. 2002 pak 27,16 mil, v r. 2003 to bylo 24,364 mil., v r. 2004, kdy se začal budovat nový T3, byla kapacita dvou stávajících terminálů téměř naplněna, a to 34,883 mil., oproti roku 2003 to byl 43,2% nárůst. V dalších letech tento stoupavý trend pokračoval: již v r. 2005 byl překročen limit cestujících, kterých bylo 41,004 mil.¹¹¹ V roce 2006 vzrostl počet odbavených cestujících na 46,5 mil.¹¹² a v roce 2007 to bylo 53,684 mil.¹¹³ Tabulka na další straně uvádí údaj o počtu odbavených cestujících na Pekingském mezinárodním letišti v letech 2008–2017. Kapacita nákladní přepravy letiště je 1 800 000 tun¹¹⁴ a již v roce 2013 byla tato kapacita překročena.

Nejvyšší nárůst odbavenosti cestujících ve zmíněném období je v roce 2009. V předešlém roce bylo otevřeno T3 a došlo k nárůstu o 16,9 %, což představuje téměř o 9,5 mil. více cestujících než v roce 2008. Tento nárůst byl zapříčiněn otevřením T3 u příležitosti OH 2008, kdy byla kapacita odbavených cestujících výrazně navýšena. Zahraniční lety byly přesunuty z původních terminálů na T3. Celé období 2008–2016 se vyznačuje růstem počtu cestujících směřujících na Pekingské mezinárodní letiště. Nejmenší nárůst byl v roce 2013, pouhých 2,2 % (1 782 996 cestujících). O tohoto roku se pak nárůst cestujících mírně zvětšuje až na 5 % v roce 2016. Bohužel oficiální data z roku 2017 nebyla při psaní této práce ještě k dispozici. Mírný nárůst od roku 2013 může být způsoben omezenou kapacitou T3, ale také znečištěným ovzduším, kterým je Čínská lidová republika, a zejména velkoměsta jako Peking, pověstná. Během těchto let také došlo k růstu RMB a směnný kurz tedy nebyl výhodný tak, jako v minulosti. V porovnání s předchozími lety se Peking stal nákladově náročnější destinací. V roce 2016 byl počet odbavených cestujících přibližně 94,4 mil. Celková kapacita letiště je

¹⁰⁸ Beijing Capital International Airport. *Airports-china.com* [online]. [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: www.airports-china.com/beijing-zbaa-pek.htm

¹⁰⁹ *Man Made Marvels China: Beijing Airport* [Dokumentární seriál].

¹¹⁰ LI, Lishuai. Capacity Expansions of Beijing Capital International Airport.

¹¹¹ Corporate reports. Beijing Capital International Airport [online]. 2017 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: en.bcia.com.cn/investor/annals.shtml

¹¹² ARYABAHA, Evans Phidelis. *The Role of the Beijing Olympics in China's Public Diplomacy and Its Impact on Politics, Economics and Environment*. Beijing, China, 2010.[cit. 2018-03-11]. 47-48 s. Dostupné z: <https://www.diplomacy.edu>. Diplomová práce. University of Malta.

¹¹³ Corporate reports. Beijing Capital International Airport.

¹¹⁴ FAQ. *Beijing Capital International Airport* [online]. 2017 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: en.bcia.com.cn/investor/trouble-shooting.shtml

95,5 mil. K dosažení plné kapacity letiště zbývá „pouhých“ 1,1 mil. cestujících. Pokud by v roce 2017 došlo k naplnění kapacity, představovalo by to nárůst o 1,2 %. Jelikož nejmenší nárůst za 9 let (viz tabulka) byl 2,2 %, usuzuji, že v roce 2017 muselo nutně dojít k překročení kapacity letiště.

TABULKA Č. 1

Počet odbavených cestujících a nákladní doprava Pekingského mezinárodního letiště.

Rok	Počet odbavených cestujících	% nárůstu oproti předchozímu roku	Nákladní doprava v tunách	% nárůstu oproti předchozímu roku
2008	55 937 287	4,4	1 281 000	7,4
2009	65 372 012	16,9	1 475 649	15,2
2010	73 948 113	13,1	1 551 471	5,1
2011	78 675 058	6,4	1 640 247	5,7
2012	81 929 359	4,1	1 799 864	9,7
2013	83 712 355	2,2	1 843 681	2,4
2014	86 128 270	2,9	1 848 251	0,2
2015	89 938 628	4,4	1 889 829	2,2
2016	94 393 454	5,0	1 943 159	2,8

Vytvořeno autorkou podle zdroje: Výroční zprávy Beijing Capital International Airport - Annual Report. <http://en.bcia.com.cn/investor/annals.shtml>

U nákladní přepravy byl nejvyšší nárůst v roce 2009, a to 15,2 % (194 649 tun) stejně, jako tomu bylo u nárůstu cestujících. Obdobně jako v předchozím případě došlo ke zvýšení kapacity nákladní přepravy, kdy T1 a T2 byly nedostačující, a proto byl nejvyšší nárůst zaznamenán právě v tomto roce. Po roce 2009 byl nárůst mírný a nikdy už nepřekonal rok 2009. Celkově byla tendence nárůstu klesající. Jelikož však je kapacita T3 pro nákladní přepravu 1,8 mil. tun a tato hranice byla téměř dosažena již v roce 2012, je pochopitelné, že nárůst mohl být pouze ve velmi malém měřítku. Kapacitu nákladní přepravy přesáhl T3 v roce 2013. V roce 2016 byla hodnota kapacity o 143 159 tun nad limit a v současné době se očekává otevření nového letiště.

V porovnání s T1 a T2, umožňuje T3 přistávání větších letadel, které převážejí více pasažérů. Tím dochází ke snížení nákladů na leteckou přepravu a cesta do Pekingu se stává dostupnější pro více návštěvníků. Letenka často představuje pro turisty jednu z nejvyšších nákladových položek. Dle sesbíraných dat je patrné, že výstavba letištního terminálu byla nutností pro správné fungování hlavního města Čínské lidové republiky nejen z hlediska odbavení cestujících, ale také z důvodu zásobování země a regionu. Tyto aspekty přispívají k rozvoji a podpoře ekonomiky regionu, turismu a vytvoření nových pracovních pozic.

Neustále zvyšující se počet cestujících a nákladní přepravy vedl k výstavbě nového letiště „Beijing Daxing International Airport”¹¹⁵, které by mělo být otevřeno v roce 2019. Jeho plánovaná roční kapacita bude 72 mil. cestujících a 2 mil. tun nákladu.¹¹⁶ Otevřením nového letiště se navýší nejen kapacity, ale dojde také ke zvýšení bezpečnosti letecké přepravy.

Beijing Capital International Airport Company Limited (BCIA) je společnost, která „vlastní a řídí letecké operace a některé doplňkové obchodní činnosti na hlavním mezinárodním letišti v Pekingu”.¹¹⁷ Tuto akciovou společnost vlastní z 56,61 % Capital Airport Holding Company (CAH, *Shoudu jichang jituan gongsi*¹¹⁸) a 43,39 % připadá na ostatní investory. Zabývá se leteckými a neleteckými operacemi. V oblasti podnikání neletecké oblasti je to například poskytování parkovacích služeb, pronájmu nemovitostí v terminálech, franchisingové operace a licencování provozu (pronájem reklamních ploch, prodejny či stravovací zařízení v terminálech).

Celkové náklady na stavbu T3 Pekingského mezinárodního letiště činily více než 3,6 miliardy USD.¹¹⁹ Pokud bychom porovnali s T5 postaveného v Heathrow přibližně ve stejnou dobu, tato částka se vyšplhala na 4,3 miliardy GBP¹²⁰ (5,945 miliardy USD), což je téměř jedenkrát více než T3 postavený v Pekingu. Také je třeba zdůraznit, že kapacita T5 v Heathrow je menší než T3 v Pekingu a doba výstavby

¹¹⁵ LOWE, Jeffrey. Beijing's New Daxing International Airport Set To Be World's Largest, But Business Aviation An Afterthought. *Forbes.com* [online]. Forbes Media, 2018, 2018-01-10 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/outofasia/2018/01/10/beijings-new-daxing-international-airport-set-to-be-worlds-largest-but-business-aviation-an-afterthought/#50bc6c3268ef>

¹¹⁶ Beijing Daxing International Airport: New Airport Completion: in a Year (31-AUG-2019). *CAPA* [online]. CAPA - Centre for Aviation, 2018 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://centreforaviation.com/data/profiles/newairports/beijing-daxing-international-airport>

¹¹⁷ Corporate reports. Beijing Capital International Airport.

¹¹⁸ 首都机场集团公司

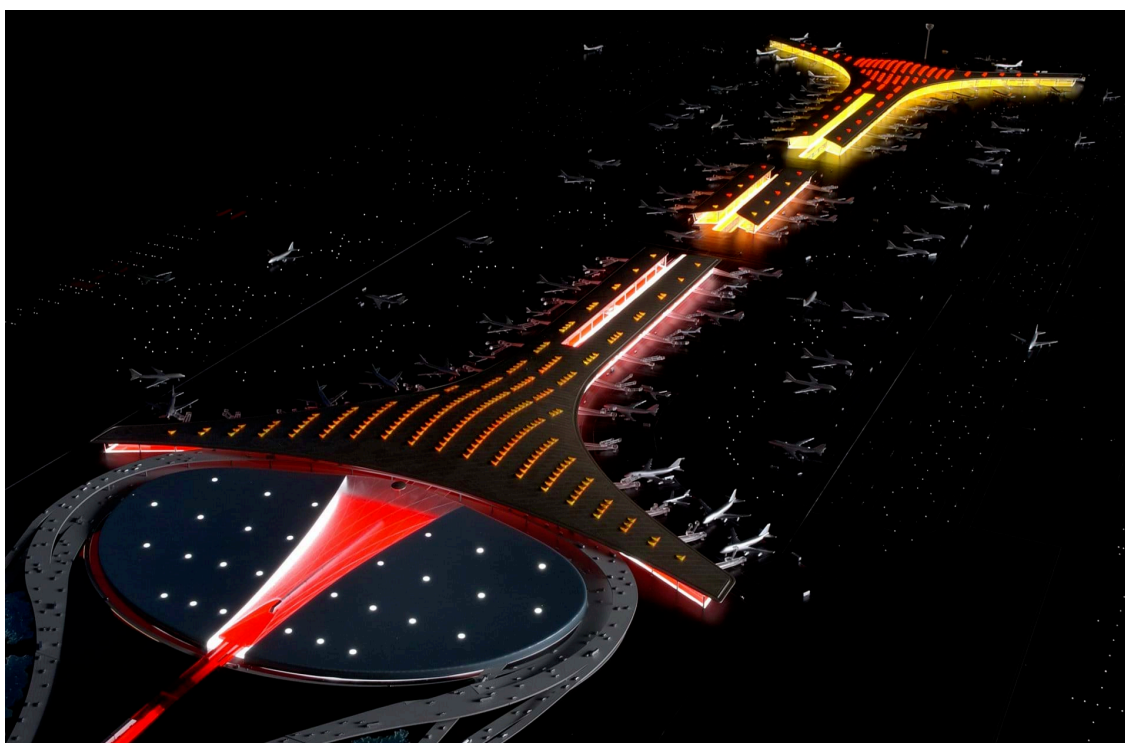
¹¹⁹ VŠETEČKA, Roman. V Pekingu vyrostl gigantický letištní terminál. Megalomanský, přesto úsporný.

¹²⁰ Heathrow Terminal 5 Case Study.

terminálu v Pekingu byla kratší zhruba o dva roky.¹²¹ Vyšší náklady T5 v Heathrow bychom mohli částečně připsat celkovým vyšším nákladům, které se ve výše zmíněných zemích různí, např. mzdy pracovníků, náklady na materiál, náklady za prováděné služby apod. Systém vlastnictví půdy Čínské lidové republiky napomohl k rychlejší výstavbě T3, protože veškerá půda je ve vlastnictví státu a je vždy potřeba vyřešit „pouze“ otázku odkupu nemovitostí v dané oblasti a přemístění obyvatelstva. Během prováděných stavebních prací na T5 v Heathrow byl učiněn archeologický objev, přibližně 80 000 různých objektů, mezi nimi například dřevěná miska datována do střední doby bronzové.¹²² Na archeologických pracích se podílelo 80 pracovníků, kteří na místě strávili 15 měsíců.¹²³ Tento fakt mohl být také důvodem delší výstavby letištního terminálu T5 Heathrow.

OBRÁZEK Č. 2

T3, Pekingské mezinárodní letiště, noční pohled, zleva T3C, T3D, T3E.

Zdroj: <https://www.fosterandpartners.com>

¹²¹ Ibid

¹²² London airport yields Stone Age finds. ABC.net.au [online]. ABC, 2003-08-08 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: www.abc.net.au/science/news/ancient/AncientRepublsh_920199.htm

¹²³ Heathrow reveals historic legacy. BBC.com [online]. BBC, 2003-07-17 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/england/london/3072211.stm>

T3 Pekingského mezinárodního letiště byl financován CAH (což je státní podnik zabývající se provozem letiště), dále byl projekt financován Čínskou civilní leteckou správou CAAC (Civil Aviation Administration of China, *Zhongguo minyong hangkongju*¹²⁴), a Národní komisí pro rozvoj a reformu NDRC (National Development and Reform Commission, *Zhonghuarenmin gongheguo guojia fazhan he gaige weiyuanhui*¹²⁵). Tento projekt spadl pod Státní radu, která sestavila tým složený z členů orgánů na úrovni ministerstva, včetně kontrolních orgánů, aby se tak urychlily jednotlivé úkony s ním spojené.¹²⁶

T3 Pekingského mezinárodního letiště původně nepatřil společnosti BCIA, ale její mateřské společnosti CAH. Náklady na nájem byly příliš vysoké a tak si BCIA terminál odkoupila za 26,9 miliard RMB, z této celkové částky zaplatila BCIA 16 miliard RMB, dále se na úhradě podílely tyto instituce: granty od vlády činily 4,7 miliard RMB, Beijing Capital Airport Group 3,8 miliard RMB a Evropská investiční banka 2,4 miliard RMB.¹²⁷

Níže uvedená tabulka uvádí roční příjmy a zisky po zdanění Pekingského mezinárodního letiště (T1, T2 a T3) v období let 2003–2016. Z těchto dat je zřejmé, že roční příjmy společnosti BCIA se zvyšují. Pouze v roce 2005 nastal mírný pokles příjmů oproti roku předchozímu. Od roku 2008, kdy byl T3 otevřen, se příjmy společnosti zvětšily do roku 2016 o přibližně 4,1 miliard RMB. Pokud se však podíváme na zisk po zdanění, situace je odlišná. Zisk po zdanění znamená, že veškeré náklady a daně byly odečteny od výnosů. V roce 2004 představoval nárůst zisku 87,51 % oproti předchozímu roku. V následujících dvou letech (2005 a 2006) se nárůst zisku pohybuje okolo 20 %, z čehož vyplývá, že náklady společnosti BCIA v tomto období vzrostly. Je pravděpodobné, že snížení nárůstu zisku je způsobeno zvýšenými náklady na výstavbu T3, která v té době již probíhala.

¹²⁴ 中国民用航空局

¹²⁵ 中华人民共和国国家发展和改革委员会

¹²⁶ CHI, Cheryl S.F., Inkeri RUUSKA, Raymond Levitt, Tuomas Ahola, Karlos Arto LEVITT, Tuomas AHOLA a Karlos ARTTO. *A Relational Governance Approach for Megaprojects: Case Studies of Beijing T3 and Bird's Nest Projects in China* [online]. 2011 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.academiceventplanner.com/EPOC2011/papers/chi_ruuska_levitt.pdf

¹²⁷ LIAO, Kai. A Study of Terminal Three of Beijing Capital International Airport.

TABULKA Č. 2
Roční příjmy společnosti BCIA v RMB.

Rok	Roční příjmy v milionech	Roční zisk po zdanění v milionech	% navýšení zisku oproti předchozímu období
2003	2 267,017	405,677	
2004	3 133,630	760,692	87,51
2005	3 094,332	915,501	20,35
2006	3 159,863	1 092,899	19,38
2007	3 516,125	1 069,552	-2,14
2008	4 624,438	43,495	-95,93
2009	4 964,869	295,971	580,47
2010	5 776,731	595,191	101,10
2011	6 500,216	1 113,993	87,17
2012	6 862,660	1 149,062	3,15
2013	7 224,818	1 329,024	15,66
2014	7 655,957	1 391,231	4,68
2015	8 509,962	1 641,915	18,02
2016	8 729,090	1 781,001	8,47

Vytvořeno autorkou podle zdrojů: http://ardent.mit.edu/airports/ASP_exercises/2009%20reports/Terminal%203%20Beijing_kailiao.pdf a <http://en.bcica.com.cn/investor/annals.shtml>

V roce 2007 nastal pokles zisku oproti roku 2006 o 2,14 % a v roce 2008, kdy byl otevřen nový T3 byl pokles o 95,93 %. Toto je pravděpodobně způsobeno splatnými termíny investic, které byly uskutečněny v souvislosti s vybudováním T3. Naopak rok 2009 disponuje prudkým nárůstem zisku. Z toho můžeme usoudit, že většina nákladů na investice T3 byla již v tomto roce uhrazena, což mělo znatelný vliv na čistý zisk společnosti. Pokud srovnáme s předchozí tabulkou (počet odbavených cestujících a nákladu), v roce 2009 byla zaznamenána nejvyšší hodnota růstu pro všechna data, která jsou předmětem výzkumu. Období let 2010 a 2011 se ještě vyznačuje velkým růstem oproti předchozímu roku (101 % a 87 %). V roce 2011 došlo k překročení hodnoty nejvyšších zisků, které společnost získala před výstavbou T3: v roce 2006 byl

zisk přibližně 1,093 miliard RMB v roce 2011 činil zisk 1,114 miliard RMB. Od roku 2011 se zisk každoročně zvyšuje, i když se procentuální hodnoty odlišují (3,15–18,02 %). Toto může být způsobeno omezenou kapacitou letiště, kdy kapacita nákladní přepravy byla překročena v roce 2013 a kapacita cestujících byla v roce 2016 téměř naplněna. Je patrné, že T3 je hojně využíván, jak cestujícími, tak i pro účely nákladní přepravy a tento projekt napomohl nejen ke zvýšení kapacity odbavení cestujících a nákladu, ale také zvýšení zisku společnosti BCIA, neboť umožnil rozšíření oblasti podnikání.

Na celém projektu T3 Pekingského mezinárodního letiště se podílelo nespočet pracovníků, počínaje od architektů a konče u konstrukčních dělníků. Jelikož byl tento projekt zbudován v závislosti na konání OH 2008, byl vybudován na základě energetické úspornosti, s pomocí nejmodernějších technologií a s cílem odlehčení dopravní přetíženosti T1 a T2. Přispívá tak k rozvoji města Peking, jeho celkové dostupnosti a slouží jako symbol prestiže Číny pro mnohé cestující, kteří s touto zemí nebo městem přicházejí poprvé do kontaktu.

3. 2. Pekingské metro

Pekingské metro je nedílnou součástí hlavního města Čínské lidové republiky, bez něho by přeprava obyvatel a návštěvníků zkolabovala. Je tedy klíčové pro plynulost, již tak velmi přetížené dopravy, a proto se také systém metra neustále rozšiřuje o nové linky a stávající trasy se prodlužují. OH měly nemalý vliv na rozvoj metra a ovlivnily životní úroveň obyvatel tohoto města. Během přípravy na OH bylo postaveno více linek, než kolik jich do té doby bylo v provozu. Během OH 2008 se návštěvníci mohli na Míngské hrobky dopravit buď službou taxi, nebo autobusy. V dnešní době je již zprovozněna linka metra zvaná *Changping*¹²⁸, která propojuje linky 8 a 13 a turisty sem dopraví.¹²⁹ Trasa vedoucí ke zmíněným hrobkám byla otevřena 26. 12. 2015.¹³⁰ K lednu 2018 bylo v provozu již 22 linek metra, z nichž tři byly nově

¹²⁸ 昌平线

¹²⁹ LIU, Charles. Here Are Beijing's 15 New Subway Lines To Open This Year. *The Nanfang* [online]. 2016-02-17 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://thenanfang.com/here-are-beijings-15-new-subway-lines-to-open-in-2016/>

¹³⁰ WESTER, Michael. Subway Geeks Alert: New Segments of Line 14, Changping Extension Open Dec 26. *The Beijinger.com* [online]. True Run Media, 2015-12-26 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.thebeijinger.com/blog/2015/12/25/subway-geeks-alert-new-segments-line-14-changping-extension-open-saturday>

otevřené na konci roku.¹³¹ Pro rok 2020 je naplánováno další prodloužení tras, které by měly spojit i okrajovější části Pekingu.¹³²

3. 2. 1. Historie Pekingského metra

Krátký úvod do historie metra v Pekingu je klíčový nejen k pochopení komplexnosti celého systému, ale zejména k vykreslení situace, která panovala v Pekingu do roku, kdy bylo toto město vyhlášeno pořadatelským městem OH 2008. K porozumění problematice je tedy nutné znát situaci, která předcházela OH 2008. Teprve potom je možné plně pochopit, jakým způsobem ovlivnily OH výstavbu a rozvoj systému metra v Pekingu.

Linka 1 je nejstarší trasou metra nejen v Pekingu, ale i v celé Čínské lidové republice. Primárně byla tato linka vybudována kvůli rychlé mobilizaci vojenských jednotek. Metro vedlo z kasáren na Fushouling na Pekingské vlakové nádraží (Beijing Railway Station). V té době měla trasa 21 km a 16 stanic (byly to části dnešních linek 1 a 2). Stavební práce začaly 1. 7. 1965, linka byla otevřena pro veřejnost o mnoho let později, a to 15. 9. 1981. Během výstavby bohužel došlo ke zničení části kulturního dědictví Pekingu: obranné zdi, brány a střelecké věže na *Hepingmen*¹³³ a *Chongwenmen*^{134, 135}

Celý projekt byl vybudován ve spolupráci s experty ze Sovětské unie. Měl tři fáze: první fáze byla linka 1, druhá fáze zahrnovala vybudování trasy kopírující opevnění vnitřního města (přibližně odpovídá dnešnímu druhému silničnímu okruhu) a je to linka, kterou dnes označujeme číslem 2. Třetí fází mělo vzniknout propojení mezi *Xizhimen*¹³⁶ a Západními horami, vedoucí přes Letní palác. Na oslavu dvacátého výročí založení republiky byl dne 1. 10. 1969 spuštěn zkušební provoz linky 1. Trasa vedla z Pingguoyuan na Pekingské vlakové nádraží¹³⁷ a jízdenka byla prodávána

¹³¹ Beijing to open 3 new metro lines this year. *Xinhuanet.com* [online]. 2018-01-24 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: www.xinhuanet.com/english/2018-01/24/c_136920566.htm

¹³² LI, Ruohan. Beijing to build new ring road and 3 high-speed subway lines by 2020. *Global Times* [online]. 2016-02-26 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: www.globaltimes.cn/content/970547.shtml

¹³³ 和平门

¹³⁴ 崇文门

¹³⁵ Beijing Subway History. *Beijing-Travels.com* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: www.beijing-travels.com/beijing_guide/subway/history.html

¹³⁶ 西直门

¹³⁷ YE, Sang a Geremie R. BARMÉ. Beijing Underground. *CHINA HERITAGE QUARTERLY* [online]. 2015-08-19, June 2008 (No. 14) [cit. 2018-03-15]. ISSN SSN 1833-8461. Dostupné z: www.chinaheritagequarterly.org/features.php?searchterm=014_undergroundBeijing.inc&issue=014

cestujícím pouze na zvláštní povolení.¹³⁸ V roce 1981 měla linka 1 celkem 19 stanic, délku 27,6 km, a průměrný počet jízd v tomto roce byl 177 000. V roce 1999 byla otevřena nová linka zvaná *Fuba*¹³⁹, která vedla z Tian'anmen západ (*Tian'anmen xi*¹⁴⁰) na *Sihui*¹⁴¹ a v roce 2000 byla konečně propojena s linkou 1. Vznikla tak dnešní linka 1, dlouhá 31 km a obsahující 23 zastávek.¹⁴² V roce 2019 je naplánováno další propojení této linky s linkou *Batong*¹⁴³, která poté zanikne.¹⁴⁴

Linka 2 byla druhou fází projektu na výstavbu metra v Pekingu. Byla otevřena 20. 9. 1984, v té době ještě nebyla propojená do okruhu, ale měla tvar obráceného písmene „U”. Měla 16 stanic a její trasa byla ze zastávky *Fuxingmen*¹⁴⁵ na *Jianguomen*¹⁴⁶. 28. 12. 1987 byly vymezeny linky 1 a 2. Z linky 2 se stal okruh a její trasa přetrvala do současnosti v nezměněném stavu.¹⁴⁷ Je vystavěná v okruhu (vnitřní a vnější) a je 23,1 km dlouhá.¹⁴⁸

Linka 13 se napojuje se na linku 2 ve stanicích *Xizhimen*¹⁴⁹ a *Dongzhimen*¹⁵⁰ a byla vystavěna ve tvaru obráceného písmena „U”. Její výstavba byla rozdělena na dvě fáze. Nejprve byla zbudována západní část linky, která byla otevřena 28. 9. 2002 a následně byla 28. 1. 2003 otevřena východní část.¹⁵¹

Od roku 1965, kdy se v Pekingu začalo stavět první metro až do roku 2001, byly v provozu pouze dvě linky (1 a 2). Do doby, než bylo o městě rozhodnuto jako o místě konání OH 2008 byla ve výstavbě pouze linka 13. Situace se po zvolení Pekingu pořadatelským městem pro OH rapidně změnila. Do plánů na rozvoj městské infrastruktury bylo zařazeno několik linek metra. Do zahájení OH 2008 jich bylo

¹³⁸ REDDY, Jamila. History Impact Development of Beijing Subway Management Essay. *Homework & Study Skills Center* [online]. 2017-09-17 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://jamilareddy.com/history-impact-development-of-beijing-subway-management-essay/2394/>

¹³⁹ 复八线

¹⁴⁰ 天安门西

¹⁴¹ 四惠

¹⁴² Line 1, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line%201,%20Beijing%20Subway&item_type=topic

¹⁴³ 八通线

¹⁴⁴ LIU, Charles. Subway Geeks Alert: East-End Subway Transfer to Disappear as Metro Line 1 to Merge With Batong Line. *The Beijinger.com* [online]. True Run Media, 2018-01-21 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://www.thebeijinger.com/blog/2018/01/21/busy-beijing-transfer-disappear-metro-line-1-merges-batong-line>

¹⁴⁵ 复兴门

¹⁴⁶ 建国门

¹⁴⁷ Beijing Subway History. *Beijing-Travels.com*.

¹⁴⁸ Beijing Subway Line 2. *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/cityguides/beijing/transportation/subway-line2.htm>

¹⁴⁹ 西直门

¹⁵⁰ 东直门

¹⁵¹ Line 13, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: [https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+13+\(Beijing+Subway\)](https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+13+(Beijing+Subway))

otevřeno pět: Linka Batong, Letištní linka (Airport Express) a linky číslo 5, 10 a 8 (Olympic Green).¹⁵² Tyto linky budou detailněji popsány níže. V následujících dvou letech došlo k prodloužení tras a také byly otevřeny další linky: *Changping*¹⁵³, *Fangshan*¹⁵⁴, *Yizhuang*¹⁵⁵, linky číslo 4 a 15.¹⁵⁶ V letech 2011–2014 byla každý rok otevřena jedna nová linka, byly to linky 9, 6, 14 a 7. Dále byly rozšiřovány linky 8, 6, 9, 10, 14, 15 a Fangshan. V roce 2016 byla otevřena linka 16.

Další rozvoj nastal v roce 2017, kdy byly otevřeny tři nové linky: S1, *Yanfang*¹⁵⁷ a *Xijiao*^{158, 159} Z výše uvedených údajů vyplývá, že konání OH bylo impulsem k budování a rozšiřování dopravní sítě metra. Napomohlo tedy Pekingu k rozvoji podzemní dopravy, který nepřetržitě pokračoval i v následujících letech. V současné době se Peking připravuje na ZOH 2022 a zažívá „zlatý věk“ budování linek metra. Čínská lidová republika již sama vyrábí soustavu zařízení potřebnou k ražení podzemních tunelů. Stavby metra mají přínos nejen pro jednotlivá města a obyvatele ve formě zvýšení obslužnosti a rychlejšího přesunu obyvatel po městě, ale samozřejmě mají přínos i pro čínskou ekonomiku. Rozvíjejí se společnosti, které poskytují služby spojené s výstavbou metra, dochází k rozvoji průmyslu, který se soustřeďuje na tuto oblast, také objevují odborně kvalifikovaní pracovníci a dochází k vývoji technologií.

3. 2. 2. Linky metra vybudované k příležitosti OH 2008

Peking využil příležitosti OH k rozvoji stávající dopravní infrastruktury. Dopravní situace v Pekingu byla neudržitelná a při konání OH se počítalo s nápoem 1,5–2 mil. návštěvníků. Proto bylo zavedeno množství opatření a připraveny plány na výstavbu dopravní sítě silnic, silničních okruhů, letiště i metra.¹⁶⁰

Celkem se jedná o šest linek, jedna z nich se však nestihla do zahájení OH otevřít. V této kapitole bude stručně popsána historie výstavby linek 4, 5, 8, 10, Batong

¹⁵² Beijing Subway. *BeijingAttractions.org* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.beijingattractions.org/Beijing-Overview/Beijing-Subway.html>

¹⁵³ 昌平线

¹⁵⁴ 房山线

¹⁵⁵ 亦庄线

¹⁵⁶ Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Beijing+Subway>

¹⁵⁷ 燕房线

¹⁵⁸ 西郊线

¹⁵⁹ SCHWANDL, Robert. Beijing. *UrbanRail.net* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: www.urbanrail.net/as/cn/beij/beijing.htm

¹⁶⁰ BOVY, Philippe. Beijing 2008 Olympic Games success: massive public transport developments and major road traffic reduction. *PTI MAGAZINE* [online]. UITP, 2009(May/June), 52-55 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://www.mobility-bovy.ch/resources/13.UITP_Beijing-EN.09.pdf

a Letištní linky. Dále zde budou uvedena statistická data o celkovém ročním počtu cestujících metrem. Data ohledně jednotlivých linek nejsou veřejnosti dostupná. V podstatě je nelze získat z důvodu technické omezenosti. Technicky není možné, aby cestující, kteří přestupují z linky na linku byli přesně monitorováni, které linky během své cesty využili. Z tohoto důvodu budou data uvedena celkově.

Po zvolení Pekingu pořadatelským městem plánovala místní vláda investovat do metra 63,8 miliard RMB (7,69 miliard USD). Tyto projekty byly financovány zejména půjčkami od čtyř státních bank.¹⁶¹

3. 2. 2. 1. Linka 4

Stavební práce započaly v roce 2004. Projekt byl finančně náročný, a proto se na něm podílely tři společnosti: Beijing Capital Group Co., Ltd. (*Beijing shoudu chuangye jituan youxian gongsi*¹⁶²), Beijing Infrastructure Investment Co., Ltd. (*Beijingshi jichu sheshi touzi youxian gongsi*¹⁶³) a MTR Corporation (*Xianggang tielu youxian gongsi*¹⁶⁴), které podepsaly dohodu o spolupráci dne 3. 12. 2004 a joint venture utvořily 8. 11. 2005.¹⁶⁵ Společnost Beijing MTR Construction Administration Corporation podepsala dohodu o franšíze s místní vládou města Peking dne 7. 2. 2005.¹⁶⁶ MTR je hongkongská společnost zabývající se správou železnic. Zajímavostí je, že tato společnost spravuje některé linky metra nejen v Hongkongu, ale také v Číně a po celém světě. Linka 4 pekingského metra je provozovaná právě společností MTR, dále společnost spravuje také linky 14 a 16.¹⁶⁷ Tato výstavba metra byla prvním projektem, na kterém se podílely státní i soukromé subjekty.

Celkovou investici 15,3 miliard RMB hradila místní vláda Pekingu ve výši 10,7 miliard RMB, joint venture se na ní podílel finanční částkou 5 miliard RMB a společnost MTR samostatně přispěla sumou 735 mil. RMB.¹⁶⁸ Společnost MTR

¹⁶¹ Beijing Subway History. *Beijing-Travels.com*.

¹⁶² 北京首都创业集团有限公司

¹⁶³ 北京市基础设施投资有限公司

¹⁶⁴ 香港铁路有限公司

¹⁶⁵ Line 4, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+4,+Beijing+Subway&item_type=topic

¹⁶⁶ Qiyi gangzi zhuru beijing ditie 4 haoxian shouchuang gongsihyiyng moshi, 七亿港资注入北京地铁4号线 首创公私合营模式, [700 mil. HDK bylo investováno do linky 4 pekingského metra, je to první model veřejně-soukromého partnerství]. *Sina.com .cn* [online]. 2005-02-08 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <http://finance.sina.com.cn/g/20050208/08281356844.shtml>

¹⁶⁷ Corporate Profile. *MTR* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: http://www.mtr.com.hk/en/corporate/overview/profile_index.html

¹⁶⁸ Qiyi gangzi zhuru beijing ditie 4 haoxian shouchuang gongsihyiyng moshi.

vlastní 49% výše uvedené joint venture a tuto linku může provozovat 30 let. Dále má právo na veškeré provozní výnosy (jízdenky, reklamy), ale musí hradit provozní náklady (nájemné, daň z příjmů PO, 30 % nákladů na investice do kolejových vozidel, provozní náklady a zvyšování kapitálu).¹⁶⁹

Původně měla být tato linka o délce 28,2 km s 24 stanicemi otevřena v roce 2007 a měla tak být připravena na OH 2008. Nakonec však byla oficiálně otevřena až 28. 9. 2009 ve 14:30.¹⁷⁰ Dne 30. 12. 2010 byla otevřena linka *Daxing*¹⁷¹, která prodlužuje linku 4 jižním směrem.¹⁷²

3. 2. 2. 2. *Linka 5*

Byla první linkou, která spojovala sever a jih Pekingu.¹⁷³ Celková investice tohoto projektu činila 12 miliard RMB.¹⁷⁴ Linka je 27,6 km dlouhá a má 23 stanic. Její výstavba začala 27. 12. 2003,¹⁷⁵ i když plány pro tuto linku byly již v roce 2000. Tato trasa metra byla otevřena 7. 10. 2007.¹⁷⁶ Dne 9. 6. 2008 byl zprovozněn systém automatického odbavení jízdenek (AFC), kdy cestující procházejí v metru přes turnikety.¹⁷⁷ Papírové lístky byly plně nahrazeny elektronickými a cestující si mohli zakoupit lístek také v automatech. To napomohlo rychlejšímu přesunu cestujících a plynulosti dopravy.

V den otevření této trasy byly také upraveny tarify jízdenek na 2–5 RMB. To způsobilo velké ztráty společnosti Beijing Subway (*Beijingshi ditie yunying youxian gongsi*¹⁷⁸, čínsky zkráceně *Beijing ditie*¹⁷⁹, dále jen Beijing Subway). Beijing Subway spravuje linku 5 do dnešního dne. V roce 2007 činil deficit 600 mil. RMB. Náhradu

¹⁶⁹ Transport policy Public-private partnerships in China A case of the Beijing No.4 Metro line dostupné z: <https://www.webssa.net/files/tp.pdf>

¹⁷⁰ Line 4, Beijing Subway. *Revolvy.com*

¹⁷¹ 大兴线

¹⁷² Daxing line. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Daxing+line&item_type=topic

¹⁷³ Beijing Subway History. *Beijing-Travels.com*.

¹⁷⁴ Ditie 5 haoxian touzi 119.9 yiyuan 2006 nian jiang tongche, 地铁5号线投资119.9亿元 2006年将通车, [Investice do linky 5 ve výši 11,99 miliard RMB, v roce 2006 bude linka otevřena]. *Leju.com* [online]. 2002-10-30 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <http://bj.leju.com/n/s/2002-10-30/15631.html>

¹⁷⁵ Line 5, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+5,+Beijing+Subway&item_type=topic

¹⁷⁶ Beijing Subway History. *Beijing-Travels.com*.

¹⁷⁷ WEIJIE, T. Beijing ditie qidong zidong jijian piao sanqianwubai ren qidao chengke, 北京地铁启动自动售票 三千五百人引导乘客, [Pekingské metro spouští automatické odbavování cestujících, 3500 lidí bude pomáhat cestujícím]. *www.chinanews.com* [online]. Chinanews.com, 2008-06-09 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.chinanews.com/sh/news/2008/06-09/1276332.shtml>

¹⁷⁸ 北京地铁运营有限公司

¹⁷⁹ 北京地铁

poskytla vláda města Peking. Hlavním účelem tohoto kroku byla podpora využití této linky, odlehčení dopravy v ulicích a snížení znečištění ovzduší.¹⁸⁰

Při výstavbě této linky byly použity v té době nejmodernější dostupné technologie. Linka se může chlubit prvenstvím v mnoha oblastech, například zde byl poprvé použit již zmíněný systém bezkontaktních jízdenek, integrovaný informační systém pro cestující nebo systém zabezpečení dveří (PSD - Platform Screen Door), kdy je nástupiště oddělené od samotné trasy bezpečnostními dveřmi, které se otevírají až při zastavení metra ve stanici apod.¹⁸¹

3. 2. 2. 3. *Linka 8*

Je severním prodloužením centrální osy Pekingů ve směru Yongdingmen, náměstí Brány nebeského klidu, Zakázané město a Bubnová věž. Trasa metra byla postavena v několika fázích. První fáze byla určena k přepravě cestujících do Olympijského parku (Olympic Green, *Aolinpike gongyuan*¹⁸²) během konání OH 2008. V této době zahrnovala linka pouze čtyři stanice na trase z *Beitucheng*¹⁸³, kde linka začínala na přestupní stanici linky 10, k Jižní bráně lesního parku (*Senlin gongyuan nanmen*¹⁸⁴). Původně se také uvažovalo nad plánem prodloužit linku 13 nebo 5, ale nakonec se od plánu upustilo a postavila se nová „zelená“ linka 8.

Tato krátká linka, která měla 4,53 km byla pojmenována „Olympijská linka“ (Olympic Branch Line, *Aoyun zhixian*¹⁸⁵). Stavební práce na první fázi byly zahájeny v roce 2004. Linka byla otevřena dne 19. 7. 2008 společně s linkou 10. Nejprve byl vstup povolen pouze cestujícím s Olympijskou registrační kartou nebo se vstupenkou na danou olympijskou nebo paralympijskou událost.¹⁸⁶ Dne 19. 7. 2008 linka zahájila provoz.¹⁸⁷ Investice na první fázi byla přibližně 3,8 miliard RMB.¹⁸⁸

¹⁸⁰ Beijing Subway History. *Beijing-Travels.com*.

¹⁸¹ Beijing Subway Line 5 to Open Soon. Beijing Review [online]. Beijing: *Chinanews.com*, 2007-09-27 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://www.bjreview.com.cn/olympic/txt/2007-09/28/content_78204.htm

¹⁸² 奥林匹克公园

¹⁸³ 北土城

¹⁸⁴ 森林公园南门

¹⁸⁵ 奥运支线

¹⁸⁶ Line 8, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line%208,%20Beijing%20Subway>

¹⁸⁷ Beijing ditie 8 haoxian (M8), 北京地铁8号线(M8), [Linka 8 pekingského metra (M8)]. *Bendibao.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://bj.bendibao.com/ditie/xl_200.shtml

¹⁸⁸ KLAMANN, Edmund. Beijing opens new subway lines for Olympics [online]. *REUTERS*, 2008-07-19 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-china-subway-beijing/beijing-opens-new-subway-lines-for-olympics-idUSSHA30105120080719>

Ve druhé fázi se začala linka rozšiřovat severně i jižně od již vybudované trasy. Severní část byla otevřena 31. 12. 2011 a obsahovala šest stanic. Dále bylo 28. 12. 2013 otevřeno další prodloužení na sever. Jednotlivé stanice jižní trasy byly postupně zprovozněny v letech 2012, 2013 a 2015. Výstavba dále pokračuje třetí fází a otevření dalšího prodloužení linky je naplánováno na konec roku 2018 a 2020.¹⁸⁹ Odhadované náklady na výstavbu druhé fáze byly 10,1 miliard RMB.¹⁹⁰ Linka je provozována společností Beijing Subway.¹⁹¹

Jelikož linka 8 prochází Olympijským parkem a vede na olympijská sportoviště a do Olympijského lesního parku, je zřejmé, že byla postavena právě kvůli OH 2008. Ačkoli při otevření obsahovala pouze čtyři stanice, její rozvoj v následujících letech pokračoval severním i jižním směrem a rozšířila se tím dostupnost na další místa Peking. Linka není využívána pouze turisty cestujícími do Olympijského parku, ale také občany hlavního města Čínské lidové republiky, kteří se vydávají navštívit park, nebo cestují do okrajovější části, kde má tato linka konečnou stanici.

3. 2. 2. 4. Linka 10

Celková délka je 57,1 km a na trase je 45 stanic.¹⁹² Linka je provozována společností Beijing Subway.¹⁹³ Tato linka tvoří okruh, i když počáteční plány byly odlišné. Téměř kopíruje třetí silniční okruh Peking. Výstavba linky byla rozdělena na dvě fáze: fáze I a II. Původním záměrem bylo postavit linku 10 i linku 11 ve tvaru písmene „L” a tak z nich utvořit okruh. Linka 10 měla být orientována na severu a východě, přestupní stanice linek 10 a 11 měly být na *Songjiazhuang*¹⁹⁴ (jihovýchod) a *Landianchang*¹⁹⁵ (severozápad). Linka 11 měla dále pokračovat na Voňavé hory (*Xiangshan*¹⁹⁶), které se nachází na severozápadě Peking.¹⁹⁷ Dne 27. 12. 2003 začaly

¹⁸⁹ Ibid

¹⁹⁰ Line 8, Beijing Subway. *Revolvy.com*.

¹⁹¹ Gongsí gaikuang, 公司概况, [Profil společnosti]. *Beijing subway* [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.bjsubway.com/corporate/gsgk/>

¹⁹² Beijing ditie 10 haoxian, 北京地铁10号线, [Linka 10 pekingskéhoho metra]. *Bendibao.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://bj.bendibao.com/ditie/xl_212.shtml

¹⁹³ Gongsí gaikuang, 公司概况, [Profil společnosti].

¹⁹⁴ 宋家庄

¹⁹⁵ 蓝靛厂

¹⁹⁶ 香山

¹⁹⁷ Line 10, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: [https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+10+\(Beijing+Subway\)](https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+10+(Beijing+Subway))

stavební práce na fázi I.¹⁹⁸ V roce 2007 byla oznámena změna plánu: upustilo se od linky 11 a ve fázi II se linka 10 měla prodloužit a stát se okruhem. Trasa fáze I vedla ze stanice *Bagou*¹⁹⁹ na *Jinsong*²⁰⁰ ²⁰¹ a byla otevřena 19. 7. 2008.²⁰² Trasa byla dlouhá 24,68 km.²⁰³

Konstrukce fáze II začala 28. 12. 2007. Převážná část linky 10 byla otevřena 30. 12. 2012. Nebyly však ještě zprovozněny všechny stanice a tak měla linka tvar písmene „C”.²⁰⁴ K úplnému propojení došlo 5. 5. 2013,²⁰⁵ kdy byly zprovozněny stanice *Niwa*²⁰⁶ a vlakové nádraží *Fengtaizhan*²⁰⁷ a linka tak získala tvar písmene „O”.²⁰⁸ Celkové investice na výstavbu linky 10 činily 19,6 miliard RMB.²⁰⁹

Podobně jako linka 2, která vede okruhem v centru Pekingu, je linka 10 hojně využívána. Její trasa vede obytnými částmi, a proto je velmi důležitá pro plynulost provozu a dopravu občanů.

3. 2. 2. 5. *Linka Batong*

Tato trasa je prodloužením linky 1 na východ a dosahuje až na šestý silniční okruh Pekingu. Výstavba začala 28. 12. 2001 a linka byla otevřena 27. 12. 2003.²¹⁰ Tuto linku spravuje společnost Beijing Subway.²¹¹ Další prodloužení o dvě stanice a napojení na linku 7 je naplánováno na rok 2019. Celková investice na tuto výstavbu by měla být 4,5 miliard RMB.²¹² Linka vede do obytných čtvrtí, z tohoto důvodu je důležitá

¹⁹⁸ XIAO, Jingzi. *Beijing ditie 10 haoxian yiqi aoyun qian jungong jiedu quanbu zhandian*, 北京地铁10号线一期奥运前竣工 解读全部站点, [První fáze linky 10 pekingského metra dokončena před zahájením Olympijských her, analýza stanic]. Sohu.com [online]. 2016-08-15 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://2008.sohu.com/20071008/n252515776.shtml>

¹⁹⁹ 巴沟

²⁰⁰ 劲松

²⁰¹ Line 10, Beijing Subway. *Revolvy.com*.

²⁰² Beijing ditie 10 haoxian, 北京地铁10号线, [Linka 10 pekingského metra].

²⁰³ Ibid

²⁰⁴ Line 10, Beijing Subway. *Revolvy.com*.

²⁰⁵ Beijing Subway Line 10. *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/cityguides/beijing/transportation/subway-line10.htm>

²⁰⁶ 泥洼

²⁰⁷ 丰台站

²⁰⁸ Beijing Subway Line 10 completed, and Line 14 opens for Garden Expo. *Exploremetro* [online]. [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://www.exploremetro.com/blog/beijing-subway-line-10-completed-and-line-14-opens-for-garden-expo/>

²⁰⁹ Beijing ditie 10 haoxian quantong hou 70 fenzhong paowan quancheng niandi shiyunying, 北京地铁10号线贯通后70分钟跑完全程 年底试运营, [Po propojení linky 10 pekingského metra bude jízda celé trasy trvat 70 minut. Na konci roku proběhne zkušební provoz]. *163.com* [online]. NetEase, 2012-11-22 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://news.163.com/12/1122/20/8GUKBJIC00014JB6.html>

²¹⁰ Batong line. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Batong+line>

²¹¹ Gongsí gaikuang, 公司概况, [Profil společnosti].

²¹² Touzi 45 yi batongxian nan yan cang xuanji: quantong 1 haoxian?, 投资45亿八通线南延藏玄机:贯通1号线?, [Investice 4,5 miliard RMB do prodloužení linky Batong jižně ukrývá záhadu: bude propojena s linkou 1?]. *Sohu.com* [online]. 2016-06-28 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: http://www.sohu.com/a/86658602_354650

pro obslužnost města Peking. Napomáhá odlehčení pozemní dopravy a urychlení přepravy cestujících.

3. 2. 2. 6. Letištní linka (*Express Airport*)

Letištní linka (*Jichang xian*²¹³) byla vystavena pro účel dopravy z letištních terminálů T2 a T3. Stavební práce započaly 14. 6. 2005²¹⁴ a linka byla otevřena dne 19. 7. 2008.²¹⁵ Je spravována společností Beijing Subway. Cena jedné jízdenky je 25 RMB.²¹⁶ Tato linka je také označována jako ABC (*Airport Beijing City*). Je to expresní linka, která vede do Pekingu na přestupní stanice *Dongzhimen*²¹⁷ a *Sanyuanqiao*²¹⁸. Ze stanice Dongzhimen trvá cesta na T3 asi 16 minut a na T2 přibližně 35 minut. Pokud se cestující potřebuje přepravit z letiště na Dongzhimen, z T3 mu cesta zabere přibližně 30 minut a z T2 asi 21 minut. V roce 2008 se uskutečnilo na této lince 2,17 milionů jízd. Náklady na tento projekt byly 5,4 miliard RMB.²¹⁹

Z výše uvedených dat vyplývá, že výstavba metra byla velkou prioritou pro město Peking. Projekty na výstavbu metra byly velmi náročné, nejen s ohledem na časový harmonogram, který bylo nutno dodržet, ale také z hlediska náročnosti výstavby v terénu. Konstrukteři a projektanti se museli vypořádat například se spodní vodou, která se nachází v některých částech Pekingu, nebo s rozvodnou sítí pod městem, nebo jinými linkami metra, které zde již existovaly.²²⁰ Město Peking by bylo nuceno zlepšit infrastrukturu metra, i kdyby se v něm OH nekonaly. Příprava na OH však napomohla rychlému a efektivnímu zbudování dopravního systému metra. Přispěla tak k odlehčení dopravy v tomto městě, pozitivně ovlivnila životní úroveň obyvatel, napomohla vývoji technologií, vytvořila nová pracovní místa a měla vliv na ochranu životního prostředí.

²¹³ 机场线

²¹⁴ Shoudu jichang kuaisu guida shouzhan kaijian 9 yue 1 ri quanxian kaigong, 首都机场快速轨道首站开建 9月1日全线开工 [Výstavba první stanice Letištní linky byla zahájena, 1. 9. bude otevřena celá linka]. *Sina.com.cn* [online]. [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://news.sina.com.cn/c/2005-06-15/04296942987.shtml>

²¹⁵ Beijing ditie jichangxian, 北京地铁机场线, [Letištní linka pekinského metra]. *360doc.com* [online]. [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: http://www.360doc.com/content/13/1010/18/10310181_320381027.shtml

²¹⁶ Beijing subway [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.bjsubway.com>

²¹⁷ 东直门

²¹⁸ 三元桥

²¹⁹ Airport Express (Beijing Subway). *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: [https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Airport+Express+\(Beijing+Subway\)&item_type=topic](https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Airport+Express+(Beijing+Subway)&item_type=topic)

²²⁰ *Chaoji gongcheng*, 超级工程 *China's Mega Projects*, [Mega projects Číny] [Dokumentární seriál]. Čínská lidová republika, CCTV, 2012. V digitalizované podobě dostupný prostřednictvím YouTube z: <https://www.youtube.com/watch?v=IR1ZrvDZwzY>

3. 2. 3. Počet cestujících metrem, ekonomická situace metra

S rozšiřováním a nárůstem počtu stanic a prodlužováním metra se také úměrně zvyšuje počet cestujících. V roce 2016 dosáhl roční počet jízd v Pekingském metru 3,66 miliard, což bylo o 10,2 % více než v roce předcházejícím.²²¹ V roce 2010 byl roční počet jízd 1,595 miliard.²²² V porovnání s rokem 2016 je to zhruba polovina cestujících. Zajímavé je, že různé zdroje se odlišují v počtu jízd za rok. V roce 2015 bylo pekingské metro druhé nejdelší na světě.²²³

OBRÁZEK Č. 3

Linky pekingského metra, které byly v provozu u příležitosti OH Peking 2008.

Zdroj: <http://www.beijingattractions.org>

²²¹ Beijingshi 2016 nian guomin jingji he shehui fazhan tongji gongbao, 北京市2016年国民经济和社会发展统计公报, [Statistická zpráva o ekonomickém a společenském vývoji města Peking v roce 2016]. *Beijing Municipal Bureau of Statistics* [online]. 2017-02-25 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: http://www.bjstats.gov.cn/zxfb/201702/t20170224_369411.html

²²² 2016 nian ditie dashiji, 2016年地铁大事记 [Události společnosti Beijing subway roku 2016]. *Beijing subway* [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.bjsubway.com/corporate/dtshj/#>

²²³ 2014 Outlook and Focus on Automated Lines. *World Metro Figures: Statistics Brief* [online]. *UITP*, 2015(October) [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: http://www.uitp.org/sites/default/files/cck-focus-papers-files/UITP-Statistic%20Brief-Metro-A4-WEB_0.pdf

Níže uvádím tabulku přehledu počtu cestujících v období let 2003–2016. Z těchto dat vyplývá, že počet cestujících a jízd metrem se zvyšuje. V roce 2003, kdy byly otevřeny „pouze“ čtyři linky, byl roční počet jízd metrem 472 milionů. V roce 2008, kdy došlo k úpravě jízdného, se tento počet zvýšil na 1,215 miliard jízd. Se zprovozněním tří nových linek v červenci 2008 se počet jízd zvýšil o 75 %.²²⁴

TABULKA Č. 3
Roční počet cestujících metrem.

Rok	Roční počet cestujících v milionech
2003	472
2004	607
2005	680
2006	770
2007	655
2008	1 215
2010	1 595
2011	1 869
2012	2 100
2013	2 739
2014	2 907
2015	2 832
2016	3 025

Vytvořeno autorkou podle zdrojů: https://www.esmap.org/sites/esmap.org/files/10282009102930_Beijing_Transport_finalReport.pdf a <https://www.bjsubway.com/corporate/dtdsj/#>

²²⁴ Beijing Subway History. *Beijing-Travels.com*.

Dle údajů společnosti Beijing Subway, která spravuje 16 linek Pekingského metra, byl dne 27. 2. 2018 počet jízd 89,326 milionů. Nejvíce byly používány linky: 10 (16,154 mil. jízd), 1 (11,168 mil. jízd) a 5 (9,916 mil. jízd).²²⁵ Roční počet cestujících se, až na výjimky, každoročně zvyšuje. Je to dáno také přímou úměrou s neustále se vyvíjejícím systémem metra. V roce 2008, kdy bylo v provozu osm linek metra, dosahoval roční počet jízd 1,215 miliard. V roce 2016, kdy bylo v provozu 19 linek, byl počet jízd téměř o 2,5 krát větší než tomu bylo v roce 2008. Tento nárůst přibližně odpovídá zvýšení počtu linek metra.

Rozšíření metra představuje pro obyvatele Pekingu přínos ve formě zkvalitnění dopravních služeb a také jim přináší ekonomickou a časovou úsporu. V dopravní špičce, kdy lidé cestují do nebo z práce je většina silnic přeplněná a cestovat automobilem je neefektivní. Během dne je však dopravní situace také špatná. Náklady na cestování metrem jsou menší, než u osobních automobilů. Metro není využíváno pouze obyvateli Pekingu, ale také turisty. Jelikož je přehledné, rychlé, často vede na turistické památky a atrakce a je finančně výhodné, stalo se vyhledávaným dopravním prostředkem domácích i zahraničních turistů.

Dostupná data však poukazují na skutečnost, že systém metra je ekonomicky ztrátový. Příjmy z provozu pekingského metra nejsou dostatečné na to, aby pokryly provozní náklady, náklady na výstavbu nových linek či na rozšiřování tras. V roce 2013 poskytla vláda autobusové a železniční tranzitní agentuře v Pekingu dotace ve výši 20 miliard RMB.²²⁶ Roční náklady na provoz metra vzrostly z 1,34 miliard RMB v roce 2007 na 5,33 miliard RMB v roce 2013. V roce 2013 byly celkové provozní náklady 6,68 miliard RMB, provozní výnos byl 3,22 miliard RMB, pokrýval náklady pouze z 50 %. V roce 2013 vznikla provozem metra ztráta 3,46 miliard RMB. Důvodem ztráty byla zejména výstavba nových tras metra, 1 km stál přibližně 1 miliardu RMB. Za předchozích 7 let (do roku 2013) byla poskytnuta dotace 22,1 miliard RMB.²²⁷ 28. 12. 2014 byl změněn systém jízdného. Předtím stály jízdenky 2 RMB (kromě

²²⁵ Chuxing yingdao, 出行引导, [Instrukce pro cestování]. *Beijing subway* [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.bjsubway.com/support/cxyd/klxx/>

²²⁶ ZHANG, Jiechao, Xuedong YAN, Meiwu AN a Sun LI. The Impact of Beijing Subway's New Fare Policy on Riders' Attitude, Travel Pattern and Demand. *Sustainability* [online]. MDPI, 2017-04-27 [cit. 2018-02-11]. DOI: 10.3390/su9050689. Dostupné z: www.mdpi.com:8080/2071-1050/9/5/689/pdf

²²⁷ QI, Liyan. Fast, Cheap and In the Red: Beijing's Subway System Bled \$558 Million Last Year. *THE WALL STREET JOURNAL*. [online]. 2014-07-14 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://blogs.wsj.com/chinarealtime/2014/07/15/fast-cheap-and-in-the-red-beijings-subway-system-bled-558-million-last-year/>

letištní trasy, která stála 25 RMB), nová změna však přinesla zvýšení jízdného. Tím se měly zvýšit příjmy z provozu metra.²²⁸

I přes finanční ztrátu však konání OH 2008 napomohlo rozvoji dopravní infrastruktury metra a pro obyvatele Pekingu znamenalo zvýšení životní úrovně. Mnoho lidí se mohlo dopravit do místa svého bydliště, které se často nachází v obytných zónách mimo střed Pekingu. Návštěvníci a obyvatelé mohli využít rychlé dopravy po městě. K většině hlavních památek Pekingu dnes již vede trasa metra. Výstavba také pomohla odlehčení neúnosné dopravní situace. Peking byl svými problémy s přetíženou dopravou pověstný. Dopravní stav se sice nepodařilo plně vyřešit, nové trasy však přispěly ke znatelnému zlepšení.

3. 3. Olympijský lesní park

Během přípravy na konání OH 2008 prošlo město Peking stavební „rekonstrukcí“. Výstavba se netýkala pouze sportovišť, infrastruktury, hotelů a jiných reprezentativních budov, ale také parků. V Pekingu byly některé parky postaveny v řádu několika dnů. Největší z nich, Olympijský lesní park (Olympic Forest Park, *Aolinpike senlin gongyuan*²²⁹), byl postaven v severní části komplexu Olympijského parku (Olympic Green, *Aolinpike gongyuan*²³⁰). V Olympijském parku probíhala různá sportovní utkání, zahajovací a zakončovací ceremoniál.

Zajímavostí je, že návrh na Olympijský park podávaný v podkladech pro kandidaturu byl naprosto odlišný od projektu, který byl nakonec zrealizován. Lokalita, kde byla sportoviště a park umístěny zůstaly stejné, ale změnil se architektonický návrh. Hlavní koncept historické centrální osy zůstal také zachován²³¹ (viz příloha 4 a 5). V roce 2002 byla vyhlášena mezinárodní soutěž o návrh Olympijského parku, kterou vyhrála americká společnost Sasaki Associates, Inc. V roce 2003 byl vybrán nový návrh, který byl modifikací předchozího plánu. Podílely se na něm dva subjekty: společnost Sasaki Associates a Beijing

²²⁸ ZHANG, Jiechao. The Impact of Beijing Subway's New Fare Policy on Riders' Attitude, Travel Pattern and Demand

²²⁹ 奥林匹克森林公园

²³⁰ 奥林匹克公园

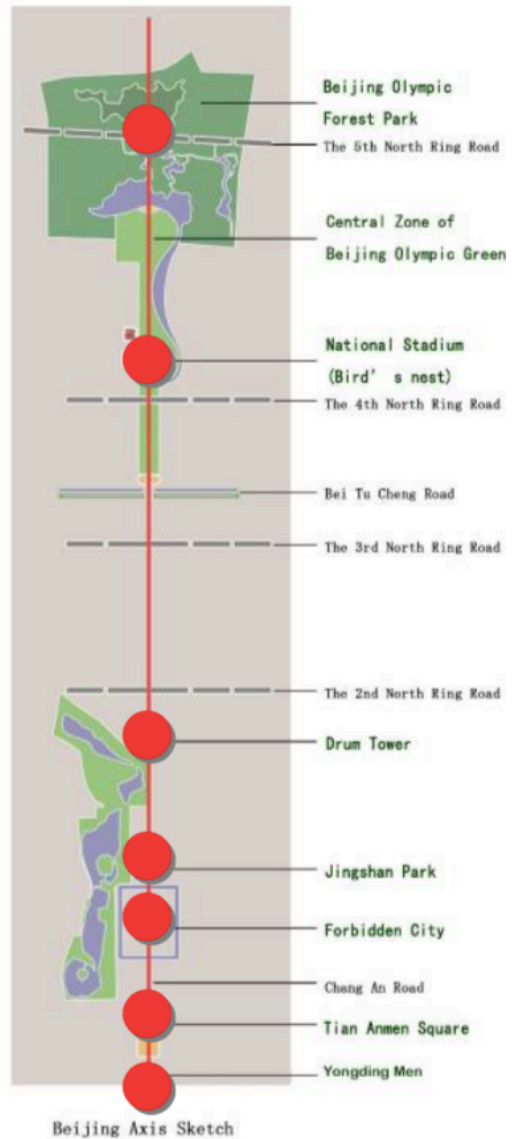
²³¹ *Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume I*

Tsinghua Urban Planning & Design Institute (*Beijing Qinghua tongheng guihua sheji yanjiuyuan youxian gongsi*²³²).

Olympijským parkem prochází centrální osa (přímá promenáda) vedoucí k Olympijskému lesnímu parku a je nazývána „osou do přírody”. Park disponuje uměle vytvořeným prostředím (hory, jezírka, bažinatá místa apod.) a byl vybudován pomocí nejmodernějších technologií. Park byl navržen tak, aby se co nejvíce přiblížil udržitelnému ekosystému, který funguje v přírodě. Hora *Yangshan*²³³ byla uměle postavena pouze ze zeminy, která byla vytěžena při hloubení metra. Na vrcholku této hory je místo zvané „Ráj” (Land of Heaven, *Tianjing*²³⁴), které je zbudováno dle klasického umění zahrad a má vyjadřovat harmonii mezi přírodou a člověkem. Park je postaven na principech fengshui, je protkán potůčky a jsou zde umístěny kameny z hory Taishan.²³⁵

Olympijský park má rozlohu 1 195 ha (11,95 km²). V jeho centru (střední části parku) se nacházelo 13 sportovišť, ve kterých se OH konaly.²³⁶ Park je rozdělen na tři části: Olympijský lesní park, který se nachází na severu a má rozlohu 680 ha (6,8 km²), centrální část o rozloze 315 ha

OBRÁZEK Č. 4
Centrální osa protínající Peking.

Zdroj: <https://www.asla.org>

²³² 北京清华同衡规划设计研究院有限公司

²³³ 仰山

²³⁴ 天境

²³⁵ Sustainable practice in China: The Olympic Forest Park, Beijing. *American Society of Landscape Architects* [online]. 2008 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: https://www.asla.org/uploadedFiles/CMS/Business_Quarterly/0810-Beijing%20Olympic%20Forest%20Park-Hu%20Jie-2.pdf

²³⁶ *Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume III*

(3,15 km²) a jižní část se sportovišti, kde se konaly Asijské hry 1990, která má velikost 164 ha (1,64 km²). K těmto místům vede linka 8 pekingského metra.²³⁷ Olympijský park je umístěn na ose Pekingu a byl postaven ve tvaru draka, který má podle tradice přinášet štěstí.²³⁸

Olympijský lesní park je nejrozsáhlejším parkem v Pekingu.²³⁹ Byl vybudován k příležitosti LOH v letech 2003–2008. Letecký pohled na stavbu Olympijského lesního parku je v příloze 6–8. Návrh byl realizován pod vedením pana Hu Jie,²⁴⁰ který v té době působil v Beijing Tsinghua Urban Planning & Design Institute.²⁴¹ Centrální osa Pekingu byla prodloužena až do parku, kde se nyní nachází její severní konec. Během OH se v Olympijském lesním parku nacházela sportoviště pro tenis, pozemní hokej a lukostřelbu.²⁴² Olympijské tenisové centrum mělo plochu 26 514 m², kapacitu 17 400 diváků, zahrnovalo 10 soutěžních a 6 tréninkových kurtů. Výstavba začala 23. 3. 2007 a toto centrum mělo po ukončení OH 2008 sloužit veřejnosti i čínským tenistům. Areál pro pozemní hokej měl plochu 118 700 m², kapacitu 17 000 diváků, areál pro lukostřelbu měl rozlohu 92 200 m², kapacitu 5 000 diváků. Stavební práce začaly 28. 12. 2005. Tato sportoviště byla dočasná a po skončení her měla být integrována do okolní plochy parku.²⁴³

Lukostřelecký areál byl opravdu nahrazen zelení, areál pro pozemní hokej byl však přebudován tak, aby se sportoviště dalo využít i na hraní fotbalu. V tenisovém centru se každoročně koná China Open (*Zhongguo wangqiu gongkai sai*²⁴⁴).²⁴⁵ Park se dělí na dvě části: severní a jižní. Toto rozdělení je způsobeno tím, že přes park prochází pátý silniční okruh v Pekingu. Silnice, která prochází parkem nad pátým okruhem byla vyprojektována jako „ekologický most“. Vedle silnice se na tomto mostě nachází také zelené plochy, aby mohli návštěvníci i fauna přecházet do severní části parku. V Olympijském lesním parku se nachází například divadelní letní scéna, jezera, nebo

²³⁷ Beijing Attractions: Beijing Olympic Park (Olympic Green). *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/attraction/beijing/olympic-park.htm>

²³⁸ HAYS, Jeffrey. Preparations for the 2008 Olympics in Beijing. *Facts and Details*. [online]. 2011-07 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://factsanddetails.com/china/cat12/sub79/item274.html>

²³⁹ Beijing Attractions: Beijing Olympic Forest Park. *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/attraction/beijing/olympic-forest-park.htm>

²⁴⁰ Beijing Olympic Forest Park. *Gardenvisit.com* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: https://www.gardenvisit.com/gardens/olympic_forest_park_beijing

²⁴¹ GREEN, Jared. Interview with Professor Jie Hu, International ASLA, on Chinese Landscape Architecture Education. *American Society of Landscape Architects* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://www.asla.org/ContentDetail.aspx?id=20102>

²⁴² Beijing Olympic Forest Park. *Gardenvisit.com*.

²⁴³ ALFÖNDI, Tibor, Jakub BAŽANT a Michal DUSÍK. Peking 2008. Praha: MLADÁ FRONTA. ISBN 978-80-204-1829-6. 30s.

²⁴⁴ 中国网球公开赛

²⁴⁵ Beijing Attractions: Beijing Olympic Forest Park. *TravelChinaGuide.com*.

system na provzdušňování vody. Tento park byl vyznamenán cenou Mezinárodní federace krajinářských architektů (5th IFLA-APR Award for Landscape Architecture) v březnu 2008.²⁴⁶

Park byl navržen tak, aby byl maximálně „ekologický“. V parku se nachází 48 budov, z jejichž provozu vzniká odpad, který je běžně sváděn do kanalizace. Jelikož podmínky v parku vyžadovaly zvláštní přístup ke kanalizačnímu odpadu, bylo nutno uplatnit technologie nakládání s odpadem přímo na místě, kdy nedochází ke znečištění. Pro tento účel byly použity například membránové bioreaktory, nebo technologie rychlé biodegradace. Vegetace se nachází zhruba na 450 ha (4,5 km²), na této ploše je vysazeno přibližně 530 tisíc stromů, 60 druhů keřů a 80 druhů zemního porostu. Olympijský lesní park se také stal útočištěm mnoha druhů ptáků.

43 budov v parku využívá „čistou energii“. Jsou zde nainstalována tepelná čerpadla, která získávají energii z vrtů v zemi a v parku se také využívá fotovoltaických panelů k získávání solární energie.²⁴⁷ Fotovoltaické panely nainstalované na jižní bráně parku produkují 83 000 kWh ročně. Použití solární energie tam, kde by byla použita energie tepelná, vede ke snížení spáleného uhlí, CO₂, SO₂, smogu a prachu ve městě.²⁴⁸ Tvůrci také mysleli na problém pevného odpadu. Ten se třídí a ta část, která lze přeměnit na hnojivo se poté využívá k výživě parkové zeleně. V parku se také nachází recyklační centra, například na zelený odpad, nebo odpad z toalet.

Olympijský lesní park má velký vliv na ekologii města. Peking má totiž velmi suché ovzduší. V prezentaci pana Hu Jie se uvádí, že v parku bude o 27 % vyšší vlhkost než v jiných místech Pekingu. Ročně by měl les v parku vyprodukovat 5 400 tun kyslíku a absorbovat 32 tun SO₂ a 7 200 tun CO₂.²⁴⁹ Jiný zdroj uvádí objem absorpce CO₂ zhruba o polovinu menší, a to 3 962 tun.²⁵⁰ Redukce určitého množství CO₂ však zůstává nesporným faktem.

Protože neexistují žádná relevantní data návštěvnosti parku, není možné zjistit jeho využití. Předpokládaná roční návštěvnost byla 5,3 mil. lidí.²⁵¹

²⁴⁶ Beijing Olympic Forest Park. *Gardenvisit.com*.

²⁴⁷ Sustainable practice in China: The Olympic Forest Park, Beijing. *American Society of Landscape Architects*.

²⁴⁸ Beijing Olympic Forest Park: Landscape Performance Benefits. *Landscape Performance Series* [online]. Landscape Architecture Foundation [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://landscapeperformance.org/case-study-briefs/beijing-olympic-forest-park>

²⁴⁹ Sustainable practice in China: The Olympic Forest Park, Beijing. *American Society of Landscape Architects*.

²⁵⁰ Beijing Olympic Forest Park: Landscape Performance Benefits. *Landscape Performance Series*.

²⁵¹ Sustainable practice in China: The Olympic Forest Park, Beijing. *American Society of Landscape Architects*.

Po zvážení výše uvedených údajů je zřejmé, že park je velkým přínosem pro město, jeho obyvatele i návštěvníky. Tato oáza odpočinku slouží všem bez poplatků. Do mnoha parků v Pekingu je totiž nutno zaplatit vstupné, které bývá často symbolické (několik RMB). Tento park přispěl ke zvýšení životní úrovně a pohodlí obyvatel Pekingu. Byty, které se nachází v blízkém okolí získaly na atraktivitě a olympijská vesnice byla přebudována na luxusní apartmány, které jsou také umístěny velmi blízko tohoto parku. Je jen otázkou několika minut, než se obyvatelé pěšky dostanou z bytu do parku. Na druhou stranu se zde projevuje i negativní dopad a to ve formě zvýšených cen bytů z důvodu lepšího prostředí okolí. Park však přispívá ke zdravějšímu životnímu stylu obyvatel Pekingu, a jelikož svou velikostí zabírá velkou plochu, ovlivňuje okolní prostředí a návštěvníci jej mohou využít ke sportu i relaxaci. Olympijský lesní park se stal malým ekologickým systémem ve městě, což přispělo k rozvoji využívání moderních technologií v „přírodě“.

Park není využíván pouze pro rekreaci a sport, ale také pro vyučování žáků v přírodě. Například v roce 2011 zde proběhly hodiny pro zhruba 2 000 žáků základních škol. Pro zajištění udržování chodu parku vzniklo 1 563 nových pracovních pozic.²⁵²

3. 4. Olympijská sportoviště

Sportoviště jsou jedny z nejdůležitějších staveb vybudovaných u příležitosti konání OH. Média, zejména reportéři různých časopisů a novin, sledují jejich design, výstavbu, rozpočet, vybavenost, termíny dokončení apod. Po ukončení OH jsou často předmětem diskusí o pozdější využitelnosti. To, jak je daný objekt využíván v budoucnosti, je ovlivněno mnoha faktory, jako například charakterem budovy, dlouhodobým plánováním místní vlády či vlastníka, umístěním, náklady na investici, provozními náklady, prestiží, oblíbeností sportu atd.

Během přípravy na OH 2008 bylo postaveno dvanáct nových objektů, a osm dočasných, které měly být po konání OH demontovány.²⁵³ Při OH 2008 v Pekingu byla největší pozornost věnována sportovištím „Ptačí hnízdo“ a „Vodní kostka“. Nejvíce

²⁵² Beijing Olympic Forest Park: Landscape Performance Benefits. *Landscape Performance Series*.

²⁵³ YU, Xiaowei. *The Question of Legacy and the 2008 Olympic Games: An Exploration of Post-Games Utilization of Olympic Sport Venues in Beijing* [online]. 2012 [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <https://ir.lib.uwo.ca/cgi/viewcontent.cgi?article=1906&context=etd>. Disertační práce. The University of Western Ontario. Vedoucí práce Dr. Robert Barney.

na sebe tyto dva objekty upozorňovaly designem, technologiemi, ale také rozpočtem na jejich zbudování.

Tato kapitola bude pojednávat o vybraných sportovištích (Národní stadion, Národní stadion vodních sportů a Olympijský park pro veslování a kanoistiku v Shunyi). Některé z těchto objektů jsou využívány dodnes a jsou neodmyslitelnou součástí Olympijského parku. Jiné však byly ponechány bez dalšího využití a nikdo je neudrzuje.

3. 4. 1. Národní stadion (Ptačí hnízdo)

Objekt Národního stadionu (*Guojia tiyuchang*²⁵⁴) se nachází ve středu Olympijského parku a je neodmyslitelným symbolem nejen OH 2008, ale také samotného města Peking. Ptačí hnízdo (*Niaochao*²⁵⁵) mělo sloužit zejména jako prestižní stavba a ukázka „nové Číny“ jako světového hráče.²⁵⁶ Během OH sloužil tento stadion pro slavnostní zahájení, závěrečný ceremoniál a pro závody v atletice a fotbalu. Po skončení OH měl být využíván pro různá sportovní utkání, kulturní a společenské události.²⁵⁷

Původní design Národního stadionu při podání nabídky MOV byl odlišný od stavby, která byla nakonec zrealizována.²⁵⁸ Čína chtěla postavit vyjimečný stadion, který by reprezentoval zemi nejen z hlediska vyspělosti, ale také kultury. Z 13 kandidátských návrhů byl nakonec vybrán ten, který předložili švýcarští architekti Jacques Herzog a Piere de Meuron.²⁵⁹ Na projektování a návrhu se kromě společnosti Herzog & De Meuron Architekten AG dále podílely firmy ARUP a China Architecture Design & Research Group (CAG, *Zhongguo jianzhu sheji yanjiuyuan*²⁶⁰). Zadavatelem projektu byla společnost National Stadium Co Ltd.²⁶¹ Na projektu se dále podílel umělec Ai Weiwei, projektový architekt Stefan Marbach a hlavní architekt CAG

²⁵⁴ 国家体育场

²⁵⁵ 鸟巢

²⁵⁶ JAMES, Andrew. The influences on sport and design in China and how it differs with the West. *POPULOUS.com* [online]. 2016-08-19 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://populous.com/posts/influences-sport-design-china-differs-west/>

²⁵⁷ ALFÖNDI, Tibor, Jakub BAŽANT a Michal DUSÍK. Peking 2008. 28 s.

²⁵⁸ *Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume 1*

²⁵⁹ HAYS, Jeffrey. Venues and Infrastructure for the 2008 Olympics in Beijing. *Facts and Details* [online]. 2010-04 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://factsanddetails.com/china/cat12/sub79/item1009.html#chapter-2>

²⁶⁰ 中国建筑设计研究院

²⁶¹ MCMANUS, David. Bird's Nest, Olympic Games : National Stadium China. *E-architect* [online]. 2016-07-21 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.e-architect.co.uk/beijing/birds-nest-beijing>

Li Xianggang.²⁶² V roce 2009 získalo Ptačí hnízdo ocenění za architekturu „RIBA Lubetkin Prize 2009” (Royal Institute of British Architects Awards).²⁶³ Kulatý tvar stadionu představuje Nebesa, protože v tradičním pojetí Číny jsou „Nebesa kruhová”. Oproti tomu Vodní kostka má tvar hranatý, což představuje „Zemi”, jelikož symbolem Země je čtverec.²⁶⁴

Ocelová konstrukce vytvářející „větvičky” ptačího hnízda je inspirována čínskou keramikou vyznačující se „popraskanou” strukturou. Původní návrh také zahrnoval vysouvací střechu za účelem zastřešení areálu, který by byl připraven pro konání jakékoli akce. Od tohoto plánu se nakonec upustilo²⁶⁵ a jako důvody se uvádí příliš vysoké náklady²⁶⁶, nebo konstrukční problémy, které by vznikly v případě zemětřesení.²⁶⁷ Vysouvací střecha měla být rozdělena na dvě části, které měly připomínat strukturu „yin-yang”, v místě rozdělení střechy by vedla stejná linie jako uprostřed symbolu yin-yang.²⁶⁸

Konstrukční práce začaly dne 24. 12. 2003²⁶⁹ a oficiálně bylo Ptačí hnízdo otevřeno 8. 8. 2008 při příležitosti slavnostního zahájení OH.²⁷⁰ Tento stadion se rozkládá na ploše 250 000 m², na výšku měří 69,2 m, na šířku 220 m a na délku 330 m.²⁷¹ Původně byla plánovaná kapacita 100 000 lidí, kapacita po samotné výstavbě se změnila na stálých 80 000 plus 11 000 dočasných míst, dohromady může Ptačí hnízdo pojmout 91 000 diváků.²⁷² Konstrukce stadionu je rozdělena na dvě části: vnější, kterou tvoří ocelová struktura „hnízda” a vnitřní, která slouží k usazení diváků.²⁷³ Na vnější část bylo použito 121 000 tun oceli, která byla vyrobena v Čínské lidové republice. Základ tvoří 24 podpěrných sloupů, každý z nich váží 1 000 tun. Jsou

²⁶² Beijing National Stadium. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Beijing+National+Stadium&uid=1575>

²⁶³ WELCH, Adrian. RIBA Lubetkin Prize 2009. *E-architect* [online]. 2009-07-14 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.e-architect.co.uk/awards/riba-lubetkin-prize-2009>

²⁶⁴ MCMANUS, David. Bird's Nest, Olympic Games : National Stadium China.

²⁶⁵ Beijing National Stadium. *Revolvy.com*.

²⁶⁶ ZARDA, Brett. Welcome to the Bird's Nest. *Popular science* [online]. Bonnier Corporation, 2018-04-18 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.popsci.com/score/article/2008-04/welcome-birds-nest>

²⁶⁷ PROFIR, Bogdan. The Chinese National Stadium in Beijing – The Bird's Nest Stadium. *HOMESTETICS.net* [online]. 2013-08-15 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://homesthetics.net/the-chinese-national-stadium-in-beijing-the-birds-nest-stadium/>

²⁶⁸ The ARUP journal 1/2009.

²⁶⁹ *Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume III*

²⁷⁰ LADIMO, Kevs. Beijing National Stadium. *Scribd.com* [online]. [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.scribd.com/document/60620834/Beijing-National-Stadium>

²⁷¹ HAYS, Jeffrey. Venues and Infrastructure for the 2008 Olympics in Beijing.

²⁷² The ARUP journal 1/2009.

²⁷³ PROFIR, Bogdan. The Chinese National Stadium in Beijing – The Bird's Nest Stadium.

umístěny po obvodu vnitřní konstrukce, která je postavena ve tvaru „misky“.²⁷⁴ Vnitřní betonová konstrukce má červenou barvu.²⁷⁵

Během plánování a výstavby bylo třeba pamatovat na zemětřesení a přizpůsobit tak strukturu tomuto možnému nebezpečí. Stavba musela být dostatečně pružná i pevná zároveň.²⁷⁶ Část elektrické energie pro provoz Ptačího hnízda je získávána ze solárních panelů a také je využit systém recyklace vody, která je použita pro závlahu zeleně nacházející se v blízkosti stadionu.²⁷⁷ Celá budova musela splňovat energetické standardy. Tím, že nebyla do stavby zahrnuta výsuvná střecha, se vyřešil problém ventilace a osvětlení. Stávající střecha je průsvitná a osvětlení je tedy méně energeticky náročné, protože využívá přírodního světla. Teplota je přirozeně regulována díky pokročilé geotermální technologii.²⁷⁸

Celkové náklady na stavbu Ptačího hnízda byly 3,5 miliard RMB. Předpokládá se, že od uvedení do provozu bude návratnost investice trvat 30 let.²⁷⁹ 58 % bylo hrazeno vládou města Peking a zbylých 42 % bylo investováno konsorciem China International Trust and Investment Corporation (CITIC).²⁸⁰ Ptačí hnízdo je zpřístupněno veřejnosti a využívá se na sportovní klání, kulturní akce a různé další události. Nejnižší vstupné, které opravňuje návštěvníka ke vstupu dovnitř je 50 RMB. Další sazba je 80 RMB a je u ní možno si vybrat ze dvou možností: buď VIP vstup nebo vstup s vyhlídkou.²⁸¹

Na začátku roku 2017 byl zpřístupněn koridor ve střešních prostorech Ptačího hnízda o délce 1 km. Původně byl vybudován pro účely údržby a měřil jen 200 metrů. Na západní straně se nachází vyhlídková terasa, která v nejvyšším bodě dosahuje 69 metrů. Koridor by měl být atrakcí pro turisty kvůli výhledu z něhož mohou obdivovat Vodní kostku, jezero ve tvaru draka nacházející se v Olympijském lesním parku, nebo věž Linglong.²⁸² Nejdražší vstupné do Ptačího hnízda je ve výši 110 RMB

²⁷⁴ Beijing National Stadium. *Revolvy.com*.

²⁷⁵ PROFIR, Bogdan. The Chinese National Stadium in Beijing – The Bird's Nest Stadium.

²⁷⁶ The ARUP journal 1/2009.

²⁷⁷ HAYS, Jeffrey. Venues and Infrastructure for the 2008 Olympics in Beijing.

²⁷⁸ MICKUTE, Monika, Sam POMAGER a Lemond BROWN. Architecture in HVAC. *Beijing National Stadium* [online]. WordPress, 2010-06-10 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://beijingbirdsnest.wordpress.com/architecture/architecture-in-hvac/>

²⁷⁹ BRANIGAN, Tania. London 2012: Legacy of Beijing is that Bird's Nest will take 30 years to pay off. *The Guardian* [online]. Guardian News and Media Limited, 2012-07-26 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/sport/london-2012-olympics-blog/2012/jul/26/2008-olympics-birds-nest-beijing>

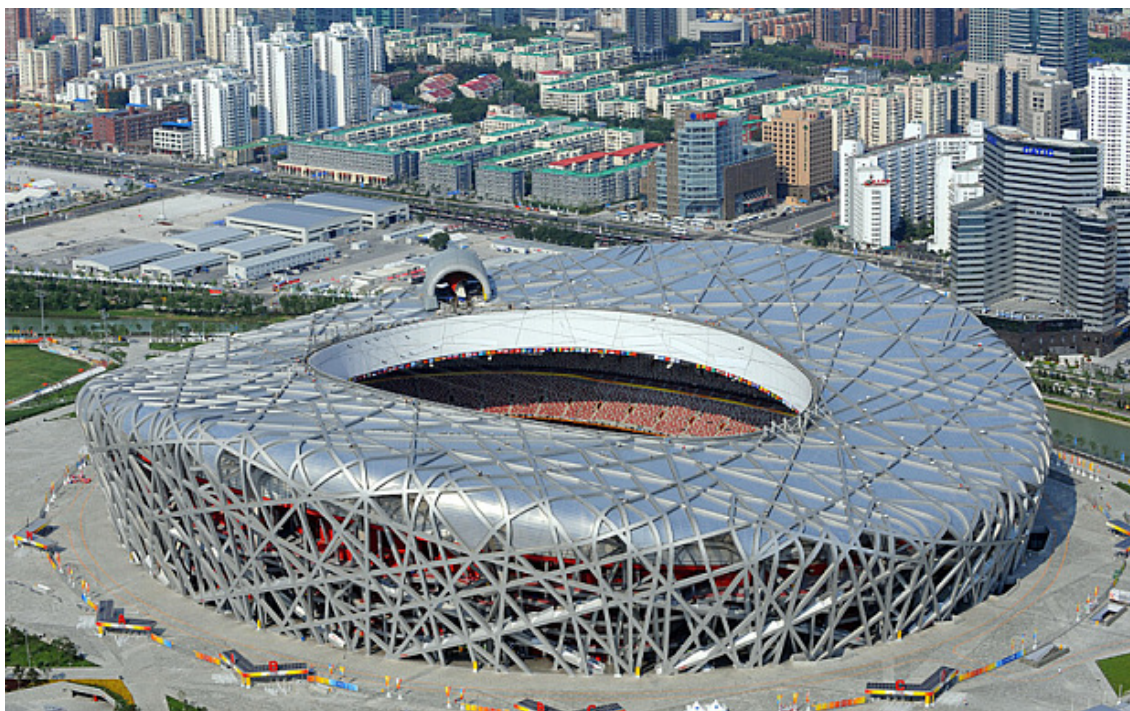
²⁸⁰ Beijing National Stadium, 'The Bird's Nest'. *DESIGN BUILD NETWORK* [online]. [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: https://www.designbuild-network.com/projects/national_stadium/

²⁸¹ Canguan goupiao, 参观购票, [Návštěvy, nákup vstupenek]. *NATIONAL STADIUM-BIRD'S NEST* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.n-s.cn/visit.aspx?SID=352>

²⁸² SUN, Xiaochen. National Stadium officially opens roof corridor. *CHINA DAILY.com.cn* [online]. China Daily, 2017-02-13 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: http://www.chinadaily.com.cn/china/2017-02/13/content_28177732.htm

a zahrnuje výhled ze střešního koridoru i VIP sazbu. Vstupenky je možno také zakoupit jako kombinované vstupy do Ptačího hnízda i Vodní kostky. Sazby se pohybují od 80 do 140 RMB. Je zde také možnost zapůjčení elektrického automobilu, vstupenka stojí 90 RMB.²⁸³

OBRÁZEK Č. 5
Národní stadion (Ptačí hnízdo).

Zdroj: <https://www.telegraph.co.uk>

V současné době je Ptačí hnízdo ve správě společnosti National Stadium Co., Ltd. (*Guojia tiyuchang youxian zeren gongsi*²⁸⁴), která byla založena v prosinci 2003. Měla na starost financování, investování a výstavbu Ptačího hnízda. V srpnu 2009 bylo rozhodnuto, že tato společnost je odpovědná za udržování objektu a za akce zde konané po OH 2008. Společnost spolupracuje s místní vládou města Peking.²⁸⁵

Nejvyšší návštěvnosti a také výdělku dosáhl tento stadion v období tří měsíců po skončení OH. Nejvyšší výnos za jeden den se pohyboval okolo 5 mil. RMB. V dalších letech však příjmy klesly, například v roce 2011 byl výdělek za prvních osm

²⁸³ Cangan goupiao, 参观购票, [Návštěvy, nákup vstupenek]. *NATIONAL STADIUM–BIRD'S NEST*.

²⁸⁴ 国家体育场有限责任公司

²⁸⁵ Gongsi jieshao, 公司介绍, [Představení společnosti]. *NATIONAL STADIUM–BIRD'S NEST* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.n-s.cn/about.aspx?SID=350>

měsíců pouze 50 mil. RMB. S tím, jak budova stárne se úměrně zvyšují náklady na její údržbu. V roce 2012 byly náklady vyšší než 170 mil. RMB.²⁸⁶ V roce 2011 bylo nutno zahájit platbu úroku bankám. Náklady se pohybovaly okolo 300 mil. RMB, roční příjem přitom byl pouze 180 mil. RMB. Tento projekt byl zrealizován na základě soukromě veřejného vztahu (PPP). Byly podány různé návrhy od soukromých společností, ale kvůli politickému významu nechtěla vláda připustit „propagaci značek“. Například na severní straně stadionu bylo postaveno „náměstí“ a společnost Hyundai Auto Group nabídla 20 mil. za právo pojmenovat tento prostor a 80 mil. RMB za založení demonstrační haly v prostorách stadionu. Vláda nabídku nepřijala z důvodu, aby se objekt nestal „značkovým“.²⁸⁷

Od října 2008 do začátku roku 2017 se v Ptačím hnízdě konalo asi 680 akcí. Během tohoto období navštívilo Ptačí hnízdo více než 28 mil. návštěvníků.²⁸⁸ V Ptačím hnízdě jsou pořádány různé události, jako například soutěže, výstavy, zábavné show, koncerty, summity, sportovní utkání (zejména fotbalové), festivaly apod. Z významnějších můžeme uvést koncert Jackieho Chana, vystoupení opery Turandot, koncert zpěváka Wang Leehoma, vystoupení korejských pop star během SM Town Life World Tour III., Bird's Nest Happy Ice Season (zimní festival) a fotbalové turnaje světově známých fotbalových klubů.²⁸⁹ Na rok 2016 bylo naplánováno kolem 40 různých akcí, vytíženost areálu překročila 80 %. V roce 2016 se také objevily objednávky na využití prostor stadionu v průběhu roku 2018.

Průměrný roční příjem je 200 mil. RMB. Stadion se dostal do kategorie AAAAA turistických atrakcí, což je nejvyšší možné ohodnocení v Číně.²⁹⁰ Bohužel v dostupných datech neexistuje reálná statistika návštěvnosti Ptačího hnízda, a tak nelze přesně určit, jak velkou ztrátu, případně zisk tato budova přináší. Odhaduje se, že Olympijský park denně navštíví 20 000–30 000 návštěvníků, 5 000 z nich se vydá na prohlídku Ptačího

²⁸⁶ YU, Xiaowei. *The Question of Legacy and the 2008 Olympic Games: An Exploration of Post-Games Utilization of Olympic Sport Venues in Beijing*.

²⁸⁷ Ibid.

²⁸⁸ SUN, Xiaochen. National Stadium officially opens roof corridor.

²⁸⁹ Niaochoao yinji, 鸟巢印记, [Ptačí hnízdo–historie akcí]. *NATIONAL STADIUM–BIRD'S NEST* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.n-s.cn/about.aspx?SID=349>

²⁹⁰ SHENG, J. Niaochoao shixian nianjun yingye shouru yue 2 yiyuan dai ke chao 2600 wan renci, 鸟巢实现年均营业收入约2亿元 待客超2600万人次, [Ptačí hnízdo má průměrný provozní příjem přibližně 200 mil. RMB, návštěvnost překročila 26 mil. návštěvníků]. *Www.chinanews.com* [online]. Chinanews.com, 2016-02-25 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.chinanews.com/ty/2016/02-25/7772327.shtml>

hnízda nebo Vodní kostky.²⁹¹ Dle relevantních zdrojů se celkový příjem Ptačího hnízda zvyšuje, jelikož je toto místo přizpůsobováno turistickým účelům, podporuje se konání akcí v areálu a probíhá propagace. Pro turisty by zde měly být zřízeny informační služby, návštěvníci si mohou zakoupit výrobky nesoucí autorizovanou značku „Ptačího hnízda“. Protože zimní sporty nejsou v Čínské lidové republice zatím rozšířeny ve velkém měřítku, zaměřuje se Ptačí hnízdo na jejich propagaci široké veřejnosti. Jmenovitě se jedná zejména o lyžování a bruslení. Pravidelně se zde také koná „zimní festival“, obyvatelé a návštěvníci tak mohou obohatit své sportovní zkušenosti a zimní sporty si na místě sami vyzkoušet. Budou se zde rovněž konat zahajovací a závěrečný ceremoniál pro ZOH 2022.²⁹²

Dále Ptačí hnízdo spolupracuje se společností Shuiniào Ticket (*Shuiniào piào wu*²⁹³), která mimo jiné tvoří platformu pro služby týkající se vstupenek. Tato společnost se zabývá poskytováním technických služeb a služeb v oblasti vstupenek pro velké objekty jako jsou Ptačí hnízdo, Vodní kostka, Velké národní divadlo v Pekingu, Národní muzeum v Pekingu a další.²⁹⁴

Protože není možné vyčíslit ekonomickou ztrátu ani zisk z provozu Ptačího hnízda, nelze tedy přesně určit v jaké ekonomické situaci se objekt nyní nachází. Bohužel nejsou veřejně dostupná relevantní data, ze kterých bychom mohli vyvodit závěry a založit na nich ekonomický výzkum. Nicméně můžeme konstatovat, že tento objekt má velký symbolický význam. Stal se ikonou OH 2008, Pekingu a také úspěšnosti Čínské lidové republiky. Dále má politický význam pro stranu, která dokázala zorganizovat OH 2008. Tento areál je neodmyslitelnou součástí Olympijského parku, do kterého ročně míří několik milionů turistů. Jelikož je Ptačí hnízdo využíváno na sportovní, kulturní či jiné aktivity, přispívá tak k rozvoji životní úrovně obyvatel a k celkové prestiži a rozvoji města. Obyvatelům a návštěvníkům poskytuje možnost provozování sportů, přímé sledování sportů v areálu během různých utkání, které se zde konají, dále obohacuje kulturní život obyvatel pořádáním kulturních událostí. Přestože z výše uvedených dat vyplývá, že provoz Ptačího hnízda je ekonomicky neefektivní,

²⁹¹ How to visit Bird's Nest and Water Cube. *Tour-beijing.com* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <https://www.tour-beijing.com/blog/beijing-travel/how-to-visit-birds-nest-and-water-cube>

²⁹² SHENG, J. Niaochoao shixian nianjun yingye shouru yue 2 yiyuan dai ke chao 2600 wan renci.

²⁹³ 水鸟票务

²⁹⁴ Gongsi jieshao, 公司介绍, [Představení společnosti]. *NATIONAL STADIUM–BIRD'S NEST*.

přispívá ke kulturní výměně, dodává městu image podobně jako Zakázané město nebo Letní palác a je symbolem „hrdosti“ čínského národa. Výstavba Ptačího hnízda napomohla technickému rozvoji v oblasti výstavby a výroby.

3. 4. 2. Národní stadion vodních sportů (Vodní kostka)

Vodní kostka (*Shuilifang*²⁹⁵) neboli Národní stadion vodních sportů (*Guojia youyong zhongxin*²⁹⁶) je druhým objektem, který tvoří významnou a neodmyslitelnou část Olympijského parku. Nachází se naproti Ptačího hnízda a je světoznámý díky svému designu. Tento objekt je hojně využíván veřejností, jelikož byl upraven na vodní park. V plánu místní vlády bylo, že po skončení OH bude areál využíván k rekreačním i tréninkovým vodním aktivitám, a také k pořádání různých plaveckých soutěží.²⁹⁷

OBRÁZEK Č. 6
Národní stadion vodních sportů (Vodní kostka).

Zdroj: <http://thoughts.arup.com>

Vodní kostka měla být další budovou, která bude reprezentovat Čínskou lidovou republiku světu, nejen kulturně, ale hlavně také z hlediska vyspělosti země. Bylo potřeba najít design, který byl specifický a zajímavý. V červenci 2003 byl z deseti návrhů vybrán projekt²⁹⁸, na kterém se podíleli australští a čínští architekti²⁹⁹ ze společností PTW, Ove Arup (inženýrské práce), China State Construction Engineering Corporation (*Zhongguo jianzhu jituan youxian gongsi*³⁰⁰) a China State

²⁹⁵ 水立方

²⁹⁶ 国家游泳中心

²⁹⁷ *Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume I*

²⁹⁸ Water Cube. *Architectuul* [online]. 2013-08-20 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://architectuul.com/architecture/water-cube>

²⁹⁹ Water Cube – National Aquatics Centre. *DESIGN BUILD NETWORK* [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.designbuild-network.com/projects/watercube/>

³⁰⁰ 中国建筑集团有限公司

Construction International (Shenzhen) Design Co., Ltd. (*Zhongjian guoji [Shenzhen] sheji guwen youxian gongsi*³⁰¹).³⁰² Návrh na Vodní kostku byl inspirován strukturou „mýdlových bublin“, která je založena na objevu dvou irských fyziků v Dublinu. Byla pojmenována „struktura Weaire-Phelan“. Design tohoto areálu je pro výstavbu v Pekingu velmi vhodný, jelikož zde dochází k zemětřesením a struktura stavby rizika vznikající při seismické aktivitě eliminuje.³⁰³ Uspořádání konstrukce budovy kopíruje ojedinělou geometrii „průřezu bublinové pěny“, která přesto, že se opakuje, i nadále vypadá jako náhodná.³⁰⁴ Vodní kostka zapadá do konceptu kulturní symboliky, protože je hranatá, a to odkazuje v tradičním čínském pojetí na Zemi. Bubliny představují vodu a tento objekt bývá v noci často osvětlen modře.³⁰⁵

Zajímavostí je materiál, který byl použit na fasádu Vodní kostky. Je tvořen z ETFE fólie (Ethylene Tetrafluoro-ethylene), která je založena na bázi teflonu. Tento materiál má velké množství výhod. Například se nemusí umývat, protože se speciální povrch očistí při každém dešti. V porovnání se sklem propouští více UV světla. Funguje jako izolace, materiál je lehký, a proto je pro složitější konstrukce velmi vhodný. Fólie je pouze přibližně 2 mm tenká. Struktura je tvořena polštáři (bublinami), které jsou nafouknuty vzduchem a pokud tlak v polštáři poklesne, dochází k jeho dofouknutí pomocí kompresoru.³⁰⁶ Konstrukce budov s touto fasádou je stabilní, jelikož jsou polštáře pod tlakem vzduchu vypnuty a tím ji zpevňují. Další výhodou ETFE fólie se projevuje v oblasti požární bezpečnosti. Fólie je hořlavá, ale při hoření nevzniká kouř, dochází pouze k propálení otvoru v plášti a tím k automatickému odvětrávání. Požár vzniká při teplotě 200–250 °C.³⁰⁷ V případě, že se fólie poškodí a vznikne v ní díra, dá se lehce opravit speciální „náplastí“.³⁰⁸ Očekává se, že životnost fólie bude až 50 let.³⁰⁹

Architekti při návrhu také zohlednili energetickou stránku projektu. Použitím výše zmíněného materiálu se zmenšily náklady na vytápění, jak okolního vzduchu, tak i vody

³⁰¹ 中建国际(深圳)设计顾问有限公司

³⁰² GARVEY, Jude. Beijing's Olympic Aquatic Centre: the eye-catching, eco-friendly Water Cube. *NEW ATLAS: Sports* [online]. New Atlas, 2008-02-06 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://newatlas.com/beijing-olympic-aquatic-centre-water-cube/8767/>

³⁰³ Water Cube – National Aquatics Centre. *DESIGN BUILD NETWORK*.

³⁰⁴ MCMANUS, David. Watercube Beijing : National Swimming Centre China. *E-architect* [online]. 2016-07-21 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <https://www.e-architect.co.uk/beijing/watercube-beijing>

³⁰⁵ Water Cube. *Architectuur*

³⁰⁶ CARFRAE, Tristram. Engineering the water cube. *ArchitectureAU* [online]. 2006-07-01 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <https://architectureau.com/articles/practice-23/>

³⁰⁷ Princip fóliových fasád | Vlastnosti obálky z ETFE fólie. *EARCH.CZ* [online]. 2010-04-20 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <http://www.earch.cz/cs/princip-foliovych-fasad-vlastnosti-obalky-z-etfe-folie>

³⁰⁸ Water Cube (China National Aquatics Centre). *ChinaTour360.com* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <https://www.chinatour360.com/beijing/water-cube.htm>

³⁰⁹ GARVEY, Jude. Beijing's Olympic Aquatic Centre: the eye-catching, eco-friendly Water Cube.

v bazénu o 30 %. K této úspoře došlo díky využití „skleníkového efektu“: fólie propouští sluneční záření, které vyhřívá prostor uvnitř budovy, a zároveň funguje jako izolace. Celý systém je uzpůsoben celoročnímu provozu a různým klimatickým podmínkám během ročních období. V létě se k odvětrávání přebytečného tepla využívá ventilace.³¹⁰

Budova je postavena na principu ekologické šetrnosti. Z povrchu 29 000 m² je sbírána srážková voda, která je dále využívána pro provoz ve Vodní kostce. Odhaduje se, že množství takto získané vody za rok je přibližně 10 500 m³. Voda, která se používá ke koupání, je recyklována, dezinfikována a poté použita pro potřeby závlahy, splachování toalet nebo čištění podlah v garážích.³¹¹ Ročně se může ušetřit 140 000 tun recyklované vody.³¹² Celkově dochází k 30% úspoře energie, 55 % energie na osvětlení pochází z venkovního prostředí (pronikání světla ETFE fólií) a 20 % solární energie je využito k vytápění.³¹³ Polštáře jsou osvětleny LED zářivkami, které v noci osvětlují budovu.³¹⁴ Toto osvětlení je v různých barvách.

Navzdory tomu, že se Národní stadion vodních sportů nazývá „kostkou“, jeho tvar je kuboidní. Je to největší budova s fasádou z fólie ETFE. Povrch je tvořen ze 4 000 „bublin“ různých velikostí, největší z nich mají průměr 9,14 m. Na stěny bylo použito 15 a na střechu 7 různých velikostí polštářů.³¹⁵ Konstrukce budovy neobsahuje výztuhu (železobeton) ani beton, tvoří ji pouze ocelové trubky.³¹⁶ Dohromady bylo použito 6 700 tun oceli.³¹⁷

Výstavba začala 24. 12. 2003 a práce byly dokončeny 28. 1. 2008.³¹⁸ Každá strana Vodní kostky je 176 m dlouhá, výška je 31 m. Celkově má kapacitu 17 000 diváků, 6 000 sedadel je stálých a 11 000 je dočasných.³¹⁹ Budova má čtyři poschodí, jedno z nich je podzemní. První poschodí slouží turistům, v druhém poschodí se nachází

³¹⁰ CARFRAE, Tristram. Engineering the water cube.

³¹¹ The Secrets of "Water Cube". *SinoHotelGuide* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: http://www.sinohotelguide.com/travel/aboutbeijing/general/water_cube1.php

³¹² Water Cube – National Aquatics Centre. *DESIGN BUILD NETWORK*.

³¹³ National Aquatics Center (Water Cube). *ARUP* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://www.arup.com/projects/chinese-national-aquatics-center>

³¹⁴ Beijing Cubism: How ETFE Revolutionized the Bubble. *Archinect* [online]. 2008-08-29 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://archinect.com/features/article/79033/beijing-cubism-how-etfe-revolutionized-the-bubble>

³¹⁵ Water Cube. *Architectuur*

³¹⁶ National Swimming Centre('The Water Cube') Beijing. *VisitOurChina* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.visitourchina.com/beijing/attraction/national-swimming-centre-the-water-cube-beijing.html>

³¹⁷ GARVEY, Jude. Beijing's Olympic Aquatic Centre: the eye-catching, eco-friendly Water Cube.

³¹⁸ Beijing National Aquatics Center. *TCT Top China Travel* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.topchinatravel.com/china-attractions/beijing-national-aquatics-center.htm>

³¹⁹ Water Cube – National Aquatics Centre. *DESIGN BUILD NETWORK*.

hlediště a třetí poschodí je vyhrazeno pro podnikání.³²⁰ Během OH 2008 se ve Vodní kostce odehrávaly závody plavání, skoků do vody a synchronizovaného plavání.³²¹

Náklady na výstavbu činily přibližně 1 miliardu RMB. Zajímavostí je, že většina nákladů byla hrazena z příspěvků Číňanů žijících v zahraničí. Přes 350 000 lidí přispělo částkou více než 900 000 mil. RMB. Fólie na fasádu Vodní kostky byla vyrobena v Číně, čímž se ušetřilo více jak 50 % nákladů. Německý prodejce nabízel tento materiál za 400–500 EUR za m², při výrobě v Čínské lidové republice náklady nepřesáhly 200 EUR za m².³²² Budova Vodní kostky získala několik ocenění, například Benátské bienále 2004,³²³ nebo 2011 National Science & Technology Progress Award.³²⁴

Po skončení OH probíhaly ve Vodní kostce v létě 2009 zvukové a světelné show a také se zde konalo baletní představení Labutí jezero. 15. 10. 2009 byl areál z důvodu rekonstrukce uzavřen.³²⁵ Dokončen byl 28. 7. 2010³²⁶ a znovu byl veřejnosti otevřen 8. 8. 2010, tedy na druhé výročí začátku OH 2008.³²⁷ Po OH 2008 převzala správu nad Vodní kostkou společnost Beijing National Aquatics Center Company Ltd. (*Beijing guojia youyong zhongxin youxian zeren gongsi*³²⁸). Tato organizace je dceřinou společností Beijing State Assets Co. (*Beijingshi guoyou zichan jingying youxian zeren gongsi*³²⁹).³³⁰

Vodní kostka byla přestavěna a stala se atrakcí nejen pro turisty, ale také pro místní obyvatele. Rekonstrukci provedla kanadská společnost Forrec a náklady na ni činily 200 mil. RMB.³³¹ Krátce po přestavbě získal areál cenu za inovaci objektu, kterou uděluje Světová asociace průmyslu vodních parků.³³² Aquapark poskytuje návštěvníkům tobogány, skluzavky, bazén s umělým vlnobitím, divokou řeku a jiné

³²⁰ Beijing Attractions: National Aquatics Center (Water Cube). *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/attraction/beijing/water-cube.htm>

³²¹ Water Cube. *WATER CUBE* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.water-cube.com/en/>

³²² The Secrets of "Water Cube". *SinoHotelGuide*.

³²³ MCMANUS, David. Watercube Beijing : National Swimming Centre China.

³²⁴ Water Cube. *WATER CUBE*.

³²⁵ Water Cube – National Aquatics Centre. *DESIGN BUILD NETWORK*.

³²⁶ Introduction. *WATER CUBE* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.water-cube.com/en/venues/introduction/>

³²⁷ FARRAR, Lara. Beijing's Water Cube now has slides, rides, a wave pool and spa. *CNN* [online]. 2010-08-11 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://travel.cnn.com/explorations/play/beijings-watercube-water-park-now-open-040746/>

³²⁸ 北京国家游泳中心有限责任公司

³²⁹ 北京市国有资产经营有限责任公司

³³⁰ Introduction. *WATER CUBE*.

³³¹ ŠMÍDEK, Petr. Vodní kostka dva roky od pekingské olympiády. *Archivweb* [online]. 2010-09-06 [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: <https://www.archivweb.cz/en/n/foreign/vodni-kostka-dva-roky-od-pekingske-olympiady>

³³² POŠTOLKOVÁ, Lucie. Největším asijským akvaparkem je olympijská Vodní kostka v Pekingu. *Novinky.cz* [online]. 2010-10-13 [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/cestovani/211389-nejvetsim-asijskym-akvaparkem-je-olympijska-vodni-kostka-v-pekingu.html>

vodní vyžití.³³³ Dále se v areálu nachází plavecké bazény vybavené hledištěm, které jsou určené pro soutěže, bazén pro trénink plavců, multifunkční hala (kapacita přibližně 1 000 návštěvníků, mohou zde probíhat například výstavy a také je vybavena třemi tenisovými kurty), expozice související s Vodní kostkou (architektura, OH apod.), divadlo (Water Droplet Theater, kapacita 147 sedadel, promítají se 3D a HD laserové filmy).

Na severní a jižní straně se nachází budovy, ve kterých mohou návštěvníci nalézt obchody se suvenýry, sportovním oblečením, módním zbožím, nebo bar, kavárny a multifunkční sály. Tyto sály jsou pronajímány například k propagačním akcím, sportovním událostem, konferencím, různým výstavám a jiným účelům.³³⁴ Nejen Ptačí hnízdo, ale i Vodní kostka budou sloužit ZOH 2022. Plavecká hala, ve které se během OH 2008 odehrávala utkání, bude nyní sloužit pro závody v curlingu. Plavecký bazén se promění ve 4 curlingové dráhy.³³⁵ Poté, co budou dokončeny konstrukční práce, postačí přibližně 2 týdny na to, aby se plavecký bazén proměnil v kluziště.³³⁶

Vstup do bazénu ve Vodní kostce stojí 60 RMB na 120 minut. V nabídce je i prodej permanentek pěti různých kategorií pro kondiční plavání. Ceny za tyto služby jsou: 3 880 RMB (roční permanentka s každodenním vstupem), 390 RMB (roční karta na 10 vstupů), 1 100 RMB (karta na tři roky pro 30 vstupů), 2 720 RMB (karta na tři roky pro 80 vstupů), 7 800 RMB (tři karty na tři roky pro 80 vstupů). Dále zde probíhají kurzy plavání pro veřejnost: kurz pro děti ve věku 4–6 let, osm lekcí, 6–8 lidí ve skupině za 880 RMB. Kurz pro 6–8 lidí, 12 lekcí za 1 180 RMB. Roční kurz s 2–3 lekcemi za týden za 4 800 RMB. V nabídce jsou také individuální kurzy: VIP lekce za 450 RMB za hodinu. 12 lekcí s instruktorem pro jednoho za 2 480 RMB nebo pro dva plavce za 1 880 RMB. Všechny lekce jsou 60 minutové.³³⁷

³³³ BAUMER, Kevin. Beijing's Olympic "Water Cube" Transformed Into Family Fun Water Park. *BUSINESS INSIDER* [online]. 2010-11-14 [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <http://www.businessinsider.com/beijings-olympic-water-cube-transformed-into-family-fun-water-park-2010-11>

³³⁴ Introduction. *WATER CUBE*.

³³⁵ MACEK, Tomáš. Proměny pekingského hnízda i kostky: opera, akvapark, zimní ráj i curling Zdroj: https://oh.idnes.cz/stadion-ptaci-hnizdo-v-pekingu-zmeny-ds1-/sport_oh.aspx?c=A150830_201145_sport_oh_ten. *IDNES.cz* [online]. 2015-09-01 [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: https://oh.idnes.cz/stadion-ptaci-hnizdo-v-pekingu-zmeny-ds1-/sport_oh.aspx?c=A150830_201145_sport_oh_ten

³³⁶ YAMEI, Wang, ed. "Water Cube" to become "Ice Cube" during 2022 Beijing Winter Olympics. *Xinhuanet.com* [online]. New Atlas, 2014-04-19 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/video/2016-04/19/c_135294093.htm

³³⁷ Youyong xiangmu, 游泳项目, [Projekt plavání]. *WATER CUBE* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.water-cube.com/cn/entertainment/swimming/index.html>

Základní vstupné do vodního parku je 160 RMB, pro děti 120–150 cm je to 140 RMB. Je možné si zakoupit i karty za 499 RMB, nebo za 699 RMB.³³⁸ Vstupenka do divadla na promítání 10 minutového filmu stojí 20 RMB.³³⁹ Ti, kteří se chtějí do Vodní kostky pouze podívat, jako turisté, si mohou zakoupit vstupenku za 30 RMB. Do konce roku 2013 se ve Vodní kostce konalo 800 velkých akcí a navštívilo ji 13,5 mil. turistů.³⁴⁰ Od září 2008 do poloviny roku 2016 navštívilo Vodní kostku 17,7 mil. lidí. 30–35 % příjmu tvořily prohlídky objektu, 13 mil. lidí využilo možnosti plavání.³⁴¹ V roce 2011 byl příjem z provozu Vodní kostky 88 mil. RMB, provozní náklady činily 99,3 mil. RMB, náklady tak přesáhly zisk o 11,3 mil. RMB. Na tento schodek obdržela společnost od vlády finanční podporu.³⁴²

Bohužel se nepodařilo získat žádnou oficiální statistiku, která by udávala roční počet návštěvníků Vodní kostky. Nicméně vzhledem k nabízeným službám je areál hojně využíván veřejností nejen k relaxaci, sportu nebo kulturním akcím, ale také podnikatelskou sférou k pořádání různých výstav, nebo konferencí. S každým vstupem, či konanou událostí získává společnost provozující Vodní kostku příjem. Ačkoliv nebyla dohledána výroční zpráva, je pravděpodobné, že provoz této budovy vytváří v současné době zisk. Společnost byla v roce 2011 ve ztrátě, tzn. že náklady převyšovaly výnosy. Je pravděpodobné, že v tomto období společnost ještě splácela investice na rekonstrukci Vodní kostky, případně její výstavbu. Hlavním cílem podnikatelské činnosti je vytvoření zisku a společnost Beijing National Aquatics Center Company Ltd. není výjimkou, proto se také snaží nalézt nové cesty na využití areálu.

Protože byly při výstavbě Vodní kostky použity nejmodernější materiály a technologie, tato stavba významně přispěla k dalšímu rozvoji stavebního a výrobního průmyslu, v Čínské lidové republice se začaly vyrábět materiály, které se předtím vyráběly v zemích disponujících pokročilými technologiemi. Tímto způsobem došlo k dalšímu obohacení a rozšíření technologií pro čínské společnosti. Vodní kostka se

³³⁸ Xishui leyuan, 嬉水乐园, [Vodní park]. *WATER CUBE* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.water-cube.com/cn/entertainment/waterpark/index.html>

³³⁹ Shuidi juchang, 水滴剧场, [Vodní divadlo]. *WATER CUBE* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.water-cube.com/cn/entertainment/theater/index.html>

³⁴⁰ Introduction. *WATER CUBE*.

³⁴¹ 8 nian yi guo, kan niaochao he shuilifang jiaochule zenyangde dajuan, 8年已过, 看鸟巢和水立方交出了怎样的答卷. [Uplynulo osm let, jakou odpověď dá Ptačí hnízdo a Vodní kostka]. *Sohu.com* [online]. 2016-08-15 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: http://www.sohu.com/a/110467997_376243

³⁴² YU, Xiaowei. *The Question of Legacy and the 2008 Olympic Games: An Exploration of Post-Games Utilization of Olympic Sport Venues in Beijing*

svou širokou nabídkou různých volnočasových aktivit stala atrakcí pro turisty i obyvatele Pekingu. Vybudováním vodního parku a zpřístupněním vodních bazénů široké veřejnosti podporuje sportovní aktivitu obyvatel. Díky Vodní kostce a OH 2008 došlo k vyššímu zájmu obyvatel Čínské lidové republiky o plavání.

Díky výstavbě Olympijského parku a sportovišť, které se v něm nacházejí, získala tato část Pekingu na atraktivitě. Z původního místa, ve kterém se nacházela jen obytná „šedivá“ zástava, vyrostl park, který je hojně využíván k různým účelům. Díky tomuto komplexnímu projektu došlo k rozvoji města Pekingu a ke zvýšení komfortu pro obyvatele i turisty. Vodní kostka je oblíbeným místem, které Číňané rádi navštěvují. Protože velké množství z nich neumí plavat, vodní park je skvělou příležitostí k vodní zábavě i výuce plavání.

3. 4. 3. Olympijský park pro veslování a kanoistiku v Shunyi

Tak jako se Ptačí hnízdo a Vodní kostka staly symboly „hrdosti“ obyvatel Číny, technologického pokroku Čínské lidové republiky i OH 2008, se Olympijský park pro veslování a kanoistiku (*Shunyi aolinpike shuishang gongyuan*³⁴³) stal určitým symbolem „opuštěnosti a neefektivního využití“. Musíme zde zmínit, že velkou úlohu hraje zejména jednoúčelovost tohoto zařízení, jelikož bylo primárně určeno pro sporty, které se v Čínské lidové republice netěší příliš velké popularitě, a proto se tolik neprovozují. Nalézt využití pro takový typ areálu je komplikované a častým výsledkem bývají nevyužitá sportoviště. Tento osud potkal i Olympijský park pro veslování a kanoistiku. Po skončení OH 2008 až do dnešního dne všechny pokusy o využití parku skončily neúspěchem.

Ze všech sportovišť, které se v Olympijském parku nacházejí je park pro veslování a kanoistiku umístěn nejdále od centrální části olympijského areálu. Možná i toto je jedním z důvodů, proč je málo navštěvovaný a v podstatě byl ponechán svému osudu. Cesta z centrální části Olympijského parku do parku pro veslování a kanoistiku trvá přibližně 30 minut.

³⁴³ 顺义奥林匹克水上公园

Stavební práce na tomto areálu byly započaty v roce 2005³⁴⁴ a stavba byla dokončena dne 28. 7. 2007. Během OH 2008 zde probíhaly závody ve veslování, vodním slalomu, rychlostní kanoistice a dálkovém plavání.³⁴⁵ Celková kapacita parku pro veslování a kanoistiku je 37 000 míst, z toho je 1 200 sedadel trvalých a 15 800 dočasných. Zbýlých 10 000 míst je určeno ke stání.³⁴⁶ Vodní plocha pokrývá 6,35 mil. m², zelená plocha je na rozloze 5,8 m² a zastavěná plocha je 31 850 m².³⁴⁷ Zeleň tvoří 82 % celého areálu. Jeden ze zdrojů uvádí, že po skočení OH se areál stal atraktivním resortem pro rekreaci a plavání.³⁴⁸ Tento výrok ovšem v dnešní době neplatí, jelikož je areál opuštěn a téměř se nevyužívá.

V roce 2012 se ve značné míře vyskytly zprávy o nevyužitých sportovištích OH 2008. Tyto zprávy byly pravděpodobně spojeny také s OH 2012, které se konaly v Londýně. Každý pořadatel OH vychází ze zkušeností předchozích pořadatelských měst a opuštěná sportoviště tak slouží jako příklad špatného plánování budoucího využití areálů. Některé sporty jsou pouze okrajové, a tak je již při výstavbě jasné, že tato sportoviště budou po skončení OH opuštěná. Sportovní areály tohoto typu většinou bývají, pokud je to možné, plánovány jako dočasné.

V roce 2012 v parku probíhal například festival Dračích lodí. V roce 2013 byly v parku pro veslování a kanoistiku uspořádány amatérské závody v kanoistice, na dračích lodích, kajacích a ve vodním lyžování. Probíhaly zde letní tábory pro děti základních a středních škol. Žáci se učili například vodnímu lyžování nebo wakeboardingu. Finančně nákladné vodní sporty jsou však oblíbené pouze u „movitější“ skupiny obyvatel, nejedná se tedy o masovou záležitost a provozování těchto sportů není tak časté.³⁴⁹

Místní správa distriktu Shunyi do této oblasti investovala 300 mil. RMB. Měly se zde také konat závody pro motorová vozidla. V roce 2010 zde byla uspořádána soutěž formule, ale jelikož dráha neodpovídala požadavkům ke světovému uznání dráhy

³⁴⁴ Olympic Venues in Beijing. *Chinatravel.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.chinatravel.com/beijing-attraction/olympic-venues-in-beijing/>

³⁴⁵ ALFÖNDI, Tibor, Jakub BAŽANT a Michal DUSÍK. Peking 2008. 29 s.

³⁴⁶ Shunyi Olympic Rowing-Canoeing Park. *Beijing Tourism* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://t.visitbeijing.com.cn/html/2013/Attractions_0810/52.html

³⁴⁷ ALFÖNDI, Tibor, Jakub BAŽANT a Michal DUSÍK. Peking 2008. 29 s.

³⁴⁸ Shunyi Olympic Rowing-Canoeing Park. *Beijing Tourism*

³⁴⁹ CHEN, Stephen. New uses found for some Beijing Games venues [online]. *South China Morning Post Publishers*, 2013-08-10 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.scmp.com/news/china/article/1295645/new-uses-found-some-beijing-olympic-games-venues>

vhodné pro tyto závody, projekt se stal neúspěšným. Dle plánu měl být park pro veslování a kanoistiku proměněn v rekreační oblast, záměr však nebyl zrealizován. Část areálu je využívána plavebním klubem Beijing Aofan Sailing Club (*Beijing aofan julebu*³⁵⁰).³⁵¹ Tato organizace byla založena v roce 2012 a poskytuje kurzy pro děti i dospělé. Vyučování se týká vodních sportů jako plachtění, windsurfingu, jízdě na různých typech menších lodí apod.³⁵²

Velmi často zmiňovaným příkladem nevyužitého a chátrajícího sportoviště OH 2008 se stal kanál určený pro závody kajaků.³⁵³ Voda, která se v kanálu nacházela byla využita k závlaze okolního parku.³⁵⁴ Provoz zde již nebyl obnoven a kanál nemá dalšího využití. Kromě toho, že sporty tohoto typu nejsou rozšířeny, hraje zde roli ještě jeden aspekt. Peking trpí dlouhodobým nedostatkem vody, a proto by udržování takového kanálu bylo velmi nákladné a bylo by to plýtvání s vodou, která je v Pekingu vzácná.

Park pro veslování a kanoistiku je ukázkou chybného naplánování investice a pozdějších pokusů o obnovu. Nejenom, že vláda utrpěla finanční ztrátu investicí do prvotní výstavby, ale pozdější investice byly dalším plýtváním. Protože u příležitosti OH 2008 bylo vybudováno velké množství sportovišť, nebylo možné všechny z nich vytížit. Místní správa měla situaci podrobit detailní analýze a při snaze o obnovení činnosti v parku pro veslování a kanoistiku měla areály přebudovat, buď na místa dostupná většině obyvatel a turistů a tím zajistit jejich využití, nebo mohly být přeměněny na parkovou zeleň. Správa by tak alespoň eliminovala zvyšující se náklady na údržbu a vyhnula by se kritice veřejnosti.

Většina sportovišť postavených pro OH 2008 je i nadále využívána. Je však velmi komplikované určit ziskovost těchto projektů. Relevantní data nejsou veřejně přístupná a jakékoliv závěry z tohoto důvodu nemohou být přesné. Jelikož v případě Čínské lidové republiky šlo primárně o prestiž a předvedení silné ekonomiky země, sportoviště

³⁵⁰ 北京奥帆俱乐部

³⁵¹ YEN, Caleb. A Tale of Two Parks: Shunyi Olympic Rowing-Canoeing Park. *Beijing-Kids.com* [online]. True Run Media, 2012-07-26 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.beijing-kids.com/blog/2012/07/26/a-tale-of-two-parks-shunyi-olympic-rowing-canoeing-park/>

³⁵² Wei ertong, qingshaonian, chengren dailai jixian fuchuan tiyan, 为儿童,青少年,成人带来极限帆船体验, [Přineste extrémní zážitky z plavby dětem, mladistvým a dospělým]. *Eol.cn* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: http://www.eol.cn/peixun/j_e1f9a

³⁵³ Creepy pics of abandoned Olympics venues. *Royalvegascasino.com* [online]. 2016-08-24 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.royalvegascasino.com/blog/creepy-pics-of-abandoned-olympics-venues/>

³⁵⁴ Olympics-Beijing grapples with Games legacy four years on [online]. *REUTERS*, 2012-04-10 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/olympics-beijing-legacy/olympics-beijing-grapples-with-games-legacy-four-years-on-idUSL3E8F92920120410>

byla vybudována za nemalé náklady s použitím nejmodernějších dostupných technologií.

OBRÁZEK Č. 7

Nevyužívaný Olympijský park pro veslování a kanoistiku v Shunyi.

Zdroj: <https://www.reuters.com>

Na světě bychom snad nenašli jedinou pořadatelskou zemi, která by neměla nevyužitá a opuštěná sportoviště. Novinové články a zprávy jsou plné fotografií opuštěných areálů z různých zemí. Čínské lidové republice se však podařilo splnit úkol, který byl vytyčen pro konání OH 2008, a to upevnit si svou pozici ve světě a úspěšně zorganizovat OH 2008. I nadále je viditelná snaha o využití stávajících areálů k různým účelům, ne vždy je ale kapacita sportovišť plně vytížena.

3. 5. Dopad OH na ekonomiku Pekingu

Jednotlivé země pořádají OH také s vidinou pozitivního dopadu na ekonomiku regionu a státu. Obecně se předpokládá, že se zvýší turismus a tím i příjmy daného

regionu, dojde k navýšení platů a vytvoření nových pracovních míst.³⁵⁵ V případě OH 2008 se předpokládalo, že konání OH zvedne prestiž a popularitu jak města Peking, tak celé Čínské lidové republiky. Prognózy také uváděly, že po skončení OH nastane ekonomický udržitelný rozvoj. Je nutné zmínit, že olympijskou ekonomiku Pekingu nelze oddělovat od běžné ekonomiky, jelikož jsou spolu úzce propojeny.

Dle slov čínského velvyslance ve Velké Británii, pana Liu Xiaominga, se stala olympijská ekonomika hnací silou pro ekonomický a sociální rozvoj Pekingu. V období let 2001–2008 zaznamenalo toto město nejstabilnější a nejdelší ekonomický růst.³⁵⁶ Podle výroční zprávy (The China Economy Yearbook) z roku 2009 daly OH 2008 základ pro podporu rozvoje a díky tomu došlo k usnadnění realizace OH. Vláda řídila olympijskou ekonomiku a olympijské hospodářství bylo předmětem marketingu vlády.

Přínosy OH se před samotným konáním týkaly zlepšení dopravní situace, propagace rozvoje průmyslu a rozvoje olympijského trhu. Během konání OH byly benefitem příjmy z OH, posílení turismu a přidružených průmyslů. Předpokládalo se, že po skončení OH se projeví další výhody, například rozšíření vztahů se zahraničím, využívání sportovišť a zařízení a rozvoj průmyslů spojených s OH. Díky přípravám na OH došlo ke stimulaci rozvoje města Peking, zejména z pohledu vlivu investic a spotřební poptávky.³⁵⁷

Během období let 2002–2007 došlo k obrovskému rozvoji města Peking. Ročně vzrostla ekonomika této metropole o 12,4 %, což představovalo navýšení o 1,9 % oproti průměrnému růstu, který byl zaznamenán v letech 1996–2001. Hodnota investic do infrastruktury dosáhla v letech 2002–2007 částky 401,47 miliard RMB. Průměrný roční nárůst byl 18,3 %, což představovalo 2,3 krát více než v období 1996–2001.³⁵⁸ Předpokládalo se, že olympijská ekonomika zvýší podnikatelské příležitosti o více než 3 biliony RMB. V roce 2007 se dokončovaly práce na jednotlivých stavbách určených pro OH. V první polovině roku poskytla vláda investici v částce 5,53 miliard RMB (1,94 miliard RMB na olympijská sportoviště a zbylých 3,59 miliard RMB

³⁵⁵ TOOHEY, Kristine. *The Olympic Games: A Social Perspective*

³⁵⁶ The world will view the London 2012 Olympics as a success, says Chinese Ambassador Liu Xiaoming. *The Telegraph* [online]. Telegraph Media Group Limited, 2012-08-06 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/sport/olympics/9457329/The-world-will-view-the-London-2012-Olympics-as-a-success-says-Chinese-Ambassador-Liu-Xiaoming.html>

³⁵⁷ CAI, Bing. Editor: Chen, Jiagui. *The China Economy Yearbook Volume 3*, S. 273-282

³⁵⁸ WU, Bo. Liu Xiaoming: aoyunhui dui beijing jingji shehui fazhan yingxiang shifen mingxian, 刘晓明: 奥运会对北京经济社会发展影响十分明显, [Liu Xiaoming: dopad Olympijských her je pro rozvoj ekonomiky a společnosti zřejmý]. *Www.chinanews.com* [online]. Chinanews.com, 2012-08-08 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.chinanews.com/gn/2012/08-08/4093224.shtml>

na ostatní zařízení). V Pekingu došlo k obrovskému nárůstu městských zařízení, to mělo za následek rozvoj průmyslových odvětví s tím spojených, zejména v oblasti terciárního sektoru. To vedlo ke zlepšení celkové ekonomiky. V první polovině roku 2007 byly dokončeny investice do terciárního sektoru ve výši 122,89 miliard RMB, což představovalo nárůst o 16,5 % oproti průměrnému nárůstu investic místní vlády. Tato investice byla rozdělena do tří segmentů:

1. komunikace, doprava, poštovní průmysl a skladování, do nichž bylo investováno 24,11 miliard RMB (nárůst o 51,9 %);
2. počítačové služby, přenos informací a softwarový průmysl, kde investice činily 3,35 miliard RMB (nárůst o 39,7 %);
3. zábavní průmysl, kultura a sporty, do kterých bylo investováno 4,67 miliard RMB (nárůst o 69,9 %).

OH hry měly také velký vliv na celkový rozvoj Čínské lidové republiky i rozvoj Pekingu díky patentům spojených s projekty pro OH. Bylo zaregistrováno více než 320 patentových žádostí a vydáno přes 180 patentů.³⁵⁹ V roce 2010 došlo k nárůstu patentových podání o 16,7 %. Oproti roku 2006, kdy bylo zažádáno o přibližně 171 tisíc patentů, bylo v roce 2010 zaregistrováno podání již téměř 314 tisíců žádostí. Ze všech podání v Čínské lidové republice byl zaznamenán nárůst domácích patentových podání z 53 % v roce 2006 na 73 % v roce 2010.³⁶⁰ OH tak přispěly k technologickému rozvoji města Peking a také částečně poskytly motivaci pro čínské subjekty k podávání patentových žádostí.

Jelikož není možné oddělit olympijskou ekonomiku od ekonomiky běžné, nelze přesně určit a vyčíslit míru podílu OH na ekonomice Pekingu. Dle relevantních dat však lze vyvodit závěry, zda OH měly podstatný nebo minimální vliv na ekonomické ukazatele tohoto regionu. Následující kapitoly jsou proto zaměřeny na turismus, zaměstnanost a HDP města Peking. Tyto údaje jsou poměrně dobře veřejnosti dostupné z výročních zpráv statistických úřadů a vypovídají o ekonomické situaci jednotlivých období.

³⁵⁹ CAI, Bing. Editor: Chen, Jiagui. *The China Economy Yearbook Volume 3*, S. 273-282

³⁶⁰ YEE, Lee Chyen. China tops U.S, Japan to become top patent filer [online]. *REUTERS*, 2011-12-21 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-china-patents/china-tops-u-s-japan-to-become-top-patent-filer-idUSTRE7BK0LQ20111221>

3. 5. 1. Turismus v Pekingu

Nárůst turismu je jedním z hlavních přínosů olympijské ekonomiky. Po konání OH se daná země a města stanou celosvětově známými, toto vede ke zvýšení turistického ruchu na daném území. V případě OH 2008 se předpokládalo, že v roce 2008 navštíví Peking 4,6–4,8 mil. zahraničních turistů a 101–102 mil. turistů z Číny. Příjem ze zahraničního turismu byl odhadován na 4,8–4,9 miliard USD a z domácího turismu na 143–149 miliard RMB.³⁶¹

Dle posouzení oficiální statistiky vydávané Statistickým úřadem města Peking (Beijing Municipal Bureau of Statistics, *Beijingshi tongjiju*³⁶²) počet zahraničních turistů nedosáhl odhadovaného množství. Avšak počet turistů z Čínské lidové republiky byl větší. Zahraničních turistů bylo 3,79 mil. (nejméně o 0,81 mil. méně, než udávaly prognózy) a domácích pak 141,81 mil. (nejméně o 40,81 mil. více). Příjmy dosáhly 4,46 miliard USD u zahraničních a 190,7 miliard RMB u domácích turistů.

Z níže uvedené tabulky vyplývá rostoucí trend turismu. Pokud porovnáme rok 2003 s rokem 2016, počet zahraničních turistů se zvýšil o 2,314 mil. A počet domácích turistů vzrostl o 194,15 mil. Nejvyšší hodnota nárůstu zahraničních turistů nastala v období 2003–2004, kdy byl nárůst zahraničního turismu o 70,4 % větší (+ 1,304 mil. turistů). Domácích turistů bylo v tomto období o 32,5 mil. více, což představovalo 37,4% nárůst. Počet turistů směřujících do hlavního města Čínské lidové republiky rostl až do roku 2007. O vývoji turismu v roce 2008, kdy se OH konaly, pojednává text níže.

Po skončení OH se zahraniční a domácí turismus vyvíjí odlišně. U domácího turismu přetrvával neustále rostoucí trend až do roku 2016. U zahraničního turismu byl nejvyšší počet turistů zaznamenán v roce 2011, kdy došlo k 37,3% nárůstu oproti roku 2008, což představovalo o 1,414 mil. turistů více. Po roce 2011 až do roku 2016 už dochází k poklesu zahraničního turismu a to o 20 %, což bylo o 1,039 mil. turistů méně. Celkově se však počet zahraničních turistů v období 2008–2016 zvýšil o 10 %, počet cestujících směřujících do Pekingu ze zahraničí bylo o 375 000 více.

³⁶¹ CAI, Bing. Editor: Chen, Jiagui. *The China Economy Yearbook Volume 3*, S. 281

³⁶² 北京市统计局

TABULKA Č. 4

Přehled počtu zahraničních a domácích turistů a příjmy ze zahraničního a domácího turismu.

Rok	Počet zahraničních turistů v milionech	Počet domácích turistů v milionech	Celkový počet turistů v milionech	Příjem ze zahraničního turismu v miliardách USD	Příjem ze zahraničního turismu v miliardách RMB	Příjem z domácího turismu v miliardách RMB
2003	1,851	87,000	88,851	1,90000	15,72630	70,60
2004	3,155	119,500	122,655	3,17000	26,23809	114,50
2005	3,629	125,000	128,629	3,62000	29,66228	130,00
2006	3,903	132,000	135,903	4,02600	32,09930	148,27
2007	4,355	142,800	147,155	4,58000	34,84464	175,36
2008	3,790	141,810	145,600	4,46000	30,99254	190,70
2009	4,125	162,570	166,695	4,36000	29,78316	214,45
2010	4,901	179,000	183,901	5,04400	34,14788	242,51
2011	5,204	208,840	214,044	5,41600	34,99278	286,43
2012	5,009	226,337	231,346	5,14900	32,50049	330,13
2013	4,501	247,388	251,890	4,79468	29,70784	366,63
2014	4,275	257,222	261,497	4,60770	28,30510	399,70
2015	4,200	268,590	272,790	4,60500	28,67534	432,00
2016	4,165	281,150	285,315	5,06900	33,67844	468,30

Vytvořeno autorkou podle zdroje: <http://www.bjstats.gov.cn/nj/main/2017-tjnj/zk/html/en17-01.jpg>

Přepočítání příjmu zahraničního turismu z USD do RMB dle ročního průměrného směnného kursu Světové banky, zdroj: <https://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.FCRF?end=2017&locations=CN&start=2003>

K největšímu nárůstu v oblasti domácího turismu po skončení OH došlo v roce 2011, kdy se oproti předcházejícímu roku zvýšil příliv domácích turistů o 29 840 mil. V období let 2011–2016 nedošlo k poklesu tak, jako tomu bylo u zahraničního turismu, ale naopak byl zaznamenán nárůst o 34,6 % (72,31 mil. domácích turistů). Při srovnání období let 2008–2016 došlo v oblasti domácího turismu k 98,25% nárůstu, což představovalo o 139,34 mil. domácích turistů více. Rozvoj domácího turismu souvisí s lepší ekonomickou situací obyvatel Čínské lidové republiky, rozvinutějším dopravním

systemem, snadnějším přístupem k informacím, lepší propagací turistických míst a zlepšením služeb v oblasti turismu. Téměř každý Číňan chce za svůj život alespoň jedenkrát navštívit Peking. S ohledem na počet obyvatel Čínské lidové republiky je to obrovská masa potencionálních turistů. Odhaduje se, že v roce 2020 dosáhne počet domácích turistů cestujících do Pekingu 313 milionů. Mělo by to představovat nárůst o 3,1 %.³⁶³ Sportoviště a jiná zařízení postavená pro účely OH 2008 také napomohly propagaci Pekingu mezi občany Čínské lidové republiky, a tak přispěly k rozvoji turismu v hlavním městě. V Pekingu se zlepšila dopravní situace, čímž se zjednodušila dostupnost jednotlivých turistických atrakcí, zvětšil se počet hotelů a s nárůstem turismu se zvětšila a zkvalitnila nabídka terciárního sektoru (služeb).

Zvláštní pozornost je věnována období let 2007–2008, které stojí za povšimnutí. Domácí i zahraniční turismus, a to navzdory konání OH 2008, poklesl. U zahraničního turismu byl zaznamenán pokles o 13 % (o 0,565 mil. turistů méně) a u domácího to byl pokles o 0,7 % (o 0,99 mil. turistů méně). Toto bylo zapříčiněno několika důvody. Jedním z nich byla přísná bezpečnostní opatření, která byla zavedena právě z důvodu konání OH a byla uvedena v platnost v roce 2008, zejména před samotným konáním OH. Omezení ve vydávání víz vedlo k tomu, že méně lidí o víza žádalo.³⁶⁴ Čínská vláda zavedla výše zmíněná přísná opatření, která měla negativní vliv na příliv turistů do hlavního města. Poklesl také počet podnikatelů, kteří město navštěvovali. Při autobusové dopravě do měst, kde se konaly OH se museli cestující prokázat identifikačními kartami a vstupenkami na OH.³⁶⁵

Dále byla zavedena nová opatření pro čínská víza, která zahrnovala komplexnější a komplikovanější proces.³⁶⁶ Některé turistické atrakce byly veřejnosti uzavřeny. Například Pekingská univerzita byla z bezpečnostních důvodů uzavřena v období 20. 7. 2008–18. 9. 2008, přestože ji v létě obvykle navštěvují tisíce turistů denně.³⁶⁷

³⁶³ UNWTO-WTCF City Tourism Performance Research Beijing Case Study [online]. *The World Tourism Organization* [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/docpdf/beijingcasestudy.pdf>-WTCF City Tourism Performance Research Beijing Case Study [online]. *The World Tourism Organization* [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/docpdf/beijingcasestudy.pdf>-WTCF City Tourism Performance Research Beijing Case Study [online]. *The World Tourism Organization* [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/docpdf/beijingcasestudy.pdf>

³⁶⁴ International Business & Economics Research Journal - December 2008, dostupné z <https://www.cluteinstitute.com/ojs/index.php/IBER/article/view/3315/3363>

³⁶⁵ BRANIGAN, Tania. Visitors to Beijing Olympics put off by higher costs and tighter security. *The Guardian* [online]. Guardian News and Media Limited, 2008-07-17 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2008/jul/17/china.olympicgames2008>

³⁶⁶ BARBOZA, David. China's Visa Policy Threatens Olympics Tourism. *The New York Times* [online]. The New York Times Company, 2008-06-24 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2008/06/24/business/worldbusiness/24visa.html>

³⁶⁷ Peking University bans tourists for Olympic security. *CHINA DAILY.com.cn* [online]. China Daily, 2008-07-09 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: http://www.chinadaily.com.cn/olympics/2008-07/09/content_6831595.htm

Dalšími důvody nižší návštěvnosti, kromě vízového omezení, byly etnické nepokoje v Tibetu, rostoucí inflace a zemětřesení v Sichuanu,³⁶⁸ kde zahynulo, nebo bylo pohřešováno 87 150 lidí.³⁶⁹

Pokles zahraničního turismu po roce 2011, jak je popsáno výše může být důsledkem odeznívání pozitivního olympijského efektu. Pro podporu zahraničního turismu byla dne 1. 1. 2013 nově zavedena možnost 3 denního bezvízového styku.³⁷⁰ Umožňuje návštěvníkům, kteří cestují do jiných zemí leteckou přepravou bezvízový pobyt v jednom z 18 čínských měst po dobu 72 hodin. Jedním z těchto měst je také Peking a turisté mohou navštívit Peking bez vízové povinnosti, pokud cestují do jedné ze zemí specifikovaných v požadavcích pro bezvízový pobyt.³⁷¹ Běžnou praxí je, že statistiky nezohledňují tyto turisty, ale pouze návštěvníky, kteří přijíždí na základě víza. Statistická data jsou tímto částečně zkreslená. Podle předpokladů mělo toto opatření přilákat přibližně 20 000 turistů za rok 2013, ve skutečnosti jich však bylo pouze 14 000. Je zřejmé, že opatření nemělo zamýšlený efekt.³⁷² Vzhledem k tomu, že tento roční počet je téměř zanedbatelný, není možné, aby statistiku zásadně ovlivnil.

Pokles zahraničního turismu nastal z následujících důvodů. Jedním z nejdůležitějších je znečištění ovzduší a životního prostředí. Jelikož média již na problém znečištění v Čínské lidové republice poukazují několik let, tento fakt působí negativně na příliv zahraničních turistů.³⁷³ Dle výše uvedené tabulky byl v Pekingu v roce 2013 zaznamenán pokles zahraničního turismu o 10,14 % oproti předchozímu roku. Další z důvodů, které měly vliv na pokles zahraničního turismu jsou ekonomického rázu. Čínská měna RMB posilovala a také slabá globální ekonomika zde sehrála významnou roli.³⁷⁴ V roce 2013 vzrostla hodnota RMB o 3 % v porovnání s USD. Tím se stává Peking a celá Čínská lidová republika pro zahraniční turisty „dražší“. Výdaje na cestu jsou tedy vyšší než v předcházejících letech. Lidé raději

³⁶⁸ International Business & Economics Research Journal - December 2008

³⁶⁹ Sichuan 2008: A disaster on an immense scale. *BBC.com* [online]. 2013-05-09 [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/science-environment-22398684>

³⁷⁰ Beijing 72-hour visa-free transit policy. *Beijing Capital International Airport* [online]. [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: http://en.bcia.com.cn/server/notice/72visafree/72visafree_policy.shtml

³⁷¹ Beijing Attractions: Beijing Olympic Forest Park. *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/embassy/visa/free-72hour/>

³⁷² TIAN, Kathy a Liu JING. Foreign Tourists Skip Beijing. *THE WALL STREET JOURNAL* [online]. 2014-01-16 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://blogs.wsj.com/chinarealtime/2014/01/16/foreign-tourists-skip-beijing/>

³⁷³ MUDALLAL, Zainab. China's air pollution is driving away international tourists. *QUARTZ* [online]. 2015-01-27 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://qz.com/1264305/can-genes-change-the-way-languages-evolve/>

³⁷⁴ ZHENG, Xin. Beijing sees sharp fall in tourism. *CHINA DAILY.com.cn* [online]. China Daily, 2014-01-13 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: http://www.chinadaily.com.cn/china/2014-01/13/content_17231323.htm

preferovali destinace, kde dochází k oslabování místní měny.³⁷⁵ Zahraniční turisté také zohledňovali „vybavenost“ čínských destinací. Peking byl například kritizován v oblastech servisu pro turisty, jednání taxikářů, dopravní situace, přelidněnosti, nebo špatného stavu toalet.³⁷⁶

Čínská lidová republika i nadále přijímá další opatření, která by měla vést ke zvýšení přílivu zahraničních turistů. Dne 28. 12. 2017 bylo zavedeno prodloužení stávající bezvízové povinnosti ze 72 hodin na 144, to se týká mimo jiné i Pekingu.³⁷⁷ Toto opatření se nevztahuje pouze na leteckou dopravu, ale nově je také zaměřeno na vlakovou a lodní přepravu. Bohužel ne všechny ambasády tuto informaci na svých stránkách uvádí.³⁷⁸ Toto je i případ Ambasády Čínské lidové republiky v České republice. K únoru 2018 zde lze nalézt pouze údaje týkající se města Shanghai a provincií Jianguo a Zhejiang, kde je toto opatření také platné.³⁷⁹ Peking sice tuto politiku zavedl, ale bez poskytnutí relevantních informací zahraničním turistům je neefektivní.

Příjem ze zahraničního turismu činil v roce 2003 1,9 miliard USD, v roce 2004 se zvýšil o 1,27 miliard USD, což představovalo 66,84% nárůst. Příjmy ze zahraničního turismu nadále rostly až do roku 2007 včetně. V roce 2008 byl zaznamenán pokles o 120 mil. USD (2,24% pokles), toto souviselo se snížením počtu turistů a opatřeními omezujícími vstup do země. V roce 2011 byl nejvyšší příjem ze zahraničního obchodu za období let 2003–2016, oproti roku 2008 došlo k nárůstu v příjmech ze zahraničního turismu o 21,43 %, což představovalo částku 956 mil. USD. Po roce 2011 se příjem Pekingu z tohoto turismu snižoval. Při porovnání let 2008 a 2016 se příjem v roce 2016 zvedl o 13,65 % (609 mil. USD). Příjmy ze zahraničního turismu se mění v závislosti na počtu turistů v Pekingu, jejich ekonomické situaci, pravidlech omezujících vstup do země, ekonomické situaci Pekingu nebo vybavenosti a prostředí města. OH měly

³⁷⁵ TIAN, Kathy a Liu JING. Foreign Tourists Skip Beijing.

³⁷⁶ FENG, Bree. Beijing Battles Decline in Tourism. *The New York Times: Sinosphere* [online]. The New York Times Company, 2014-12-19 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://sinosphere.blogs.nytimes.com/2014/12/19/beijing-battles-decline-in-tourism/>

³⁷⁷ 144-hour visa-free transit policy. *Beijing Capital International Airport* [online]. [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: http://en.bcia.com.cn/server/notice/144visafree/144visafree_faq.shtml

³⁷⁸ D'AMBROSIO, Richard. Beijing Expands Visa-Free Policy for Transiting Travelers. *Travel Market Report* [online]. 2018-01-02 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.travelmarketreport.com/articles/Beijing-Expands-Visa-Free-Policy-for-Transiting-Travelers>

³⁷⁹ Výjimky z vízové povinnosti. *Embassy of the People's Republic of China in the Czech Republic* [online]. [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.chinaembassy.cz/cze/lsw/viza/t979703.htm>

vliv na propagaci Pekingu a Čínské lidové republiky ve světě, špatné životní prostředí však působilo na návštěvníky zvažující cestu do Pekingu negativně.

Příjmy z domácího turismu měly ve zkoumaném období let 2003–2016 rostoucí tendenci. Pokles příjmů nebyl zaznamenán ani mezi roky 2007 a 2008, kdy se mírně zmenšil počet domácích turistů v Pekingu. Mezi roky 2003 a 2004 došlo k nárůstu příjmů z domácího turismu o 62,18 % (43,9 miliard RMB). V roce následujícím po skončení OH došlo k nárůstu o 12,45 % (23,75 miliard RMB) oproti roku 2008. V roce 2011, kdy byl nejvyšší příjem ze zahraničního turismu, byl v oblasti domácího turismu zaznamenán nárůst o 50,2 % (95,73 miliard RMB) oproti roku 2008. Pokud porovnáme rok 2008 a 2016, v příjmu z domácího turismu, v roce 2016 došlo k nárůstu o 145,57 %. Domácí turisté tak v Pekingu utratili o 277,6 miliard RMB více než tomu bylo v roce 2008.

V minulých letech se zvýšila útrata domácích turistů v Pekingu. V roce 2010 tato částka činila 1 902 RMB na osobu, v roce 2013 to bylo 2 258 RMB a v roce 2016 částka dosáhla 2 498 RMB.³⁸⁰ S přílivem domácích turistů do Pekingu a jejich ochotou utratit více finančních prostředků je zřejmé, že se příjmy z turismu v Pekingu zvyšují a tento trend bude pokračovat i nadále.

Konání OH nepochybně napomohlo rozvoji turismu. Před samotným konáním byl zaveden plán na podporu turismu v Pekingu (Beijing Olympic Tourism Action Plan), který propagoval Peking zejména z hlediska tradiční kultury. Docházelo k rozšíření marketingu zaměřeného na turismus a k rozvoji „turistických produktů“.³⁸¹ I navzdory klesajícímu počtu zahraničních turistů je trend turismu v Pekingu stoupající. Největší oblibě se toto hlavní město těší u samotných Číňanů. Výše uvedené údaje dokazují, že do roku 2011 trval pozitivní olympijský efekt, kdy docházelo k velkému nárůstu domácích turistů a oblast zahraničního turismu dosáhla vrcholu.

³⁸⁰ UNWTO-WTCF City Tourism Performance Research Beijing Case Study.

³⁸¹ TIAN, Jing a Charles JOHNSTON. The 2008 Olympic Games: Leveraging a “Best Ever” Games to Benefit Beijing. *Asian Social Science* [online]. CCSE Journals Online, April 2008(4) [cit. 2018-03-28]. ISSN 1911-2025. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/8d35/18ad8e1dad53a647ab448d4e66ee248b7e2c.pdf>

3. 5. 2. Zaměstnanost v Pekingu

Jedním z pozitivních efektů konání OH je zvýšení zaměstnanosti v daném místě.³⁸² Během přípravy na OH se jedná zejména o pracovní místa vytvořená v oblasti stavebnictví. V této fázi se budují nejen sportoviště, dopravní infrastruktura a hotely, ale také parky nebo kanceláře. V počáteční fázi se jedná o migrující pracovníky, kteří dostávají poměrně nízkou mzdu. Dále jsou vytvořeny pracovní místa spojená se službami³⁸³ a po skončení OH jsou to pracovní pozice například v oblasti turismu nebo správy postavených sportovišť a jiných objektů. Počet obyvatel Pekingu se téměř neustále zvyšuje a někteří zaměstnanci, kteří v Pekingu pracovali dočasně, se zde usadili. Například na stavbu Ptačího hnízda bylo zaměstnáno asi 5 300 migrujících pracovníků. Jejich měsíční plat byl v té době 1 500 RMB (průměrný plat těchto pracovníků v jiných městech byl ve stejném období jen 966 RMB).³⁸⁴

Níže jsou uvedena statistická data pracovníků působících v hlavním městě Čínské lidové republiky v primárním a sekundárním průmyslu a terciárním sektoru. Protože statistický úřad změnil strukturu výročních zpráv, tabulka je uvedena s daty pouze do roku 2012. Bohužel nebylo možné získat údaje pro roky 2013–2016 z jiných relevantních statistik.

Na základě níže uvedených údajů můžeme říci, že poměr primárního a sekundárního průmyslu se každoročně snižuje, zatímco poměr terciárního sektoru se zvyšuje. Tzn. že stále více lidí žijících v Pekingu pracuje v oblasti služeb. Nejvyšší pokles primárního průmyslu nastal mezi roky 2003 a 2004 a v období let 2004–2008 došlo k nárůstu, počet však již nedosáhl stejného množství jako v roce 2003. Od roku 2009–2012 byl pak zaznamenán pokles pracovníků v primárním průmyslu z 657 000 na 573 000, což představovalo 12,8% pokles. Počet pracovníků v sekundárním průmyslu v letech 2003–2005 klesal, od roku 2007–2010 měl rostoucí tendenci, kdy v roce 2010 dosáhl vrcholu 2,758 mil. pracovníků. V roce 2011 došlo k 20,5% poklesu pracovníků v sekundárním průmyslu, toto představovalo změnu o 566 000 pracovníků méně. Vzhledem k tomu, že v Pekingu docházelo v období 2003–2012 k nárůstu počtu

³⁸² FAIRFIELD-SONN, James W. Hosting the Summer Olympic Games: Impact on Global Cities and International Business. *Journal of Applied Business and Economics*

³⁸³ TROFIMOVSKAYA, Irina. *The Impact of the Beijing 2008 Olympic Games on the Chinese Employment* [online]. [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://themiceblog.files.wordpress.com/2012/10/the-impact-of-the-beijing-2008-olympic-games-on-the-chinese-employment1.pdf>

³⁸⁴ KENT, Jo. Beijing Olympics - A Bird's Nest View. *ABC NEWS* [online]. 2007-06-06 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/International/story?id=3249074&page=1>

obyvatelstva a počet zaměstnanců v primárním a sekundárním průmyslu se neměnil příliš výrazně (maximálně 20,5 %), lze předpokládat, že většina pracovníků se uplatnila na trhu práce v oblasti terciárního sektoru. Poměr pracovníků pracujících v sekundárním průmyslu se každoročně snižoval, poměr pracovníků primárního průmyslu se snižoval v období let 2003–2010, v roce 2011 a 2012 se poměr oproti roku 2010 mírně zvětšil.

TABULKA Č. 5

Počet pracovníků v primárním a sekundárním průmyslu a terciárním sektoru v Pekingu.

Rok	Počet pracovníků v primárním průmyslu	Počet pracovníků v sekundárním průmyslu	Počet pracovníků v terciárním sektoru	% poměru pracovníků v primárním průmyslu	% poměru pracovníků v sekundárním průmyslu	% poměr pracovníků v terciárním sektoru	Počet pracovníků ve stavebním průmyslu
2003	678 000	2 464 000	4 847 000	8,5	30,8	60,7	877 000
2004	616 000	2 364 000	5 970 000	6,9	26,4	66,7	413 000
2005	622 000	2 264 000	6 318 000	6,8	24,6	68,6	411 000
2006							343 000
2007	653 000	2 556 000	7 905 000	5,9	23,0	71,1	328 000
2008	660 000	2 565 000	8 513 000	5,6	21,8	72,5	328 000
2009	657 000	2 638 000	9 256 000	5,2	21,0	73,7	341 000
2010	651 000	2 758 000	9 768 000	4,9	20,9	74,1	394 000
2011	591 000	2 192 000	7 914 000	5,5	20,5	74,0	425 000
2012	573 000	2 126 000	8 374 000	5,2	19,2	75,6	427 000

Vytvořeno autorkou podle zdroje: <http://www.stats.gov.cn/english/Statisticaldata/AnnualData/>

Počet pracovníků v terciárním sektoru rostl až do roku 2010, kdy dosáhl hranice 9,768 mil. pracovníků. V období mezi roky 2010–2011 nastal pokles o 19 %, v terciárním sektoru pracovalo o 1,854 mil. pracovníků méně. V roce 2012 byl zaznamenán nárůst o 460 000 pracovníků oproti předcházejícímu roku. Celkově se poměr pracovníků v terciárním sektoru každoročně zvyšoval z 60,7 % v roce 2003 na 75,6 % v roce 2012. Za deset let se změnila struktura průmyslu v Pekingu a každoročně narůstal počet pracovníků v terciárním sektoru, zatím u primárního a sekundárního průmyslu byl zaznamenán opačný trend.

Během probíhající výstavby zařízení pro OH se počet pracovníků ve stavebnictví v letech 2004–2005 pohyboval těsně nad 400 000. Na konci roku 2003, respektive na začátku roku 2004 začaly práce na rozsáhlých projektech jako Ptačí hnízdo, linky metra, Olympijský park atd. až do roku 2008, kdy se konaly OH, se počet pracovníků ve stavebnictví snižoval. Po skončení OH se začal jejich počet opět zvyšovat, protože OH přispěly k rozvoji města Peking a připravily půdu pro realizaci dalších projektů. Poskytly pracovní příležitosti ve stavebním průmyslu, při výstavbě infrastruktury nebo jiných staveb. Také poskytly pracovní příležitosti v terciárním sektoru, kde se procento podílu zaměstnaných pracovníků každoročně zvyšuje, jak bylo zmíněno výše.

Během výstavby olympijských areálů bylo v Pekingu v roce 2007 4,2 mil. migrujících pracovníků. Tito pracovníci sem přišli zejména kvůli konstrukčním pracím.³⁸⁵ Otázkou zůstává, zda jsou zahrnuti do statistik města Peking. Při výstavbě projektů tvoří migrující pracovníci důležitou složku pracovní síly. Některé zdroje uvádí, že tito pracovníci tvoří až 1/3 populace Pekingu, jejich celkový počet dosahuje 7 milionů.³⁸⁶ Dle China Daily mělo být v Pekingu vytvořeno 1,8 mil. pracovních pozic,³⁸⁷ oficiální zpráva uvádí, že přípravou na OH byl vytvořen přibližně milion pracovních pozic.³⁸⁸

Po skončení OH se nezaměstnanost snižovala, a to i přes to, že přírůstek obyvatelstva se každoročně zvyšoval. Míra nezaměstnanosti se pohybovala v rozmezí 1,3–1,4 %. Jelikož v každé společnosti existuje určitá sociální skupina obyvatel, která není ochotná pracovat, je 1,4% nezaměstnanost důkazem o fungující ekonomice a pracovním trhu v Pekingu.

V roce 2005 žilo v Pekingu 12,81 mil. obyvatel, kdežto v roce 2010 to bylo již 16,19 mil. OH vytvořily z Pekingu atraktivní „město příležitostí“ a přispěly k přílivu obyvatel do tohoto města. V roce 2015 zde žilo již 20,38 mil. obyvatel.³⁸⁹

³⁸⁵ MILÝ, Vlastimil. Počet obyvatel Pekingu přerůstá místním plánovačům přes hlavu. *IROZHLAS.cz* [online]. Český rozhlas, 2008-01-22 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/pocet-obyvatel-pekingu-prerusta-mistnim-planovacum-pres-hlavu_200801221003_mtaborska

³⁸⁶ HAYS, Jeffrey. Migrant Workers in China. *Facts and Details*. [online]. 2015-07 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <http://factsanddetails.com/china/cat11/sub72/item150.html>

³⁸⁷ 2008 Olympics to Create 1.8 Million Jobs in Beijing. *VOA* [online]. 2009-10-31 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <https://www.voanews.com/a/a-13-2008-olympics-to-create-1-point-8-million-jobs-in-beijing/321144.html>

³⁸⁸ *Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume III*

³⁸⁹ China: population of Beijing from 1970 to 2030 (in millions). *Statista* [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/466949/china-population-of-beijing/>

TABULKA Č. 6

Počet nezaměstnaných a počet pracovníků ve stavebnictví v Pekingu.

Rok	Počet pracovníků ve stavebnictví	Počet registrovaných nezaměstnaných	% počtu registrovaných nezaměstnaných
2003	877 000	70 000	1,4
2004	413 000	65 000	1,3
2005	411 000	106 000	2,1
2006	343 000	104 000	2,0
2007	328 000	106 000	1,8
2008	328 000	103 000	1,8
2009	341 000	82 000	1,4
2010	394 000	77 000	1,4
2011	425 000	81 000	1,4
2012	427 000	81 000	1,3

Vytvořeno autorkou podle zdroje: <http://www.stats.gov.cn/english/Statisticaldata/AnnualData/>

OH ovlivnily zaměstnanost v Pekingu, je však velmi těžké přesně určit do jaké míry, jelikož se vliv na pracovní místa nedá přesně vyčíslit. Faktem však zůstává, že OH připravily půdu pro rozvoj celého města a tím ovlivnily příliv obyvatelstva, zaměstnanost a strukturu pracovníků v primárním a sekundárním průmyslu a terciárním sektoru.

3. 5. 3. Hrubý domácí produkt (HDP) Pekingu

Hrubý domácí produkt je ekonomický údaj vyjadřující hodnotu nově vytvořených služeb a statků na konkrétním území. Používá se k měření výkonnosti ekonomiky.

Níže uvádím přehled vývoje HDP v Pekingu a pro srovnání také vývoj HDP v Čínské lidové republice. Údaje jsou uvedeny v RMB a také obsahují hodnotu vyjádřenou v %.

V Pekingu se od roku 2003, kdy se začaly budovat první projekty určené pro OH, každoročně zvyšuje HDP. K nejvyššímu procentuálnímu nárůstu HDP oproti předchozímu roku došlo v roce 2004, a to o 3,1 %. Je to období, kdy se začaly budovat velké projekty spojené s konáním OH. Největší rozdíl můžeme pozorovat v roce 2008,

kdy byl růst HDP o 5,4 % nižší v porovnání s předchozím rokem 2007, přesto si však HDP udrželo rostoucí trend během celého období let 2003–2015. Nejvyšší nárůst oproti předchozímu roku byl zaznamenán v roce 2007, a to 14,5 %, což představovalo částku 172,9 miliard RMB. Od roku 2011 je tempo vývoje HDP v porovnání s předchozími lety mírnější, a to zejména pokud jej porovnáme s obdobím let 2004–2007. Dle statistických údajů se HDP města Peking vyvíjelo přibližně stejnou měrou jako HDP Čínské lidové republiky. Výjimku tvoří rok 2004, který byl zmiňován již výše. OH napomohly růstu HDP zejména v tomto roce, kdy začínala veškerá výstavba komplikovaných projektů. Dopad OH na další vývoj HDP byl minimální.

TABULKA Č. 7
HDP v Pekingu a HDP na jednoho obyvatele města Peking.

Rok	HDP v Pekingu v miliardách RMB	HDP na obyvatele Pekingu v RMB	% nárůstu HDP v Pekingu oproti předchozímu období	% nárůstu HDP v ČLR oproti předchozímu období
2003	500,72	34 777	11,0	10,0
2004	603,32	40 916	14,1	10,1
2005	696,95	45 993	11,8	11,4
2006	811,78	51 722	12,0	12,7
2007	984,68	60 096	14,5	14,2
2008	1111,50	64 491	9,1	9,7
2009	1215,30	66 940	10,2	9,4
2010	1411,36	73 856	10,3	10,6
2011	1625,19	81 658	8,1	9,5
2012	1787,94	87 475	7,7	7,9
2013	1980,08	94 648	7,7	7,8
2014	2133,08	99 995	7,3	7,3
2015	2301,46	106 497	6,9	6,9

Vytvořeno autorkou podle zdroje: <http://www.bjstats.gov.cn/nj/main/2016-tjnj/zk/indexeh.htm>

Odhaduje se, že OH neměly na růstu HDP Pekingu podíl větší než 1 %.³⁹⁰ Jelikož je tento údaj zanedbatelný, můžeme tvrdit, že OH měly minimální vliv na růst HDP Pekingu.

4. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo prokázat vliv OH konaných v Pekingu v roce 2008 na infrastrukturu, její následné využití a dále vliv na rozvoj města Peking. Součástí výzkumu nebyla pouze dopravní infrastruktura, která však tvoří podstatnou a nejlépe zmapovanou oblast, ale také výstavba projektů sloužících k účelům rekreace nebo zábavy. Při výzkumu bylo zjištěno, že kritická dopravní situace v Pekingu se po konání OH částečně zlepšila, město se však neustále dynamicky vyvíjí a další rozvoj infrastruktury je pro jeho plynulý chod nezbytný.

Až do roku 2001, kdy byl Peking vyhlášen pořadatelským městem pro OH 2008, byla dopravní situace v Pekingu neudržitelná. Byly zde otevřeny pouze dvě linky metra a třetí se nacházela ve fázi výstavby. Po schválení projektů byly v roce 2003 zahájeny stavební práce a v následujících letech nastal „boom“ ve výstavbě a Peking byl proměněn ve velké „staveniště“. Do zahájení OH bylo otevřeno pět dalších linek metra, Peking v té době disponoval celkem osmi linkami. Pro OH byly postaveny linky 5, 8, 10, linka Batong a Letištní linka. Linka 10 je jednou z nejvytíženějších linek, protože většina trasy vede do obytných čtvrtí, a proto se pro obyvatele Pekingu stala důležitou. Letištní linka je využívána jak zahraničními a domácími návštěvníky, tak i obyvateli Pekingu. Vede z letištního terminálu T3, přes T2 až na přestupní linky, pomocí kterých je možno se lehce a pohodlně přepravit po Peking. Linka 8 byla postavena kvůli OH a její trasa vede do Olympijského parku. Původně měla pouze čtyři stanice, později byla dále prodloužena a napojena na další trasy metra. S rozvojem linek metra dochází také ke zvyšování počtu cestujících. V roce 2003 bylo ročně uskutečněno 472 mil. jízd, v roce 2008 to bylo 1,215 miliard jízd a v roce 2016 již 3,025 miliard jízd. Od roku 2008 do roku 2016 se počet jízd více než zdvojnásobil, došlo k nárůstu o 149 %. OH hry se staly impulsem k rozvoji metra a odstartovaly výstavbu podzemní dopravy, která je pro město Peking nezbytná.

³⁹⁰ TROFIMOVSKAYA, Irina. *The Impact of the Beijing 2008 Olympic Games on the Chinese Employment*.

Protože některé linky byly krátké, po ukončení OH se prodloužily a nastala další fáze výstavby nových linek nebo docházelo k prodloužení linek stávajících. Rozvoj systému metra zvýšil životní úroveň obyvatel, kteří se mohli snadněji a rychleji přepravovat po městě. Výše jízdného byla také příznivá z důvodu přístupnosti všem obyvatelům. Výstavba metra vedla také ke zdokonalení technologií, podpoře průmyslu podílejícím se na tomto projektu (výrobní a stavební společnosti, podniky poskytující služby) a podpoře ekonomiky (zvýšená poptávka po určitém zboží a službách).

Pro vládu bylo takové budování finančně nákladné, ale díky systematickému plánování a určeným termínům dokončení, bylo této situace efektivně využito. V období výstavby zde byla koncentrována například pracovní síla, nebo těžká technika, které mohlo být využito na různé projekty postupně, dle náročnosti stavby. V případě postupné výstavby by projekty byly pravděpodobně nákladnější a některé z nich by nebyly zrealizovány. Peking tímto způsobem získal po ukončení OH na atraktivnosti a obslužnosti, což se projevilo zejména v přílivu domácích turistů. Dále byla odlehčena dopravní vytíženost, mimo jiné také díky nově otevřeným linkám metra.

Po roce 2009 docházelo k výstavbám dalších nových linek metra. V lednu 2018 vzrostl počet linek z původních devíti na dvacet dva. Za posledních osm let bylo v Pekingu vybudováno 13 nových linek metra a stávající linky byly rozšířeny. OH 2008 tak odstartovaly velkoplošnou výstavbu metra. Obyvatelé i návštěvníci Pekingu se dnes již mohou dostat na většinu významných míst metrem. Linky byly vybudovány na takové destinace, jako například Míngské hrobky, Voňavé hory, nebo Starý letní palác.

Při příležitosti OH 2008 byl zbudován nový terminál Pekingského mezinárodního letiště s označením T3, který svou kapacitou přesahuje dříve postavené T1 a T2. T1 a T2 mají celkovou kapacitu cestujících 35,5 mil., T3 má kapacitu 60 mil., což je o 69 % více než dva dříve postavené terminály. Na zbudování T3 bylo použito nejmodernějších technologií a na výstavbě a projektování se podílely světové společnosti jako například Foster + Partners, nebo Siemens. Výstavbou T3, jehož střecha připomíná čínské mytické stvoření, se vyřešila dopravní situace přeplněných T1 a T2. Terminál T3 tak rozšířil kapacity letiště na několik let dopředu a to nejen u přepravy cestujících, ale také u nákladní dopravy. V roce 2016 byla kapacita

cestujících pro Pekingské mezinárodní letiště téměř vyčerpána. Od otevření T3 v roce 2008, byl počet odbavených cestujících na Pekingském mezinárodním letišti téměř 56 milionů, v roce 2016 tato hodnota činila už 94 milionů, to představovalo 68% nárůst. Limit kapacity nákladní přepravy byl překročen již v roce 2013 a dále měl zvyšující se tendenci. Příjmy společnosti BCIA, která vlastní letiště, se každoročně díky rozšíření letiště zvyšovaly. Jelikož společnosti s výstavbou T3 vzrostly také náklady, v roce 2008 vykazovala poměrně malý zisk, nicméně neutrpěla ztrátu. Již v roce 2011 společnost přesáhla hranici nejvyššího zisku (1,095 miliard RMB v roce 2006), který v minulých letech plynul z provozu T1 a T2. V roce 2016 dosáhla společnost zisku 1,781 miliard RMB. Protože kapacity Pekingského mezinárodního letiště jsou již nedostačující, je proto oblast letecké přepravy v Pekingu i nadále rozvíjena. V roce 2018 se pokračuje v budování nového letiště, které by mělo být otevřeno v roce 2019. OH 2008 tímto daly podnět k výstavbě nového letištního terminálu a k jeho propojení s městem pomocí speciální Letištní linky metra. Dále došlo k rozšíření obslužnosti města, získání nových technologií a také napomohly ekonomickému růstu v Pekingu.

Během přípravy na OH 2008 byl Peking celkově „zrekonstruován“ a město se stalo více „zeleným“, životní prostředí se díky výstavbě a obnově parků zlepšilo. Jednou z hlavních myšlenek OH 2008 byla ekologie a po celém městě vyrostlo velké množství parků a zeleně. Největším a nejvýznačnějším z nich je Olympijský lesní park, který je zakončením Olympijského parku. Nachází se zde jezera, velké plochy zeleně i jiná zákoutí, a proto se stal oblíbenou destinací obyvatel Pekingu a turistů. Vstup do tohoto parku není zpoplatněn, lokalita je lehce dostupná metrem, a proto se park stal pro mnohé vyhledávaným místem odpočinku. Na výstavbu parku a vnitřního areálu byly použity technologie zaměřené na ochranu životního prostředí a úsporu energií. Park byl vybudován v souladu s přírodními zákony a tvoří ekosystém, ve kterém žijí různé druhy fauny a flóry. Výstavbou Olympijského lesního parku získali obyvatelé Pekingu místo v „přírodě“, kde mohou trávit volný čas, ať již sportem, nebo jinou odpočinkovou činností. Díky bohaté zeleni je v parku menší prašnost než ve městě, dochází k pohlcování některých škodlivých plynů a není zde tak suchý vzduch, jako v jiných městských částech. Park přispěl ke zvýšení životní úrovně obyvatel a celkově zvýšil atraktivitu daného regionu. Původně se zde nacházela oblast, ve které bydleli

migrující pracovníci, nebo lidé s nízkým příjmem, nyní je to atraktivní oblast nabízející volnočasové aktivity.

Bez výstavby sportovišť by nebylo možno OH uspořádat. V případě OH 2008 byla zrekonstruována některá stávající sportoviště z důvodu úspory nákladů. Velké projekty, ve kterých se konala nejdůležitější sportovní utkání, byly nově postaveny. Protože v této práci není možné popsat všechny nově vybudované areály, zaměřila jsem se na tři sportoviště: Ptačí hnízdo (Národní stadion), Vodní kostka (Národní stadion vodních sportů) a Olympijský park pro veslování a kanoistiku v Shunyi. Tato sportoviště jsou zajímavá zejména svou konstrukcí a architektonickým provedením, a proto se stala symbolem OH 2008. Často se také stala středem kritiky kvůli vysokým nákladům na výstavbu a údržbu.

Během výzkumu bylo zjištěno, že Ptačí hnízdo je ekonomicky neefektivní a při provozu nedochází k vytvoření zisku. Vláda musí údržbu tohoto projektu podporovat dotacemi, nicméně se neustále snaží nalézt východisko, jak tento areál efektivněji využít. I když se v něm konají různé akce (sportovní utkání, kulturní události, konference, výstavy, koncerty), příjmy z nich nestačí na pokrytí ročních nákladů, a proto byl například zbudován koridor ve střešních prostorech, který by měl přilákat více turistů. I přesto je Ptačí hnízdo velmi významnou stavbou, která v sobě nese symbol „úspěchu“ Čínské lidové republiky. Ptačí hnízdo spojuje moderní i tradiční architekturu a turisté se díky této stavbě vydávají navštívit Olympijský park. Národní stadion znovu ožije v zimě 2022 při ceremoniích pro zahájení a ukončení ZOH. Ptačí hnízdo, společně s ostatními projekty, napomohlo získání nových technologií nebo jejich modernizaci, během výstavby došlo ke stimulaci rozvoje některých průmyslů a zvýšil se počet pracovních míst (zejména dočasných). Turistům nabízí možnost prohlídky areálu, ve kterém se konaly LOH 2008 a ve kterém se budou odehrávat ZOH 2022. V zimě se zde koná zimní festival, během kterého mohou obyvatelé Pekingu provozovat zimní sporty přímo ve městě, a tak napomáhá propagaci těchto sportů a vede obyvatele ke zdravějšímu životnímu stylu.

Vodní kostka je areál, který je známý nejen svou architekturou, ale také možnostmi provozování vodních sportů. Nejvíce atraktivní je vodní park, který zde byl zbudován v roce 2010. Bohužel nebylo možno zjistit přesnou ekonomickou situaci

Vodní kostky nebo roční počet návštěvníků, jelikož jsou tato data veřejnosti nepřístupná. Z výzkumu však vyplývá, že provoz Vodní kostky je pravděpodobně ekonomicky zajímavý. Společnost provozující Vodní kostku nenabízí pouze vstup do plaveckých bazénů nebo vodního parku, ale organizuje hodiny plavání s lektorem, umožňuje prohlídku sportoviště, ve kterém se konaly OH 2008, firmám nabízí možnost pronájmu pro účely konferencí. Během ZOH 2022 bude znovu využit pro sportovní účely, budou se zde konat curlingová utkání.

Na stavbu Vodní kostky byly použity materiály, které do té doby nebyly na žádné jiné budově na světě využity v takovém měřítku. Jednalo se o speciální fólii, která je lehká, deštěm omyvatelná, poměrně jednoduše opravitelná a slouží k tepelné izolaci. Tato fólie se na základě poptávky pro stavbu Vodní kostky začala vyrábět v Čínské lidové republice s nižšími náklady, čímž se rozšířila nabídka výrobků této země. Při výstavbě byla také uplatněna technologie úspory energií a vody. Vodní kostka poskytuje obyvatelům i turistům vodní vyžití, nabízí výuku plavání a tím podporuje zdravější životní styl. Velké množství Číňanů neumí plavat a z tohoto důvodu je oblíbenou destinací vodní park uvnitř tohoto komplexu. Vodní kostka má také svoji licencovanou značku, ze které plynou této společnosti příjmy.

Vodní kostka a Ptačí hnízdo se staly symbolem jak OH 2008 tak i moderního Pekingu. Oba areály jsou využívány pro různé účely a slouží obyvatelům Pekingu i návštěvníkům tohoto města. Vodní kostka je komplex s komerčním využitím, Ptačí hnízdo slouží zejména k pořádání sportovních nebo kulturních událostí.

Projekt Olympijského parku pro veslování a kanoistiku v Shunyi je využíván jen okrajově a neefektivně. Výzkum prokázal, že i když byly učiněny pokusy na jeho obnovu, skončily neúspěchem a se zvýšenými náklady. Samotný kanál není využíván a dochází k jeho chátrání. Část areálu je využívána plaveckým klubem, který nabízí výuku plavby na menších lodích, windsurfingu nebo plachtění. Protože tyto sporty nejsou oblíbeny širokou veřejností, jsou poměrně finančně nákladné a nebyly předmětem propagace, věnuje se jim jen malá část čínské populace. Otázkou tedy zůstává, zda by nebylo výhodnější tento park přebudovat na zeleň, případně jiné vhodnější místo. Pokusy o obnovu skončily v roce 2010 a od té doby je část areálu nevyužita. Původně byla plánovaná přestavba na rekreační středisko, také zde byla

zbudovaná dráha pro automobilové závody, tyto pokusy však skončily neúspěchem. Kanál určený pro závody kajaků je neudržovaný a na Olympijský park vrhá negativní světlo. Proto by měla vláda Pekingu sportoviště obdobného typu buď demontovat, nebo je přebudovat na místa s potencionální využitelností.

Během sběru informací na posouzení ekonomického dopadu a po jejich prozkoumání, bylo zjištěno, že ekonomické prognózy a očekávání nebyly zcela naplněny. Vláda si od konání OH 2008 slibovala nárůst turismu, jak zahraničního, tak domácího. Byl očekáván nárůst pracovních pozic a také růst HDP.

Výzkumem bylo zjištěno, že po OH v letech 2008–2011 došlo k nárůstu počtu zahraničních turistů, kde v roce 2011 bylo dosaženo maxima, a to 5,204 milionů. Od roku 2011, resp. ve sledovaném období 2011–2016, však zájem zahraničních turistů klesal až na hodnotu 4,165 mil., a to zejména z důvodu znečištěného ovzduší. Oproti tomu má příjem z tohoto turismu v průměru rostoucí tendenci v celém sledovaném období 2008–2016. V roce 2008 činil příjem ze zahraničního turismu 4,46 miliard USD a v roce 2016 vzrostl až na 5,069 miliard USD. Růst příjmu můžeme odůvodnit rostoucími cenami komodit a služeb. Celkově se však počet turistů v Pekingu zvyšoval.

Domácí turismus překonal očekávání a i nadále je jeho tendence stoupající. V roce 2008 navštívilo Peking 141,810 milionů domácích turistů a z toho plynoucí příjem byl 190,7 miliard RMB. Po skončení OH 2008 se počet domácích turistů i příjmů pro město Peking každoročně zvyšoval. V roce 2016 byly příjmy z domácího turismu 468,3 miliard RMB a turistů bylo v tomto období 281,15 milionů. Rozvoj turismu měl za následek zvýšení pracovních pozic, navýšení poměru terciárního sektoru oproti průmyslu primárnímu a sekundárnímu, zvýšení příjmů místních podnikatelů, další výstavbu a rekonstrukci hotelů a rozvoj ekonomiky města Peking.

Dále bylo zjištěno, že OH měly jen minimální dopad na zvýšení počtu pracovních míst a na růst HDP. Nezaměstnanost v Pekingu se v období 2004–2012 pohybovala v rozmezí 1,3–2,1 %. Na základě analýzy HDP v Čínské lidové republice a Pekingu bylo zjištěno, že OH měly největší vliv v roce 2004, kdy bylo HDP v Pekingu o 3 % vyšší než HDP v Čínské lidové republice. Vývoj v období let 2003–2015 byl obdobný jako vývoj národního HDP, kromě roku 2004, proto lze předpokládat jen minimální dopad OH na HDP tohoto města. Protože nelze oddělit běžnou ekonomiku

od olympijské, je velmi komplikované, určit míru vlivu olympijské ekonomiky na ekonomické ukazatele.

Z hlediska vlivu OH na infrastrukturu a rozvoj města Peking lze konstatovat, že dopravní situace se během roku 2008 výrazně zlepšila. Byl zbudován letištní terminál T3, který navýšil roční kapacitu odbavených cestujících o 25,5 mil. Dále byly vybudovány nové linky metra, které napomohly rychlejší a efektivnější přepravě cestujících. OH daly impuls k dalšímu prodlužování a budování nových linek metra. V roce 2018 se ve výstavbě systému metra i nadále pokračuje. Peking se stal městem, ve kterém se nachází velké množství architektonických klenotů, včetně celosvětově známých sportovišť Ptačí hnízdo a Vodní kostka, které se staly symbolem moderního Pekingu. Toto město prošlo díky OH modernizací a bylo vystaveno a upraveno množství parků, což napomohlo zvýšení životní úrovně obyvatel.

5. Résumé

The People's Republic of China won the bid for the Olympic Games 2008 with Beijing as a host city. This master thesis focuses on impact the OG Beijing 2008 had on development of infrastructure (transportation infrastructure, venues, parks) and Beijing City. It was proved that the Olympic Games gave the initial impulse to develop subway transport system in Beijing. Until 2001 there were only three lines and Beijing suffered from heavy traffic. The number of lines rose from eight in 2008 to twenty-two in 2017, after the Games. Beijing Capital International Airport was enlarged and a new terminal T3 was opened in 2008. The construction of subway and T3 did not only extended the capacity of passengers coming to the city and helped to ease the traffic but it also brought new technologies to China. The Olympic venues, that are constructed for the OG are not always used and the host country has to have a long-term plan. Even though the venues built for the OG Beijing 2008 were costly and some of them are not economically effective, they helped to raise the living standard of the citizens. The impact of the OG on tourism was obvious especially in domestic tourism. Annual inbound domestic tourism doubled in 2016 in comparison with 2008.

The OG Beijing 2008 helped to boost Beijing economy and positively effected the development of the city.

6. Seznam literatury

ALFÖNDI, Tibor, Jakub BAŽANT a Michal DUSÍK. Peking 2008. Praha: MLADÁ FRONTA. ISBN 978-80-204-1829-6.

DAVIS, John A. *The Olympic Games effect: How Sports Marketing Builds Strong Brands*. 2. vyd. John Wiley & Sons Singapore Pte., 2012. ISBN 9781118171684.

CHEN, Jiagui, LIU, Shucheng a WANG, Tongsan. *The China economy yearbook, Volume 3. Analysis and Forecast of China's Economy*. Brill, 2009. ISBN 9789047426974.

TOOHEY, Kristine. a VEAL, Anthony James. *The Olympic games: a social science perspective*. 2. vyd. Cambridge, MA: CABI Pub., 2007. ISBN 9780851998091.

6. 1. Internetové zdroje

Airport Express (Beijing Subway). *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: [https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Airport+Express+\(Beijing+Subway\)&item_type=topic](https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Airport+Express+(Beijing+Subway)&item_type=topic)

ALLISON, Stewart a FLYVBJERG, Bent. *Olympic Proportions: Cost and Cost Overrun at the Olympics 1960-2012* [online]. University of Oxford, 2012. [cit. 5.1.2015]. Dostupné z: http://eureka.sbs.ox.ac.uk/4943/1/SSRN-id2382612_%282%29.pdf

ARYABAHA, Evans Phidelis. *The Role of the Beijing Olympics in China's Public Diplomacy and Its Impact on Politics, Economics and Environment*. Beijing, China, 2010.[cit. 2018-03-11]. 47-48 s. Dostupné z: <https://www.diplomacy.edu>. Diplomová práce. University of Malta.

BARBOZA, David. China's Visa Policy Threatens Olympics Tourism. *The New York Times* [online]. The New York Times Company, 2008-06-24 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2008/06/24/business/worldbusiness/24visa.html>

Batong line. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Batong+line>

BAUMER, Kevin. Beijing's Olympic "Water Cube" Transformed Into Family Fun Water Park. *BUSINESS INSIDER* [online]. 2010-11-14 [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <http://www.businessinsider.com/beijings-olympic-water-cube-transformed-into-family-fun-water-park-2010-11>

Beijing Attractions: Beijing Olympic Forest Park. *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/attraction/beijing/olympic-forest-park.htm>

Beijing Attractions: Beijing Olympic Forest Park. *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/embassy/visa/free-72hour/>

Beijing Attractions: Beijing Olympic Park (Olympic Green). *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/attraction/beijing/olympic-park.htm>

Beijing Attractions: National Aquatics Center (Water Cube). *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/attraction/beijing/water-cube.htm>

Beijing Capital International Airport. *Airports-china.com* [online]. [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: www.airports-china.com/beijing-zbaa-pek.htm

Beijing Capital International Airport – T3. *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/cityguides/beijing/capital-airport2.htm>

Beijing Capital International Airport Terminal 3. *ARUP* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.arup.com/projects/beijing-capital-international-airport-terminal-3>

Beijing Cubism: How ETFE Revolutionized the Bubble. *Archinect* [online]. 2008-08-29 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://archinect.com/features/article/79033/beijing-cubism-how-etfe-revolutionized-the-bubble>

Beijing Daxing International Airport: New Airport Completion: in a Year (31-AUG-2019). *CAPA* [online]. CAPA - Centre for Aviation, 2018 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://centreforaviation.com/data/profiles/newairports/beijing-daxing-international-airport>

Beijing ditie 8 haoxian (M8), 北京地铁8号线(M8), [Linka 8 pekingského metra (M8)]. *Bendibao.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://bj.bendibao.com/ditie/xl_200.shtml

Beijing ditie 10 haoxian, 北京地铁10号线, [Linka 10 pekingského metra]. *Bendibao.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://bj.bendibao.com/ditie/xl_212.shtml

Beijing ditie 10 haoxian guantong hou 70 fenzhong paowan quancheng niandi shiyunying, 北京地铁10号线贯通后70分钟跑完全程 年底试运营, [Po propojení linky 10 pekingského metra bude jízda celé trasy trvat 70 minut. Na konci roku proběhne zkušební provoz]. *163.com* [online]. NetEase, 2012-11-22 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://news.163.com/12/1122/20/8GUKBJIC00014JB6.html>

Beijing ditie jichangxian, 北京地铁机场线, [Letištní linka pekingského metra]. *360doc.com* [online]. [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: http://www.360doc.com/content/13/1010/18/10310181_320381027.shtml

Beijing National Aquatics Center. *TCT Top China Travel* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.topchinatravel.com/china-attractions/beijing-national-aquatics-center.htm>

Beijing National Stadium. *Revolv.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.revolv.com/main/index.php?s=Beijing+National+Stadium&uid=1575>

Beijing National Stadium, 'The Bird's Nest'. *DESIGN BUILD NETWORK* [online]. [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: https://www.designbuild-network.com/projects/national_stadium/

Beijing Olympic Forest Park. *Gardenvisit.com* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: https://www.gardenvisit.com/gardens/olympic_forest_park_beijing

Beijing Olympic Forest Park: Landscape Performance Benefits. *Landscape Performance Series* [online]. Landscape Architecture Foundation [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://landscapeperformance.org/case-study-briefs/beijing-olympic-forest-park>

Beijing Organizing Committee for the Games of the XXIX Olympia. *Official report of the Beijing 2008 Olympic Games. Volume I* [online]. Beijing: BOCOG, 2010. ISBN 9787564402624. [cit. 28.12.2017]. Dostupné z: <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/2008/2008v1p1.pdf>

Beijing Organizing Committee for the Games of the XXIX Olympia. *Official report of the Beijing 2008 Olympic Games. Volume II* [online]. Beijing: BOCOG, 2010. ISBN 9787564402631. [cit. 28.12.2017]. Dostupné z: <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/2008/2008v2.pdf>

Beijing Organizing Committee for the Games of the XXIX Olympiad. *Official report of the Beijing 2008 Olympic Games. Volume III* [online]. Beijing: BOCOG, 2010. ISBN 9787564402648. [cit. 28.12.2017]. Dostupné z: <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/2008/2008v3.pdf>

Beijing Subway. *Beijing Discovery* [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.beijingattractions.org/Beijing-Overview/Beijing-Subway.html>

Beijing Subway History. *Beijing-Travels.com* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: www.beijing-travels.com/beijing_guide/subway/history.html

Beijing Subway Line 2. *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/cityguides/beijing/transportation/subway-line2.htm>

Beijing Subway Line 5 to Open Soon. *Beijing Review* [online]. Beijing: *Chinanews.com*, 2007-09-27 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://www.bjreview.com.cn/olympic/txt/2007-09/28/content_78204.htm

Beijing Subway Line 10 completed, and Line 14 opens for Garden Expo. *Exploremetro* [online]. [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://www.exploremetro.com/blog/beijing-subway-line-10-completed-and-line-14-opens-for-garden-expo/>

Beijing Subway Line 10. *TravelChinaGuide.com* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://www.travelchinaguide.com/cityguides/beijing/transportation/subway-line10.htm>

Beijing subway [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.bjsubway.com>

Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Beijing+Subway>

Beijing to open 3 new metro lines this year. *Xinhuanet.com* [online]. 2018-01-24 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: www.xinhuanet.com/english/2018-01/24/c_136920566.htm

Beijing Wins! [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <http://www.china-un.ch/eng/premade/13643/wins.htm>

Beijingshi 2016 nian guomin jingji he shehui fazhan tongji gongbao, 北京市2016年国民经济和社会发展统计公报, [Statistická zpráva o ekonomickém a společenském vývoji města Peking v roce 2016]. *Beijing Municipal Bureau of Statistics* [online].

2017-02-25 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: http://www.bjstats.gov.cn/zxfb/201702/t20170224_369411.html

Beijing 72-hour visa-free transit policy. *Beijing Capital International Airport* [online]. [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: http://en.bcia.com.cn/server/notice/72visafree/72visafree_policy.shtml

Beijing 2008 Green Olympics Initiative. *International Center for Sustainable Development* [online]. 2011 [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: www.solarcities.org/beijingolympics.htm

Beijing Subway. *BeijingAttractions.org* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.beijingattractions.org/Beijing-Overview/Beijing-Subway.html>

BOVY, Philippe. Beijing 2008 Olympic Games success: massive public transport developments and major road traffic reduction. *PTI MAGAZINE* [online]. UITP, 2009(May/June), 52-55 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://www.mobility-bovy.ch/resources/13.UITP_Beijing-EN.09.pdf

BRANIGAN, Tania. London 2012: Legacy of Beijing is that Bird's Nest will take 30 years to pay off. *The Guardian* [online]. Guardian News and Media Limited, 2012-07-26 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/sport/london-2012-olympics-blog/2012/jul/26/2008-olympics-birds-nest-beijing>

BRANIGAN, Tania. Visitors to Beijing Olympics put off by higher costs and tighter security. *The Guardian* [online]. Guardian News and Media Limited, 2008-07-17 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2008/jul/17/china.olympicgames2008>

Candidature Acceptance Procedure. *Games of the XXIX Olympiad 2008* [online]. International Olympic Committee. 2000, August. [cit. 19.2.2018]. Dostupné z: https://stillmed.olympic.org/Documents/Reports/EN/en_report_287.pdf

Canguan goupiao, 参观购票, [Návštěvy, nákup vstupenek]. *NATIONAL STADIUM–BIRD'S NEST* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.n-s.cn/visit.aspx?SID=352>

CARFRAE, Tristram. Engineering the water cube. *ArchitectureAU* [online]. 2006-07-01 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <https://architectureau.com/articles/practice-23/>

Cities / Let BIM unite standardisers and innovators. ARUP [online]. 2015-01-19 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://thoughts.arup.com/post/details/411/let-bim-unite-standardisers-and-innovators>

Corporate Profile. *MTR* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: http://www.mtr.com.hk/en/corporate/overview/profile_index.html

Corporate reports. Beijing Capital International Airport [online]. 2017 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: en.bcia.com.cn/investor/annals.shtml

Cost-Benefit Analysis Deciding. *MindTools* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: https://www.mindtools.com/pages/article/newTED_08.htm

Creepy pics of abandoned Olympics venues. *Royalvegascasino.com* [online]. 2016-08-24 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.royalvegascasino.com/blog/creepy-pics-of-abandoned-olympics-venues/>

D'AMBROSIO, Richard. Beijing Expands Visa-Free Policy for Transiting Travelers. *Travel Market Report* [online]. 2018-01-02 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.travelmarketreport.com/articles/Beijing-Expands-Visa-Free-Policy-for-Transiting-Travelers>

Daxing line. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Daxing+line&item_type=topic

Development. Foster+Partners [online]. [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://www.fosterandpartners.com/projects/beijing-capital-international-airport/#development>

Di 29 jie aoyunpike yundonghui zuzhi weiyuanhui jianjie 第 29 届奥林匹克运动会组织委员会简介 [Organizační výbor pro 29. Olympijské hry, stručné představení]. [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: <http://www.520xy8.com/Article/201508/91436.shtml>

Ditie 5 haoxian touzi 119.9 yiyuan 2006 nian jiang tongche, 地铁5号线投资119.9亿元 2006年将通车, [Investice do linky 5 ve výši 11,99 miliard RMB, v roce 2006 bude linka otevřena]. *Leju.com* [online]. 2002-10-30 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <http://bj.leju.com/n/s/2002-10-30/15631.html>

Does Olympic marketing work? [online]. Financial Post. 2012. [cit. 19.2.2018]. Dostupné z: business.financialpost.com/personal-finance/investment-opportunity-of-olympic-proportions

Drawings. *Foster+Partners* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.fosterandpartners.com/projects/beijing-capital-international-airport/#drawings>

EDDS, Samantha. *Economic Impacts of the Olympic Games through State Comparison*. [online]. 23 s. Dostupné z: http://freakonomics.com/media/Economic_Impacts_of_the_Olympic_Games.pdf

Factsheet. *Roles and Responsibilities During the Olympic Games* [online]. International Olympic Committee. 2013, December. [cit. 5.1.2018]. Dostupné z: https://stillmed.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Roles_and_responsibilities.pdf

FAIRFIELD-SONN, James W. Hosting the Summer Olympic Games: Impact on Global Cities and International Business. *Journal of Applied Business and Economics* [online]. 2017, 19(2), 35-43 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: http://www.na-businesspress.com/JABE/Fairfield-SonnJW_Web19_2_.pdf

FAQ. *Beijing Capital International Airport* [online]. 2017 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: en.bcia.com.cn/investor/trouble-shooting.shtml

FARRAR, Lara. Beijing's Water Cube now has slides, rides, a wave pool and spa. *CNN* [online]. 2010-08-11 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://travel.cnn.com/explorations/play/beijings-watercube-water-park-now-open-040746/>

FENG, Bree. Beijing Battles Decline in Tourism. *The New York Times: Sinosphere* [online]. The New York Times Company, 2014-12-19 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://sinosphere.blogs.nytimes.com/2014/12/19/beijing-battles-decline-in-tourism/>

Final Report of the IOC Coordination Commission. *Games of the XXIX Olympiad, Beijing 2008* [online]. International Olympic Committee. 2010, January. [cit. 5.1.2018]. Dostupné z: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Games/Summer-Games/Games-Beijing-2008-Olympic-Games/Final-Report-of-the-IOC-Coordination-Commission/Final-Report-of-the-IOC-Coordination-Commission-Beijing-2008.pdf>

FLETCHER Deborah, PORTER Philip K. *The Economic Impact of the Olympic Games: Ex Ante Predictions and Ex Poste Reality*. [online]. [cit. 2018-04-18]. <http://www.humankinetics.com/acucustom/sitename/Documents/DocumentItem/15949.pdf>

Foster+Partners [online]. [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://www.fosterandpartners.com>

GARVEY, Jude. Beijing's Olympic Aquatic Centre: the eye-catching, eco-friendly Water Cube. *NEW ATLAS: Sports* [online]. New Atlas, 2008-02-06 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://newatlas.com/beijing-olympic-aquatic-centre-water-cube/8767/>

GAUTHIER, Ryan Stephan. *The International Olympic Committee's Accountability for Harmful Consequences of the Olympic Games: A Multi-Method International Legal Analysis*. Rotterdam, 2015. Doktorská práce. Erasmus University Rotterdam. Dostupné z: <https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=5699&m=1450434622&action=file.download>

GE, Min. *The Olympic Economy in China: A Study of The Beijing Olympic Games* [online]. 2016. [cit. 21.2.2018]. Doktorská práce. The university of Western Australia. Dostupné z: research-repository.uwa.edu.au/files/8927474/Min_Ge_2016.pdf

Ghosts of Olympics past. *REUTERS* [online]. 2012-04-17 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/news/picture/ghosts-of-olympics-past-idUSRTR30UOB>

Gongsi gaikuang, 公司概况, [Profil společnosti]. *Beijing subway* [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.bjsubway.com/corporate/gsgk/>

Gongsi jieshao, 公司介绍, [Představení společnosti]. *NATIONAL STADIUM–BIRD'S NEST* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.n-s.cn/about.aspx?SID=350>

GREEN, Jared. Interview with Professor Jie Hu, International ASLA, on Chinese Landscape Architecture Education. *American Society of Landscape Architects* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://www.asla.org/ContentDetail.aspx?id=20102>

HAYS, Jeffrey. Migrant Workers in China. *Facts and Details*. [online]. 2015-07 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <http://factsanddetails.com/china/cat11/sub72/item150.html>

HAYS, Jeffrey. Preparations for the 2008 Olympics in Beijing. *Facts and Details*. [online]. 2011-07 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://factsanddetails.com/china/cat12/sub79/item274.html>

HAYS, Jeffrey. Venues and Infrastructure for the 2008 Olympics in Beijing. *Facts and Details* [online]. 2010-04 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://factsanddetails.com/china/cat12/sub79/item1009.html#chapter-2>

Heathrow reveals historic legacy. *BBC.com* [online]. BBC, 2003-07-17 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/england/london/3072211.stm>

Heathrow Terminal 5 Case Study [online]. 2010-03-20 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://sfuheathrowcase.wordpress.com>

How to visit Bird's Nest and Water Cube. *Tour-beijing.com* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <https://www.tour-beijing.com/blog/beijing-travel/how-to-visit-birds-nest-and-water-cube>

Chaoji gongcheng, 超级工程 China's Mega Projects, [Mega projects Číny] [Dokumentární seriál]. Čínská lidová republika, CCTV, 2012. V digitalizované podobě dostupný prostřednictvím YouTube z: <https://www.youtube.com/watch?v=IR1ZrvDZwzY>

CHEN, Stephen. New uses found for some Beijing Games venues [online]. *South China Morning Post Publishers*, 2013-08-10 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.scmp.com/news/china/article/1295645/new-uses-found-some-beijing-olympic-games-venues>

CHEN, Yawei. *Creating a New Image. Beijing: Beyond the Olympic City* [online]. Real Estate Research Quarterly, 2012, December. [cit. 4.1.2017]. Dostupné z: <https://repository.tudelft.nl/islandora/object/uuid:78887c3a-ed57-4241-bbd8-ba5c094be5b2/datastream/OBJ>

CHI, Cheryl S.F.; Inkeri RUUSKA, Raymond Levitt, Tuomas Ahola, Karlos Artto LEVITT, Tuomas AHOLA a Karlos ARTTO. *A Relational Governance Approach for Megaprojects: Case Studies of Beijing T3 and Bird's Nest Projects in China* [online]. 2011 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.academicventplanner.com/EPOC2011/papers/chi_ruuska_levitt.pdf

China's Economy and the Beijing Olympics. *Analyst in Asian Trade and Finance*[online]. Congressional Research Service. 2008, August. [cit. 4.1.2018]. Dostupné z: https://www.everycrsreport.com/files/20080806_RS22936_62d37e2584655d03f020c8be3f160428ca8a5459.pdf

China: population of Beijing from 1970 to 2030 (in millions). *Statista* [online]. [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/466949/china-population-of-beijing/>

Chuxing yingdao, 出行引导, [Instrukce pro cestování]. *Beijing subway* [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.bjsubway.com/support/cxyd/klxx/>

International Business & Economics Research Journal - December 2008, dostupné z <https://www.cluteinstitute.com/ojs/index.php/IBER/article/view/3315/3363>

Introduction. *WATER CUBE* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.water-cube.com/en/venues/introduction/>

JAMES, Andrew. The influences on sport and design in China and how it differs with the West. *POPULOUS.com* [online]. 2016-08-19 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://populous.com/posts/influences-sport-design-china-differs-west/>

KASIMATI, Evangelia. Economic Aspects and the Summer Olympics: a Review of Related Research. *INTERNATIONAL JOURNAL OF TOURISM RESEARCH* [online]. John Wiley & Sons, 2003 [cit. 2018-03-05]. DOI: 10.1002/jtr.449. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/227616941_Economic_Aspects_and_the_Summer_Olympics_A_Review_of_Related_Research

KENT, Jo. Beijing Olympics - A Bird's Nest View. *Abc NEWS* [online]. 2007-06-06 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/International/story?id=3249074&page=1>

KLAMANN, Edmund. Beijing opens new subway lines for Olympics [online]. *REUTERS*, 2008-07-19 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-china-subway-beijing/beijing-opens-new-subway-lines-for-olympics-idUSSHA30105120080719>

LADIMO, Kevs. Beijing National Stadium. *Scribd.com* [online]. [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.scribd.com/document/60620834/Beijing-National-Stadium>

Legacies of Olympic Games 2008 Set to Benefit Beijing 2022 [online]. © *International Olympic Committee*. 2017. [cit. 4.1.2018]. Dostupné z: <https://www.olympic.org/news/legacies-of-olympic-games-2008-set-to-benefit-beijing-2022>

LI, Lishuai. Capacity Expansions of Beijing Capital International Airport. USA, 2009, 22 s. Dostupné také z: http://ardent.mit.edu/airports/ASP_exercises/2009%20reports/ASP%20Li-ClassProject-BeijingAirport.pdf Massachusetts Institute of Technology.

LI, Ruohan. Beijing to build new ring road and 3 high-speed subway lines by 2020. *Global Times* [online]. 2016-02-26 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: www.globaltimes.cn/content/970547.shtml

LIAO, Kai. A Study of Terminal Three of Beijing Capital International Airport. USA, 2009, 21 s. [cit. 2018-03-10]. Dostupné také z: http://ardent.mit.edu/airports/ASP_exercises/2009%20reports/Terminal%203%20Beijing_kailiao.pdf. Massachusetts Institute of Technology.

Line 1, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line%201,%20Beijing%20Subway&item_type=topic

Line 4, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+4,+Beijing+Subway&item_type=topic

Line 5, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+5,+Beijing+Subway&item_type=topic

Line 8, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line%208,%20Beijing%20Subway>

Line 10, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: [https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+10+\(Beijing+Subway\)](https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+10+(Beijing+Subway))

Line 13, Beijing Subway. *Revolvy.com* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: [https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+13+\(Beijing+Subway\)](https://www.revolvy.com/main/index.php?s=Line+13+(Beijing+Subway))

LIU, Charles. Here Are Beijing's 15 New Subway Lines To Open This Year. *The Nanfang* [online]. 2016-02-17 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://thenanfang.com/here-are-beijings-15-new-subway-lines-to-open-in-2016/>

LIU, Charles. Subway Geeks Alert: East-End Subway Transfer to Disappear as Metro Line 1 to Merge With Batong Line. *The Beijinger.com* [online]. True Run Media, 2018-01-21 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://www.thebeijinger.com/blog/2018/01/21/busy-beijing-transfer-disappear-metro-line-1-merges-batong-line>

London airport yields Stone Age finds. *ABC.net.au* [online]. ABC, 2003-08-08 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: www.abc.net.au/science/news/ancient/AncientRepublsh_920199.htm

LOWE, Jeffrey. Beijing's New Daxing International Airport Set To Be World's Largest, But Business Aviation An Afterthought. *Forbes.com* [online]. Forbes Media, 2018, 2018-01-10 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/outofasia/2018/01/10/beijings-new-daxing-international-airport-set-to-be-worlds-largest-but-business-aviation-an-afterthought/#50bc6c3268ef>

MACEK, Tomáš. Proměny pekingského hnízda i kostky: opera, akvapark, zimní ráj i curling. Zdroj: https://oh.idnes.cz/stadion-ptaci-hnizdo-v-pekingu-zmeny-ds1-sport_oh.aspx?c=A150830_201145_sport_oh_ten. *IDNES.cz* [online]. 2015-09-01 [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: https://oh.idnes.cz/stadion-ptaci-hnizdo-v-pekingu-zmeny-ds1-sport_oh.aspx?c=A150830_201145_sport_oh_ten

Man Made Marvels China: Beijing Airport [Dokumentární seriál]. Režie Jo LOCKE. UK, Darlow Smithson Productions & the China International Communication Centre, 2008. V digitalizované podobě dostupný prostřednictvím YouTube z: https://www.youtube.com/watch?v=pfM_Xiw3zhI&t=59s

MARTIN F., Michael. CRS Report for Congress: China's Economy and the Beijing Olympics [online]. 2008-08-06 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <https://china.usc.edu/sites/default/files/legacy/AppImages/crs-beijing-olympics-2008.pdf>

MCBRIDE, James. The Economics of Hosting the Olympic Games. COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS [online]. 2018-01-19 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/background/economics-hosting-olympic-games>

MCMANUS, David. Bird's Nest, Olympic Games : National Stadium China. *E-architect* [online]. 2016-07-21 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.e-architect.co.uk/beijing/birds-nest-beijing>

MCMANUS, David. Watercube Beijing : National Swimming Centre China. *E-architect* [online]. 2016-07-21 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <https://www.e-architect.co.uk/beijing/watercube-beijing>

MICKUTE, Monika, Sam POMAGER a Lemond BROWN. Architecture in HVAC. *Beijing National Stadium* [online]. WordPress, 2010-06-10 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://beijingbirdsnest.wordpress.com/architecture/architecture-in-hvac/>

MILÝ, Vlastimil. Počet obyvatel Pekingu přerůstá místním plánovačům přes hlavu. *IROZHLAS.cz* [online]. Český rozhlas, 2008-01-22 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/pocet-obyvatel-pekingu-prerusta-mistnim-planovacum-pres-hlavu_200801221003_mtaborska

MUDALLAL, Zainab. China's air pollution is driving away international tourists. *QUARTZ* [online]. 2015-01-27 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://qz.com/1264305/can-genes-change-the-way-languages-evolve/>

NACO [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://naco.nl>

National Aquatics Center (Water Cube). *ARUP* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://www.arup.com/projects/chinese-national-aquatics-center>

National Swimming Centre('The Water Cube') Beijing. *VisitOurChina* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.visitourchina.com/beijing/attraction/national-swimming-centre-the-water-cube-beijing.html>

Niaochao yinji, 鸟巢印记, [Ptačí hnízdo–historie akcí]. *NATIONAL STADIUM–BIRD'S NEST* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.n-s.cn/about.aspx?SID=349>

NUREEV, Rustem a Evgeny MARKIN. Political Economy of Olympic Games. Review of Business and Economics Studies [online]. Financial University, Moscow, 2015-05-06, **2015**(1), 16 s. [cit. 2018-04-29]. ISSN 2308-944X. Dostupné z: https://issuu.com/robes.russia/docs/rbes_01-2015_blok_cover_press4

Olympic Games Framework, *Produced for the 2024 Olympic Games* [online]. © International Olympic Committee. 2015. [cit. 5.1.2018]. Dostupné z: https://stillmed.olympic.org/Documents/Host_city_elections/IOC_Olympic_Games_Framework_English_Interactive.pdf

Olympic Marketing Fact File 2018 Edition [online]. Lausanne: INTERNATIONAL OLYMPIC COMMITTEE, [cit. 2018-01-08]. Dostupné z: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Documents/IOC-Marketing-and-Broadcasting-General-Files/Olympic-Marketing-Fact-File-2018.pdf>

Olympic Venues in Beijing. *Chinatravel.com* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.chinatravel.com/beijing-attraction/olympic-venues-in-beijing/>

Olympics-Beijing grapples with Games legacy four years on [online]. *REUTERS*, 2012-04-10 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/olympics-beijing-legacy/olympics-beijing-grapples-with-games-legacy-four-years-on-idUSL3E8F92920120410>

Olympijské sportoviště: Obrazem: Desáté výročí Atén. Prázdné a chátrající stadiony. *tyden.cz* [online]. Empresa Media, 10.8.2014 [cit. 2018-02-17]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/sport/obrazem-desate-vyroci-aten-prazdne-a-chatrajici-stadiony_314992.html

Organising Committees for the Olympic Games [online]. © International Olympic Committee. 2017. [cit. 5.1.2018]. Dostupné z: <https://www.olympic.org/ioc-governance-organising-committees>

OTAVA, Marek. *Komparace českého televizního zpracování a prezentace letních olympijských her 2008 a 2016*. Praha, 2017, 89 s. Diplomová práce. CUNI-FSV. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jan Halada, CSc.

Our Role. Olympic Broadcasting Service. [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: https://www.obs.tv/our_role

PAPPA, Evi a Marcus BRÜCKNER. *News shocks in the data: Olympic Games and their macroeconomic effects* [online]. Universitat Autònoma de Barcelona and CEPR, 2013, March 2013, 34 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://apps.eui.eu/Personal/Pappa/Papers/olympics15March2013.pdf>

PAPANIKOS Gregory T., PATSOURATIS Vasilis. *The Cost-Benefit Analysis of the Post Olympic Games Use of the 2004 Athletic Venues*. [online]. [https://www.atiner.gr/gtp/Papanikos\(2004\)-Olympic.pdf](https://www.atiner.gr/gtp/Papanikos(2004)-Olympic.pdf)

Peking University bans tourists for Olympic security. *CHINA DAILY.com.cn* [online]. China Daily, 2008-07-09 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: http://www.chinadaily.com.cn/olympics/2008-07/09/content_6831595.htm

PHILLIPS, Tom. China to declare war on 'bizarre architecture'. *The Telegraph* [online]. Telegraph Media Group Limited, 2014-11-24 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/china/11249874/China-to-declare-war-on-bizarre-architecture.html>

POŠTOLKOVÁ, Lucie. Největším asijským akvaparkem je olympijská Vodní kostka v Pekingu. *Novinky.cz* [online]. 2010-10-13 [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/cestovani/211389-nejvetsim-asijskym-akvaparkem-je-olympijska-vodni-kostka-v-pekingu.html>

PREUSS, Holger. *Economic Dimension of the Olympic Games*. [online] https://ddd.uab.cat/pub/worpaper/2010/181078/preuss_eng.pdf

Princip fóliových fasád | Vlastnosti obálky z ETFE fólie. *EARCH.CZ* [online]. 2010-04-20 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <http://www.earch.cz/cs/princip-foliovych-fasad-vlastnosti-obalky-z-etfe-folie>

PROFIR, Bogdan. The Chinese National Stadium in Beijing – The Bird's Nest Stadium. *HOMESTETICS.net* [online]. 2013-08-15 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://homesthetics.net/the-chinese-national-stadium-in-beijing-the-birds-nest-stadium/>

PROUZA, David. Brazílské Rio rok po olympiádě. Drahá sportoviště chátrají a nemají využití. *IROZHLAS.cz* [online]. Český rozhlas, 10.8.2014 [cit. 2018-02-17]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/brazilske-rio-rok-po-olympiade-draha-sportoviste-chatraji-a-nemaji-vyuziti_1708212055_jap

QI, Liyan. Fast, Cheap and In the Red: Beijing's Subway System Bled \$558 Million Last Year. *THE WALL STREET JOURNAL*. [online]. 2014-07-14 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://blogs.wsj.com/chinarealtime/2014/07/15/fast-cheap-and-in-the-red-beijings-subway-system-bled-558-million-last-year/>

Qiyi gangzi zhuru beijing ditie 4 haoxian shouchuang gongsiheyiing moshi, 七亿港资注入北京地铁4号线 首创公私合营模式, [700 mil. HDK bylo investováno do linky 4 pekingského metra, je to první model veřejně-soukromého partnerství]. *Sina.com .cn* [online]. 2005-02-08 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <http://finance.sina.com.cn/g/20050208/08281356844.shtml>

Questionnaire for Cities Applying to Become Candidate Cities to Host the Games of the XXIX Olympiad in 2008. Stillmed [online]. Lausanne, 2000 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Documents/Host-City-Elections/XXIX-Olympiad-2008/Questionnaire-to-become-Host-City-for-the-Games-of-the-XXIX-Olympiad-2008.pdf>

REDDY, Jamila. History Impact Development of Beijing Subway Management Essay. *Homework & Study Skills Center* [online]. 2017-09-17 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <https://jamilareddy.com/history-impact-development-of-beijing-subway-management-essay/2394/>

Report of the IOC Evaluation Commission for the Games of the XXIX Olympiad in 2008 [online]. Lausanne: International Olympic Committee, 2001-04-03 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Documents/Host-City-Elections/XXIX-Olympiad-2008/Report-of-the-IOC-Evaluation-Commission-for-the-Games-of-the-XXIX-Olympiad-2008.pdf>

SARTORI, Martina. *CGE modeling for the economic assessment of mega-events: A tentative cookbook*. [online]. [cit. 2018-04-18]. <https://www.gtap.agecon.purdue.edu/resources/download/8580.pdf>

Scout Real Estate [online]. [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://www.beijingrelocation.com/blog/wp-content/uploads/2012/11/olympic-green.jpg>

SHENG, J. Niaochao shixian nianjun yingye shouru yue 2 yiyuan dai ke chao 2600 wan renci, 鸟巢实现年均营业收入约2亿元 待客超2600万人次, [Ptačí hnízdo má průměrný provozní příjem přibližně 200 mil. RMB, návštěvnost překročila 26 mil. návštěvníků]. *Www.chinanews.com* [online]. Chinanews.com, 2016-02-25 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.chinanews.com/ty/2016/02-25/7772327.shtml>

SCHWANDL, Robert. Beijing. *UrbanRail.net* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: www.urbanrail.net/as/cn/beij/beijing.htm

Shoudu jichang kuaisu guidao shouzhan kaijian 9 yue 1 ri quanxian kaigong, 首都机场快速轨道首站开建 9月1日全线开工 [Výstavba první stanice Letištní linky byla zahájena, 1. 9. bude otevřena celá linka]. *Sina.com.cn* [online]. [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://news.sina.com.cn/c/2005-06-15/04296942987.shtml>

Shuidi juchang, 水滴剧场, [Vodní divadlo]. *WATER CUBE* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.water-cube.com/cn/entertainment/theater/index.html>

Shunyi Olympic Rowing-Canoeing Park. *Beijing Tourism* [online]. [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: http://r.visitbeijing.com.cn/html/2013/Attractions_0810/52.html

Sichuan 2008: A disaster on an immense scale. *BBC.com* [online]. 2013-05-09 [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/science-environment-22398684>

SPACEY, John. 7 Examples of Public Infrastructure. *Simplicable* [online]. 2017-02-15 [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: <https://simplicable.com/new/public-infrastructure>
Successful Bidding for Hosting the Olympic Games. *China.org.cn* [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <http://www.china.org.cn/english/features/38328.htm>

Speirs+Major [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: http://www.speirsandmajor.com/work/architecture/beijing_capital_international_airport/

SUČANOVÁ, Jitka. *Kontroverze Olympijských her v Pekingu 2008*. Brno, 2013, 58 s. Bakalářská práce. MUNI-FSPS. Vedoucí práce Mgr. Milena Strachová, Ph.D.

SUN, Xiaochen. National Stadium officially opens roof corridor. *CHINA DAILY.com.cn* [online]. China Daily, 2017-02-13 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: http://www.chinadaily.com.cn/china/2017-02/13/content_28177732.htm

Sustainable practice in China: The Olympic Forest Park, Beijing. *American Society of Landscape Architects* [online]. 2008 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: https://www.asla.org/uploadedFiles/CMS/Business_Quarterly/0810-Beijing%20Olympic%20Forest%20Park-Hu%20Jie-2.pdf

ŠMÍDEK, Petr. Vodní kostka dva roky od pekingské olympiády. *Archiweb* [online]. 2010-09-06 [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/en/n/foreign/vodni-kostka-dva-roky-od-pekingske-olympiady>

Terminal 3, Beijing Capital International Airport. Airport technology [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <https://www.airport-technology.com/projects/beijing-terminal/>

Terminal 3, Beijing Capital Airport, Beijing. Design Build Network [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.designbuild-network.com/projects/terminal-5-beijing/>

Terminal 3 of Beijing Capital International Airport. *China Airline Travel* [online]. [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: chinaairlinetravel.com/airport-guide/beijing-international-airport/terminal-3.htm

The Secrets of "Water Cube". *SinoHotelGuide* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: http://www.sinohotelguide.com/travel/aboutbeijing/general/water_cube1.php

The top 20 largest airports by passenger number 2018. International Airport Review [online]. 2018-04-09 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.internationalairportreview.com/article/32311/top-20-largest-airports-passenger-number/>

The world will view the London 2012 Olympics as a success, says Chinese Ambassador Liu Xiaoming. *The Telegraph* [online]. Telegraph Media Group Limited, 2012-08-06 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/sport/olympics/9457329/The-world-will-view-the-London-2012-Olympics-as-a-success-says-Chinese-Ambassador-Liu-Xiaoming.html>

TIAN, Jing a Charles JOHNSTON. The 2008 Olympic Games: Leveraging a "Best Ever" Games to Benefit Beijing. *Asian Social Science* [online]. CCSE Journals Online, **April 2008**(4) [cit. 2018-03-28]. ISSN 1911-2025. Dostupné z: <https://pdfs.semanticscholar.org/8d35/18ad8e1dad53a647ab448d4e66ee248b7e2c.pdf>

TIAN, Kathy a Liu JING. Foreign Tourists Skip Beijing. *THE WALL STREET JOURNAL* [online]. 2014-01-16 [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://blogs.wsj.com/chinarealtime/2014/01/16/foreign-tourists-skip-beijing/>

Touzi 45 yi batongxian nan yan cang xuanji: guantong 1 haoxian?, 投资45亿八通线南延藏玄机:贯通1号线?, [Investice 4,5 miliard RMB do prodloužení linky Batong jižně ukryvá záhadu: bude propojena s linkou 1?]. *Sohu.com* [online]. 2016-06-28 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: http://www.sohu.com/a/86658602_354650

Transport policy Public-private partnerships in China A case of the Beijing No.4 Metro line dostupné z: <https://www.webssa.net/files/tp.pdf>

TROFIMOVSKAYA, Irina. *The Impact of the Beijing 2008 Olympic Games on the Chinese Employment* [online]. [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://themiceblog.files.wordpress.com/2012/10/the-impact-of-the-beijing-2008-olympic-games-on-the-chinese-employment1.pdf>

UNWTO-WTCF City Tourism Performance Research Beijing Case Study [online]. *The World Tourism Organization* [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/docpdf/beijingcasestudy.pdf>

VŠETEČKA, Roman. V Pekingu vyrostl gigantický letištní terminál. Megalomanský, přesto úspěšný. *Technet.cz* [online]. MAFRA, 2008-08-06 [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: https://technet.idnes.cz/v-pekingu-vyrostl-giganticky-letistni-terminal-megalomansky-presto-usporny-1xj-/tec_technika.aspx?c=A080804_205732_tec_technika_vse

Výjimky z vízové povinnosti. *Embassy of the People's Republic of China in the Czech Republic* [online]. [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.chinaembassy.cz/cze/lsw/viza/t979703.htm>

Water Cube. *Architectuul* [online]. 2013-08-20 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://architectuul.com/architecture/water-cube>

Water Cube (China National Aquatics Centre). *ChinaTour360.com* [online]. [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <https://www.chinatour360.com/beijing/water-cube.htm>

Water Cube – National Aquatics Centre. *DESIGN BUILD NETWORK* [online]. [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <http://www.designbuild-network.com/projects/watercube/>

Water Cube. *WATER CUBE* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.watercube.com/en/>

WEERAKOON, Ranjan. *A Review of Sport Events Impact Evaluation Methods*. [online] www.iiste.org

Wei ertong, qingshaonian, chengren dailai jixian fuchuan tiyan, 为儿童,青少年,成人带来极限帆船体验, [Přineste extrémní zážitek z plavby dětem, mladistvým a dospělým]. *Eol.cn* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: http://www.eol.cn/peixun/j_e1f9a

WEIJIE, T. Beijing ditie qidong zidong jijian piao sanqianwubai ren qidao chengke, 北京地铁启动自动售检票 三千五百人引导乘客, [Pekingské metro spouští automatické odbavování cestujících, 3500 lidí bude pomáhat cestujícím]. www.chinanews.com

[online]. Chinanews.com, 2008-06-09 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.chinanews.com/sh/news/2008/06-09/1276332.shtml>

WELCH, Adrian. RIBA Lubetkin Prize 2009. *E-architect* [online]. 2009-07-14 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.e-architect.co.uk/awards/riba-lubetkin-prize-2009>

WESTER, Michael. Subway Geeks Alert: New Segments of Line 14, Changping Extension Open Dec 26. *The Beijinger.com* [online]. True Run Media, 2015-12-26 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.thebeijinger.com/blog/2015/12/25/subway-geeks-alert-new-segments-line-14-changping-extension-open-saturday>

WU, Bo. Liu Xiaoming: aoyunhui dui beijing jingji shehui fazhan yingxiang shifen mingxian, 刘晓明: 奥运会对北京经济社会发展影响十分明显, [Liu Xiaoming: dopad Olympijských her je pro rozvoj ekonomiky a společnosti zřejmý]. *Www.chinanews.com* [online]. Chinanews.com, 2012-08-08 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.chinanews.com/gn/2012/08-08/4093224.shtml>

Xishui leyuan, 嬉水乐园, [Vodní park]. *WATER CUBE* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.water-cube.com/cn/entertainment/waterpark/index.html>

XIAO, Jingzi. *Beijing ditie 10 haoxian yiqi aoyun qian jungong jiedu quanbu zhandian*, 北京地铁10号线一期奥运前竣工 解读全部站点, [První fáze linky 10 pekingského metra dokončena před zahájením Olympijských her, analýza stanic]. *Sohu.com* [online]. 2016-08-15 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://2008.sohu.com/20071008/n252515776.shtml>

XU Honggang, YANG Liu. *Environmental Concerns and Policies in the Beijing Olympic Games*. [online]. [cit. 2018-04-16]. https://www.researchgate.net/publication/266649853_Environmental_Concerns_and_Policies_in_the_Beijing_Olympic_Games

XU Chunxiao. *The Beijing 2008 Olympic Games and Urban Land Use Evolution: Did the 2008 Olympics benefit local communities?* [online]. [cit. 2018-03-21], 10-16 s. Dostupné z: <https://academiccommons.columbia.edu/catalog/ac:187319>

YAMEI, Wang, ed. "Water Cube" to become "Ice Cube" during 2022 Beijing Winter Olympics. *Xinhuanet.com* [online]. New Atlas, 2014-04-19 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/english/video/2016-04/19/c_135294093.htm

YE, Sang a Geremie R. BARMÉ. Beijing Underground. *CHINA HERITAGE QUARTERLY* [online]. 2015-08-19, June 2008 (No. 14) [cit. 2018-03-15]. ISSN SSN

1833-8461. Dostupné z: www.chinaheritagequarterly.org/features.php?searchterm=014_undergroundBeijing.inc&issue=014

YEE, Lee Chyen. China tops U.S, Japan to become top patent filer [online]. *REUTERS*, 2011-12-21 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-china-patents/china-tops-u-s-japan-to-become-top-patent-filer-idUSTRE7BK0LQ20111221>

YEN, Caleb. A Tale of Two Parks: Shunyi Olympic Rowing-Canoeing Park. *Beijing-Kids.com* [online]. True Run Media, 2012-07-26 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <https://www.beijing-kids.com/blog/2012/07/26/a-tale-of-two-parks-shunyi-olympic-rowing-canoeing-park/>

Youyong xiangmu, 游泳项目 , [Projekt plavání]. *WATER CUBE* [online]. [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.water-cube.com/cn/entertainment/swimming/index.html>

YU, Xiaowei. *The Question of Legacy and the 2008 Olympic Games: An Exploration of Post-Games Utilization of Olympic Sport Venues in Beijing* [online]. 2012 [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <https://ir.lib.uwo.ca/cgi/viewcontent.cgi?article=1906&context=etd>. Disertační práce. The University of Western Ontario. Vedoucí práce Dr. Robert Barney.

ZARDA, Brett. Welcome to the Bird's Nest. *Popular science* [online]. Bonnier Corporation, 2018-04-18 [cit. 2018-03-21]. Dostupné z: <https://www.popsci.com/score/article/2008-04/welcome-birds-nest>

ZHANG, Jiechao, Xuedong YAN, Meiwu AN a Sun LI. The Impact of Beijing Subway's New Fare Policy on Riders' Attitude, Travel Pattern and Demand. *Sustainability* [online]. MDPI, 2017-04-27 [cit. 2018-02-11]. DOI: 10.3390/su9050689. Dostupné z: www.mdpi.com:8080/2071-1050/9/5/689/pdf

ZHENG, Xin. Beijing sees sharp fall in tourism. *CHINA DAILY.com.cn* [online]. China Daily, 2014-01-13 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: http://www.chinadaily.com.cn/china/2014-01/13/content_17231323.htm

2014 Outlook and Focus on Automated Lines. World Metro Figures: Statistics Brief [online]. *UITP*, 2015(October) [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: http://www.uitp.org/sites/default/files/cck-focus-papers-files/UITP-Statistic%20Brief-Metro-A4-WEB_0.pdf

8 nian yi guo, kan niaochao he shuilifang jiaochule zenyangde dajuan, 8年已过，看鸟巢和水立方交出了怎样的答卷, [Uplynulo osum let, jakou odpověď dá Ptačí hnízdo a

Vodní kostka]. *Sohu.com* [online]. 2016-08-15 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: http://www.sohu.com/a/110467997_376243

144-hour visa-free transit policy. *Beijing Capital International Airport* [online]. [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: http://en.bcia.com.cn/server/notice/144visafree/144visafree_faq.shtml

2008 Olympics to Create 1.8 Million Jobs in Beijing. *VOA* [online]. 2009-10-31 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <https://www.voanews.com/a/a-13-2008-olympics-to-create-1-point-8-million-jobs-in-beijing/321144.html>

2016 nian ditie dashiji, 2016年地铁大事记 [Události společnosti Beijing subway roku 2016]. *Beijing subway* [online]. [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.bjsubway.com/corporate/dtdsj/#>

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA Č. 1

Dotazník pro města, žádající o kandidaturu na pořadatelské město pro XXIX. OH 2008

PŘÍLOHA Č. 2

Stávající metro k únoru 2018

PŘÍLOHA Č. 3

Budoucí plán na rozvoj metra do roku 2020

PŘÍLOHA Č. 4

Původní plán na Olympijský park

PŘÍLOHA Č. 5

Návrh na stávající Olympijský park

PŘÍLOHA Č. 6

Letecký pohled na výstavbu Olympijského lesního parku rok 2001

PŘÍLOHA Č. 7

Letecký pohled na výstavbu Olympijského lesního parku rok 2005

PŘÍLOHA Č. 8

Letecký pohled na výstavbu Olympijského lesního parku rok 2008

**QUESTIONNAIRE FOR CITIES
APPLYING TO BECOME CANDIDATE
CITIES TO HOST THE GAMES OF THE
XXIX OLYMPIAD IN 2008**

PREAMBLE

Extract of the Olympic Charter:
Bye-law to rule 37:

"All cities applying to become candidate cities to host the Olympic Games shall be subject to a candidature acceptance procedure, conducted under the authority of the IOC Executive Board, which shall determine the details of such procedure. The IOC Executive Board shall determine which cities shall be accepted as candidates cities."

* * * * *

Paralympic Games:

The Paralympic Games are held in the Olympic host city under the responsibility of the Olympic Games Organising Committee ten days after the Olympic Games.

QUESTIONNAIRE

The aim of the following questionnaire is to provide the IOC with an overview of your project to host the Olympic Games and to determine whether this corresponds to the needs of the Olympic Movement.

We draw your attention to the fact that the IOC reserves the right to send experts to your city to further study certain areas. We would be grateful if you would ensure that they have access to any information they might require.

THEMES:

- I. MOTIVATION AND CONCEPT
- II. POLITICAL AND PUBLIC SUPPORT
- III. GENERAL INFRASTRUCTURE
- IV. SPORTS INFRASTRUCTURE
- V. LOGISTICS AND EXPERIENCE
- VI. FINANCING

I. MOTIVATION AND CONCEPT	
1.	<u>Motivation:</u> What are your principal motivation and objectives for hosting the Olympic Games ?
2.	<u>Concept:</u> a- How do you envisage the organisation of the Olympic Games in your city ? b- Please provide a map illustrating your project (Map A).

II. POLITICAL AND PUBLIC SUPPORT

3.	<p><u>Future candidature committee:</u></p> <p>Should you be accepted as a candidate city to host the 2008 Olympic Games, how would your candidature committee be structured and composed ?</p>
4.	<p><u>Government support:</u></p> <p>What is the status of support to your project by the national, regional, local government and city authorities ?</p>
5.	<p><u>Legal aspects:</u></p> <p>a- Are there any legal obstacles to the organisation of the Olympic Games in your country ?</p> <p>b- Do you envision the implementation of new laws to facilitate the organisation of the Olympic Games ?</p> <p>c- Are there any existing laws in your country in relation to sport ?</p> <p>d- Are there any laws in your country, or other means, in order to combat doping in sport ?</p>
6.	<p><u>Public Opinion:</u></p> <p>a- What is the general public opinion towards your project of hosting the Olympic Games ?</p> <p>b- What opposition is there to your project ? Please detail.</p>

III. GENERAL INFRASTRUCTURE

(Non sports facilities)

7.	<p><u>Existing general infrastructure:</u></p> <p>a- Provide a map indicating your existing general infrastructure: airport system, motorway and major urban arterial network, suburban rail, subway and light rail public transport systems. (Map B)</p> <p>b- Which is the main international airport you intend to use for the Olympic Games ? State your reasons.</p>
8.	<p><u>Planned general infrastructure:</u></p> <p>a- Provide a map indicating all general infrastructure developments planned irrespective of your bid application but having a possible impact on Olympic site accessibility. (Map C)</p> <p>b- For each general infrastructure on Map C, specify how and by whom it will be financed, and provide construction timelines.</p>
9.	<p><u>Additional general infrastructure:</u></p> <p>List the additional infrastructure you feel will be necessary for the Olympic Games and illustrate these on Map A.</p>

IV. SPORTS INFRASTRUCTURE

10.	<p><u>Dates of the Olympic Games:</u></p> <p>The Games of the XXIX Olympiad will be held in the last week of July and the first week of August 2008. Should you be unable to organise the Olympic Games during this period, please provide your reasons.</p>
11.	<p><u>Existing sports infrastructure:</u></p> <p>Provide a map indicating the existing sports infrastructure which you expect will be used for the Olympic Games. (Map B)</p>
12.	<p><u>Planned sports infrastructure:</u></p> <p>a- Provide a map indicating the sports infrastructure already planned irrespective of your bid application for the Olympic Games. (Map C)</p> <p>b- For each sports site on Map C, specify how and by whom it will be financed, and provide construction timelines.</p>
13.	<p><u>Additional sports infrastructure:</u></p> <p>List the additional sports infrastructure you feel will be necessary for the Olympic Games and illustrate these on Map A.</p>
14.	<p><u>Olympic and Media Villages:</u></p> <p>a- Describe your concept for the athletes and media villages, as well as your plans for their post-Olympic use.</p> <p>b- On Map A, indicate the location of the athletes and media villages.</p> <p>c- Specify how and by whom the athletes and media villages will be financed.</p>
15.	<p><u>Environment:</u></p> <p>What environmental impact do you foresee by staging the Olympic Games in your city.</p>

N.B

For bid acceptance purposes the sports programme for the 2008 Olympic Games will be based on the programme for Sydney 2000, which you will find attached.

V. LOGISTICS AND EXPERIENCE

16.	<p><u>Accommodation:</u></p> <p>Please complete attached Chart I.</p>
17.	<p><u>Transport:</u></p> <p>a- Please complete attached Chart II.</p> <p>b- Illustrate Chart II with a map (Map D) indicating the distances in km between the venues mentioned.</p>
18.	<p><u>Security:</u></p> <p>a- Who will have ultimate responsibility for security during the Olympic Games ?</p> <p>b- What security resources do you plan to provide for the Olympic Games ?</p>
19.	<p><u>Experience:</u></p> <p>What experience have you had in hosting sports events and multi-sports events ? Please list a maximum of ten events over the last ten years indicating dates.</p>

VI. FINANCING

20.	<p><u>Candidature budget:</u></p> <p>Should you be accepted as a candidate city to host the 2008 Olympic Games, describe how and by whom your candidature will be financed.</p>
21.	<p><u>Government contributions:</u></p> <p>What financial commitment have you obtained from your national, regional or local government and city authorities ?</p> <p>Please note that in the candidature phase it will be essential for you to obtain, inter alia, the following commitments from your public authorities as they are vital to the successful staging of the Olympic Games:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a commitment to provide all security, medical, customs and other government related services at no cost to the Organising Committee (OCOG). • a commitment to make available all sport and non-competition venues owned by the public authorities to OCOG either at no cost or at a rental cost to be pre-approved by the IOC. • a commitment to undertake and finance the necessary infrastructural developments. *
22.	<p><u>National revenue generating potential:</u></p> <p>In addition to the TV revenues and TOP revenues you will receive from the IOC, what other revenue do you expect to be able to generate ? Please indicate source and estimated amount.</p>

* N.B:

In considering plans for the financing of the Olympic Games, it should be borne in mind that there are two distinct budgets:

- OCOG budget: this is the operations budget for the organisation of the Olympic Games

Infrastructure development costs for sports venues, the Olympic Village, the IBC and MPC or the other major infrastructural projects must not be included in the Organising Committee (OCOG) budget.

- Non-OCOG budget: for financing the main and sports infrastructure required for the Games which will be a long-term legacy. The financing of such investments should be undertaken by the public authorities or the private sector.

ANNEXES

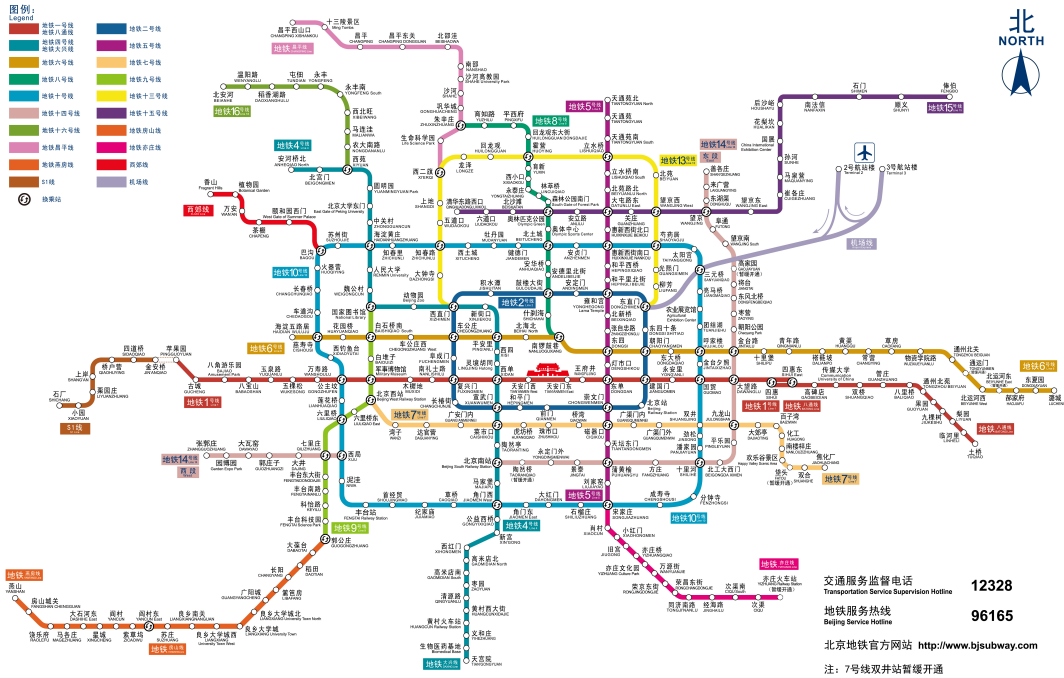
Annexes provided by the IOC		
Attachment		reference
1	Instructions regarding presentation of replies	
2	Chart I	Question 16: Accommodation
3	Chart II	Question 17: Transport
4	Map D	Question 17: Transport
5	Programme of the Games of the XXVII Olympiad, Sydney 2000	
6	List of annexes to be provided by Applicant Cities	

Zdroj: <https://stillmed.olympic.org>

PRÍLOHA Č. 2

Stávající metro k únoru 2018

北京城市轨道交通线网图 Beijing Rail Transit Lines

Zdroj: <https://www.bjsubway.com/jpg.html>

PŘÍLOHA Č. 3

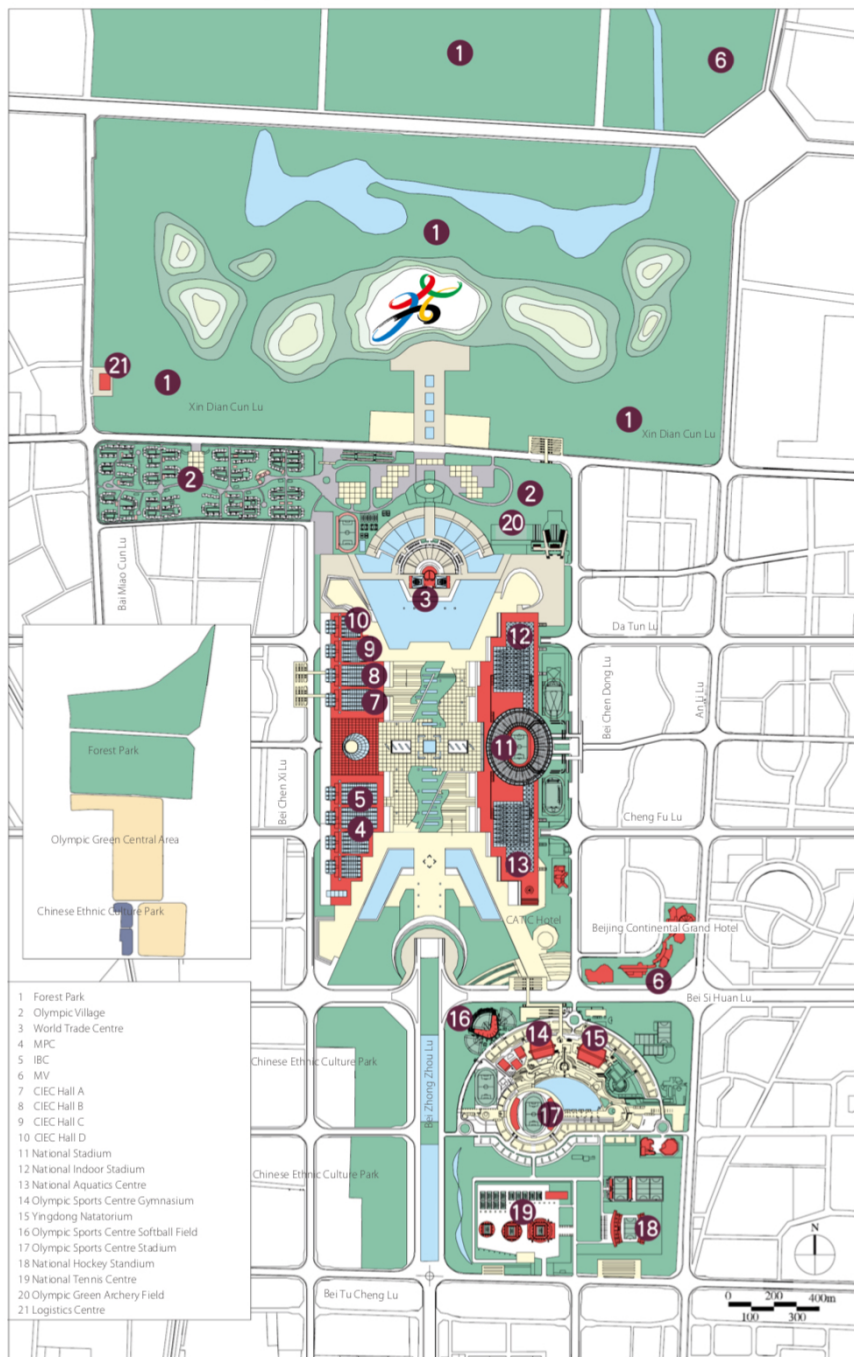
Budoucí plán na rozvoj metra do roku 2020

Zdroj: <https://www.zhihu.com/question/38940454>

PŘÍLOHA Č. 4

Původní plán na Olympijský park

Map of the Olympic Green

Zdroj: Official Report of the Beijing 2008 Olympic Games - Volume I, 70 s.

PŘÍLOHA Č. 5

Návrh na stávající Olympijský park

Zdroj: <http://www.beijingrelocation.com/>

PŘÍLOHA Č. 6

Letecký pohled na výstavbu Olympijského lesního parku rok 2001

Zdroj: <https://www.asla.org>

PŘÍLOHA Č. 7

Letecký pohled na výstavbu Olympijského lesního parku rok 2005

Zdroj: <https://www.asla.org>

PŘÍLOHA Č. 8

Letecký pohled na výstavbu Olympijského lesního parku rok 2008

Zdroj: <https://www.asla.org>